

Gheorghe Buzoianu

AGENDA CENUȘIE

**Coperta colecției de
Andrei Olsufiev**

**Ilustrația de
George Paul Mihail**

Gheorghe Buzoianu
AGENDA CENUȘIE

Editura Eminescu, 1971

„O eroare este cu atît mai
primejdioasă cu cît conţine
mai mult adevăr.“

H. F. AMIEL — *Jurnal intim.*

PERSONAJELE PRINCIPALE

Z. Alexe, maior, de la miliția judiciară din București.

Măruță Evelina 42 ani, funcționară în Ploiești.

Ghețea Virgil, 45 ani, inginer cu domiciliul în București.

Ghețea Adela, 50 ani, casnică, soția lui Ghețea Virgil.

Matache Filip, 51 de ani, mecanic auto, cu domiciliul în București.

Iacoban Violeta, 29 de ani, farmacistă, cu domiciliul în Galați.

Danciu Ilie, 38 ani, radiolog la o policlinică din București.

Necula Dumitru, 56 ani, prestidigitator, cu domiciliul în București.

Stamate Doina, 37 ani, casierică la un cinematograf din Constanța.

Mocanu Filofteia, 60 de ani, îngrijitoarea vilei Garolița.

Crăciun T., locotenent, de la miliția judiciară a unei localități climaterice de pe Valea Oltului.

Evenimentele relatate sînt cu totul
imaginare, și orice asemănare cu
persoane în viață nu poate fi decît
întîmplătoare.

AUTORUL

CAPITOLUL 1

Unul dintre cele mai încălcite cazuri ivite în cariera maiorului Alexe de la miliția judiciară a Capitalei, o ciudată enigmă polițistă care îi dădu multă bătaie de cap, fu rezolvată de acesta în împrejurări ieșite din comun, împrejurări de care mai târziu avea să-și aducă aminte surizînd și să rămînă cîteva clipe îngîndurat, cuprins de visare, ori de cîte ori se pregătea să plece în concediu.

În anul acela, pe la sfîrșitul lunii iulie, maiorul era hotărît să-și petreacă zilele concediului într-un loc cît mai izolat. Cu o lună mai înainte își făcuse planul să plece, ca de obicei, la Mamaia sau la Predeal, apoi renunțase, gîndindu-se la posibilitatea întîlnirii cu prea mulți cunoscuți sau colegi. Lucrul acesta îl irita. Nu-și mai luase concediul de aproape doi ani, era peste măsură de obosit și abia aștepta să scape de zgomotul străzilor Capitalei, să doarmă ore în șir fără să fie deranjat de soneria enervantă a telefonului, să facă lungi plimbări pe jos în fiecare zi și să discute despre orice altceva în afară de anchete penale sau de psihologia infractorilor.

Din întâmplare, unul dintre colegii săi, maiorul Irimescu, îi povestește o seară întreagă amănunte încântătoare despre orașelul unde copilărise : o localitate climaterică situată pe Valea Oltului.

— Pe cuvîntul meu, este nemaipomenit ! Acolo ar trebui să pleci. Liniște cîtă vrei și oameni foarte primitivi... Știu că ești un pescar pasionat. Oltul se află la numai cîțiva pași de oraș. Și încă ceva : anul trecut s-a descoperit un izvor de apă minerală, tocmai bun pentru tine. Nu ți-ar strica de loc o cură. Prea fumezi mult... Și încă trabucuri din astea nenorocite !

— Și cum o să mă duc ? îl întrerupse Alexe ispitit de cuvintele lui Irimescu. La noroc ? Doar n-o să stau la hotel ! Sînt sătul pînă peste cap de dormitul prin hoteluri. Îți dai seama, aș avea impresia că sînt în deplasare, plecat în vreo misiune. Și nici n-am chef să mă apuc să bat la toate ușile pînă găsesc vreo cameră liberă și convenabilă.

— Asta se poate rezolva. Îți dau eu o adresă. Am acolo o mătușă care m-a crescut. Este adevărat, există niște vile ale căror camere se închiriază prin O.N.T. dar îmi închipui că toate locurile sînt ocupate. Sîntem în plin sezon. Cred că vei putea să stai la mătușa mea. Încercăm.... Ce zici ? Îi dau mîine un telefon...

— Nu știu ce să zic. Să n-o deranjez.

— Cum s-o deranjezi ! Dacă te trimit eu nici nu poate fi vorba de așa ceva. Te va îngriji la fel ca pe mine. Vă veți înțelege de minune. Ehe ! Știe să gătească niște ciorbă de pește...

— Bine, bine ! M-ai convins, admise Alexe rîzînd. Sper că nu te voi blestema la întoarcere. Dă-i telefon !

— S-a făcut !

Aşadar, hotărîrea fusese luată...

Verifică bagajele încă o dată, adăugă o carte de probleme de şah, cîteva cutii cu ţigări de foi, pe urmă telefonă la staţia Getax pentru a chema o maşină.

Pîna la Gara de Nord, schimbă două-trei fraze cu şoferul care transpira în permanenţă. O caniculă sufocantă se abătuse asupra Bucureştilor ; era atît de cald încît simţeau pur şi simplu că te înăbuşi, de parcă te-ai fi aflat într-o baie de aburi pe care erai obligat s-o suporti îmbrăcat.

Trenul avea să pornească după şase minute. Se ghemui într-un colţ al compartimentului, în care se afla numai un bătrîn, şi adormi imediat, toropit de căldură. Călătoria avea să dureze mai bine de o jumătate de zi.

Se trezi după vreo oră şi constată că între timp se ocupaseră şi celelalte locuri. Cîteva minute fu martorul unei înfocate discuţii în legătură cu campionatul de fotbal. Călătorii se împărţiseră în două tabere şi fiecare dintre ele îşi susţinea cu tărie echipa favorită, nevoind să admită absolut nici o concesie. Îi privi cu ochii pe jumătate închişi, încercînd să ghicească ocupaţiile lor. Uneori, în timpul călătoriilor se distra astfel. Era o deconectare a sistemului nervos, un fel de joc amuzant, deoarece, în majoritatea cazurilor,

n-avea cum să verifice exactitatea presupunerilor sale.

În fața lui, ședea o femeie în jur de 35-40 de ani, cu părul negru ca pana corbului, bine făcută, cu forme sculpturale, foarte elegant îmbrăcată. „Greu de presupus care ar putea fi profesia ei“, își zise Alexe și privirile sale alunecară mai departe, la perechea de lângă ușă, un bărbat și o femeie, foarte tineri. După felul cum se uitau unul la altul și după cum se ținneau de mână, deduse că sînt de curînd căsătoriți. Pe urmă, din discuția lor află că nu se înșelase, călătoreau cu bilete în circuit, plecați în voiaj de nuntă. Bătrînul din imediata lor apropiere se exprima cu ușurință, curgător, făcea gesturi largi, poseda o dicție clară și din cînd în cînd folosea cîte un dicton latin. „Trebuie să fie un fost profesor sau un fost avocat.“ Mai tîrziu, chiar bătrînul povesti cu lux de amănunte că, înainte de a ieși la pensie, lucrase la o mare uzină din Cluj, în calitate de jurisconsult. Se mai găsea în compartiment un bărbat între două vîrste, scund, negricios. Avea mîini scurte, grase, bine îngrijite și o voce insinuantă, onctuoasă. „Ospătar“, îl catalogă maiorul, dar cînd brunetul se recomandă celor doi tineri și începu să explice cum se poate ajunge la cabana Padina, își dădu seama că greșise. Era administratorul unei case de odihnă din Sinaia.

Aprinse un trabuc și ieși pe culoar pentru a admira peisajul munților. Era bine dispus. Se gîndea că timp de o lună de zile va alunga din minte toate infracțiunile penale anchetate în ultimii doi ani. La prima gară se dădu jos din tren și alergă la chioșcul de ziare. Cumpără un teanc de reviste pe care le

răsfoi alene, apoi, pînă la destinație, dezlegă citeva careuri de cuvinte încrucișate.

Ieși din compartiment, salutîndu-i vesel pe toți. O dată cu el coborî și vecina din față, acea femeie superbă, cu părul negru ca pana corbului. Încercarea juristului de a o atrage în conversație se soldase cu un eșec lamentabil. Ea mormăise doar două-trei cuvinte, își rezemase capul de speteaza banchetei și șezuse nemișcată, cu ochii închiși, fără să doarmă. Uneori scotea din poșetă o minusculă agendă cu coperti de culoare cenușie, pe care o cerceta cu vădită satisfacție. În acele momente ochii i se luminau puternic, strîngea agenda la piept ca pe o icoană și arunca împrejur priviri încărcate de susceptibilitate, furișe, temîndu-se parcă de un fapt neprevăzut.

„Curioasă ființă, reflectă Alexe. Tare aș vrea să știu ce se petrece îndărătul frunții ei. Pare să aibă ceva pe conștiință.“

O văzu pierzîndu-se în mulțimea de pe peron.

Localitatea în care maiorul avea de gînd să-și petreacă zilele concediului era un vechi și pitoresc oraș ardelenesc, situat pe malul Oltului.

Începea să se însereze. Un vînt subțire plăcut, un fel de adiere, bătea dinspre lanurile de la marginea orașului. Răcoarea și liniștea îi aduceau o senzație de relaxare deplină. Traversă agale mica sală de așteptare și se urcă în unicul getax pe care-l găsi, o Pobedă hodorogită ce se clătina din toate încheieturile.

Cartierul unde locuia mătușa colegului său se afla la celălalt capăt al orașului, aproape de malul apei; un cartier mic, format din vreo cincisprezece vile co-

chete, construite în anii dintre cele două războaie. Vila Garofița era probabil cea mai spațioasă din toate avînd o curte mare, plină de flori, o clădire anexă unde pe vremuri locuise personalul de serviciu, și o alee bine îngrijită, presărată cu pietriș fin, ce se întindea de la poartă pînă în fața intrării principale care era dominată de o largă terasă.

Se îndreptă către clădirea anexă, ea însăși un fel de vilă în miniatură. În treacăt, zări cîțiva locatari întinși pe șezlongurile și pe fotoliile de răchită de pe terasă, angrenați într-o discuție, desigur hazlie, pentru că, din cînd în cînd, liniștea serii de vară era întreruptă de hohote de rîs și de bătăi din palme.

Mătușa maiorului Irimescu se agita lîngă soba din bucătărie ; o bătrînă foarte scundă, grasă, cu obrazii roșii ca para focului și cu niște ochi albaștri, neastîmpărați, care îl măsurară din cap pînă în picioare. Îi ură bun venit, apoi îl invită în dormitorul de alături, o cameră mică, răcoroasă, strălucind de curățenie. De la bun început, privirea ei deschisă și simplitatea cu care i se adresă îl cuceriră definitiv pe maior, îl făcură să se simtă aproape un copil în fața acestei femei modeste și extrem de comunicative. În ciuda vîrstei înaintate și a staturii mărunte, gesturile ei păreau să demonstreze că se simte încă în deplinătatea puterilor, deși mai avea numai un an și jumătate pînă să iasă la pensie.

— Îți place ? îl întrebă ea îngrijorată parcă de eventualitatea unui răspuns negativ.

— Extraordinar ! răspunse Alexe. Nici în vis nu mi-am dorit ceva mai bun. Dar dumneata unde vei locui ?

— N-ai nici o grijă, eu oricum nu şedeam aici. În timpul sezonului dorm în vilă. Am o cămăruţă de serviciu la demisol. Te rog să te simţi ca la dumneata acasă. Dacă îţi trebuie ceva, să-mi spui fără nici o jenă. Să mai aduc un umeraş ?

— Nu, mulţumesc. Nu-i nevoie.

— Aşa... alături este duşul...

— Perfect ! Voi face o baie, pe urmă am să ies puţin să dau o raită prin împrejurimi. Aveţi multă lume în vilă ?

— Un singur loc neocupat. Trebuie să mai sosească astă seară sau mâine încă o persoană. Se apropie de fereastra ce da spre curtea vilei şi exclamă : Ah ! Mi se pare că a şi venit. Am plecat... Am uitat să te întreb unde vrei să mănânci. La cantina staţiunii sau aici, la mine ?

— Dacă nu deranjez, aici, răspunse Alexe, amintindu-şi entuziasmul cu care Irimescu lăudase talentul culinar al mătuşii sale.

— Nici vorbă de aşa ceva. Tot gătesc pentru mine. Am plecat... Te rog să te instalezi cât mai comod.

După ieşirea ei, se trînti pe pat abia stăpînindu-şi un chiot de bucurie. Se simţea ca un şcolar în prima zi de vacanţă. Desfăcu valiza enormă şi se apucă să-şi aranjeze hainele în dulapul din care emana un uşor miros de levănţică. Constată cu uimire că pe fundul geamantanului se afla servieta neagră de care nu se despărţea niciodată în cursul anchetelor. Desigur, fără să-şi dea seama, din obişnuinţă, o pusese acolo în clipa cînd îşi făcuse bagajele. „Ei, fir-ai a naibii de jerpelitură, nici aici nu scap de tine ! Semn rău !“ izbucni el oarecum enervat. O prinse de un colţ şi o azvîrli deasupra dulapului.

Afară se întunecase de-a binelea. Pe aleea din curte o văzu pe mătuşa lui Irimescu îndreptîndu-se spre vilă, însoţită de frumoasa femeie brună cu care călătorise în acelaşi compartiment. „Deci voi avea plăcerea s-o admir în fiecare zi“ îşi spuse el şi intră în baie fluierînd îngrozitor de fals un marş sportiv.

— Te-ai plimbat, nu glumă ! îl întâmpină gazda cînd se întoarse la vilă. Am uitat să te întreb la ce oră mănînci seara.

— De obicei, seara nu prea mănînc. Acum însă, aş bea un ceai. Îşi privi ceasul şi exclamă : Vai de mine ! Ce repede a trecut timpul. E aproape zece. Nu trebuia să stai să mă aştepţi.

— Nu-i nimic. Nu mă culc niciodată mai devreme. Îţi fac ceaiul imediat. Cum a fost plimbarea ?

— Minunată ! Numai de n-ar ploua cît stau eu aici.

— N-o să plouă ! decretă ea cu un ton atît de solemn încît Alexe nu se putu împiedica să zîmbească.

— Abia aştept să mă duc la pescuit. De unde pot să cumpăr nişte cîrlige de undiţă ?

— De la un magazin cu articole de sport din centrul oraşului. Chiar lîngă hotelul Excelsior. Ar trebui să mergi la pescuit dincolo de pădurea Dumbrava, unde se ducea şi Nuţu. Nu se întorcea niciodată cu mîna goală.

— Cine-i Nuţu ?

— Cum, nu ştii ? Colegul dumitale, Ion Irimescu. Aşa îi spun eu de cînd era copil. În căsuţa asta a crescut, oftă ea punînd cana cu ceai pe masă. Eu am avut grijă de el, de pe vremea cînd avea mai puţin de opt ani. Părinţii lui au murit într-un accident. Da,

da... Eu l-am crescut, l-am îmbrăcat, i-am dat de mîncare, l-am ținut la școală...

— Poți să fii mîndră de el ! interveni Alexe cu gravitate. N-o să te facă niciodată de rușine.

— Chiar sînt !

Un timp nu vorbi nimeni. Se auzea numai trosnetul jarului ce se stingea în sobă și la intervale neregulate țîrîitul anemic al unui greier ascuns undeva într-o crăpătură a peretelui. Alexe deschise ușa bucătăriei și se așează pe prag, aprinzîndu-și un trabuc. Alături se înălța silueta sveltă a vilei, cufundată în tăcerea nopții. Doar două ferestre erau luminate. În cadrul uneia dintre ele, situată deasupra intrării principale, apărea din cînd în cînd conturul neclar al unui bărbat care fuma mereu, apoi dispărea brusc pentru a fi înlocuit de o femeie ce gesticula cu ambele brațe. Cealaltă fereastră, tot de la etaj, era luminată numai de lampa de noapte.

— Văd că mai sînt și alții care încă nu s-au culcat, remarcă Alexe arătînd cu capul spre fațada vilei.

Gazda veni în spatele său și aruncă o privire scurtă spre ferestrele cu pricina.

— Da. Familia Ghețea și Evelina Măruță. De familia Ghețea nici nu mă mir. Ei întotdeauna sting lumina pe la miezul nopții. Probabil iar se ceartă.

— De ce se ceartă ?

— Aaa... Ea este teribil de geloasă. Îl cicăle în fiecare seară. Cît e ziua de mare îi face tot felul de observații și înainte de a adormi îi mai trage o porție de morală. Îl sîcîie încontinuu, are impresia că face curte tuturor femeilor.

-- Poate are dreptate...

— Nu știu dacă are. Doar nu poate omul să stea nemișcat, ca o statuie. Nu ? Trebuie să mai schimbe și el câte un cuvînt cu altcineva... Văd că nici duduia Măruță nu s-a culcat. Hm ! Nu prea i-a plăcut camera, a insistat mult să-i dau alta, la parter. Numai că nu depinde de mine, nu eu repartizez camerele.

— Aha ! se lămuri maiorul. E vorba de persoana care a sosit astă-seară. De la Ploiești, a călătorit în același compartiment cu mine. Din ce cauză voia să schimbe camera ?

— Știu eu ? Fiecare cu gusturile lui. Ce pot să fac ? Acum toate camerele sînt ocupate, degeaba stăruie. Curioasă femeie ! Cam mofturoasă... Tare mi-e teamă că n-o să mă prea înțeleg cu ea.

— Cum așa ?

— Păi, în primul rînd nu i-a convenit camera și nici nu a vrut să spună de ce. Pe urmă, s-a înfuriat cînd am rugat-o să lase cheia la tablou, de câte ori pleacă în oraș. Abia am convins-o. Slavă Domnului, nu s-a furat niciodată nimic. Și apoi, trebuie să fac curățenie. Nu ? Nu există decît un rînd de chei. Doamne ferește ! Dacă se întîmplă să ia foc ceva și n-am cu ce descuia ?

— Normal ! Nu-ți mai face griji din cauza ei. A venit obosită de pe drum. Mîine dimineată își va schimba impresia. Sînt sigur, încheie el ridicîndu-se în picioare și înăbușîndu-și un căscat. Oho ! Mi s-a făcut somn...

— Eu sînt de vină. Te las. Ți-am împuiat capul cu pălăvrăgelile mele. Noapte bună.

— Am să dorm ca un prunc. Noapte bună !

A doua zi, pe la orele zece, după ce luă micul dejun, Alexe își aminti că trebuie să cumpere cîrlige de undiță și cerneală pentru stilou.

Vremea era minunată. Pe cerul limpede nu se zărea nici măcar un strop de nor iar soarele ardea cu putere. Îmbrăcat în pantaloni scurți și bluză sport, părăsi camera perfect odihnit, strîngînd între dinți nelipsitu-i trabuc. Gazda venise mai de dimineață, călcînd în vîrfurile picioarelor și îi lăsase mîncarea pe colțul mesei din bucătărie.

Traversă curtea, spre poartă, dar în trecere observă cîteva persoane pe terasă, grupate în jurul unei mese de șah. Urcă treptele terasei, atras de partidă, șperînd în sinea sa că va găsi un partener redutabil pentru viitoarele zile. Se alătură tăcut celor trei privitori : o femeie și doi bărbați.

Jucătorii, un bărbat și o femeie, priveau cu încordare piesele și reflectau îndelung înainte de a le atinge. Spectatorii își exprimau gălăgios nemulțumirea sau satisfacția după fiecare mutare, fără ca cei doi adversari să protesteze. Femeia fuma calmă dintr-un lung țigaret de chihlimbar examinîndu-și din cînd în cînd adversarul pe sub sprîncenele frumos arcuite și atunci în ochii ei mari, migdalați, sclipa o licărire ironică iar în colțul buzelor i se ivea un fin surîs batjocoritor ce pierdea în clipa următoare. Părul bogat în care lucea ici, colo o şuviță argintie îi cădea pe umeri încadrînd o față ovală, fără vîrstă, cu nas acvilin și bărbie lungă, ascuțită. Bărbatul ședea aplecat peste masă, cu capul sprijinit în palme și descori își umezea buzele uscate. Părea foarte înalt, avea tenul măslineu și ochii verzi iar pe inelarul mîinii stîngi îi strălucea un inel gros cu o imensă piatră vișinie.

Partida se apropia de sfârșit. După cîteva mutări, bărbatul cu ten măsliniu ridică din umeri și înclină regele pe tablă, recunoscîndu-se învins.

— Cedezi, spuse el ridicîndu-se. M-ai bătut și de data aceasta. Jucați prea bine, văd că știți și teoria deschiderilor. Îmi pare rău, aveam impresia, la începutul partidei, că ședeam ceva mai bine. Nu-mi dau seama cînd am pierdut avantajul.

— Ce să mai discutăm ! interveni unul dintre prietori, un bărbat de vreo 58 de ani, ras în cap, semănînd a fost boxeur. Duduia Doina este imbatabilă, nu ne putem măsura puterile cu dînsa.

— Mai facem o partidă, tovarășe Necula ? întrebă Doina.

Avea o voce subțire, tremurătoare. Necula își privi ceasul și răspunse :

— Bine, numai una. După partida asta plec în oraș. Și așa s-a făcut cam tîrziu. Aveți albele.

Aranjară piesele și începură să joace, încurajați în continuare de către cei dimprejurul lor. De data aceasta, Necula fu obligat să cedeze mult mai repede, după vreo cincisprezece mutări.

— M-ai bătut ! își exprimă el regretul și desfăcu palmele neputincios. M-am grăbit, ar fi trebuit să mă gîndesc mai mult. Propun să ne întîlnim deseară și să jucăm un meci-revanșă. Ce spuneți ?

— Firește ! acceptă Doina surîzînd. Vă stau la dispoziție oricînd doriți dumneavoastră. Îmi pare bine că am cu cine juca.

— Sînt gata să fac prinsoare, domnule Necula, că veți mîncă bătaie din nou, zise celălalt bărbat — un tînăr palid, foarte slab, cu chelie pronunțată, îmbrăcat cu pantaloni golf. Te rog să mă ierți, dar asta-i situația ! Eu unul nici nu mă încumet să joc

cu duđuia Doina. În prima zi m-a bătut de patru ori la rînd și de atunci... Adio ! M-am lecut pentru tot restul concediului.

— Ei ! Să vedem, să vedem, nu se știe niciodată, vorbi cea de a treia spectatoare.

Era o femeie de vreo treizeci de ani, grasă, cu părul roșcat, îmbrăcată în șort și asistase la joc rezemată de spătarul fotoliului de răchită pe care sta învingătoarea.

— Ce să mai vedem, domnișoară Violeta ? se repezi bărbatul ras în cap. Duduia Doina știe șah, nu glumă !

— Vă rog, vă rog, interveni Doina cu un ton împăciuator, doar n-o să ne contrăzicem acum pentru atîta lucru. Trebuie să recunoaștem, șahul este și rămîne numai un joc. Atît și nimic mai mult. Să refacem partida, tovarășe Necula, nu de altceva dar cel puțin să rămîi cu cugetul împăcat... Deci, eu am avut albele. Nu ? Așa...

Mîinile ei albe circulau cu repeziciune și siguranță deasupra mesei. Ceilalți îi propuneau cîte o mutare lui Necula, dar de fiecare dată erau nevoiți să admită că nu aleseseră cea mai potrivită variantă. Doina le demonstra prompt cîștigul pieselor conduse de ea. Alexe schiță un gest involuntar spre sfîrșitul partidei, cînd Necula era gata să comită o imprudență capitală căzînd în cursa întinsă de adversara lui.

— Nu-i bine ! Permiteți ? Mutați calul aici și dați șah prin descoperire...

— Și pierd dama, se lamentă Necula.

— Nu-i nimic, în schimb obțineți remiza, Un moment, să vedem. Da, bineînțeles...

— Oho ! se miră bărbatul ras în cap. În sfîrșit, iată un brav adversar pentru neînvinsa noastră Doina.

Își frecă palmele satisfăcut de rezultatul intervenției noului venit și continuă :

— Se pare că de acum înainte vom asista la meciuri interesante.

— Nu trebuia să mă amestec, se scuză Alexe. Regret, am fost cam inoportun...

— Nu face nimic, zise Doina. Doar nu sîntem la campionat, ne distrăm. Dacă nu mă înșel, mi se pare că sînteți nepotul tovarășei Mocanu. Nu ?

— Da, ați ghicit, spuse maiorul amuzat în sinea sa de faptul că dintr-o dată se trecea înrudit cu Irimescu. Mă numesc Alexe.

Bărbatul ras în cap luă cuvîntul în numele celorlalți :

— Ne pare bine de cunoștință. Numele meu este Matache Filip.

Îi recomandă și pe ceilalți întinzînd brațele ceremonios către ei și execută cîte o mică reverență în timp ce le pronunța numele. Alexe dădu mîna cu fiecare. Cu acest prilej află cum se numea și tînărul îmbrăcat în pantaloni golf : Danciu Ilie.

— Așadar, prezentările s-au făcut, rosti Matache. Sper că astă-seară, cînd va avea loc meciul Necula-Doina, veți asista și dumneavoastră.

— Desigur. Cu cea mai mare plăcere. Sînt chiar curios.

Mai rămaseră împreună cîteva minute plănuiind o excursie într-una din zilele viitoare, pe urmă se despărțiră. Violeta îi părăsi prima, urmată în cîrînd de Doina care se ridică parcă ezitînd de pe fotoliu și abia atunci Alexe constată dezamăgit că este cocoșată. Se mișca încet, cu o demnitate oarecum caraghioasă, sprijinindu-se într-un baston cu mînerul de fildeș. De altfel, întreaga ei fizionomie se

schimbă subit : privirea i se umbri și pe față i se așternu tristețea, acea tristețe umilă, caracteristică suferinzelor incurabili. Matache se întinse pe un șezlong cu o carte în mână. Danciu se repezi în cameră pentru a se întoarce imediat cu un aparat de fotografiat și se lăudă că va face niște poze „extra-ordinare“ pe malul Oltului. Alexe ieși pe poartă, însoțit de Necula.

Trecură mai întâi prin partea de jos a orașului vechi, înconjurat de ruinele unor ziduri medievale. Tot aici se afla și o vestită biserică fortificată ce atrăgea vizita a nenumărați turiști. Însoțitorul lui Alexe se lansă într-o serie de explicații în legătură cu istoricul urbei pe care o cunoștea la perfecție, pentru că de mai mulți ani obișnuia să vină în fiecare vară aici, atras, cum spunea el, „de liniștea și frumusețea fără seamăn a locurilor“. Uneori saluta din mers cîte un localnic. Era extrem de politicos și după puțin timp reuși să devină chiar simpatice. Din toată atitudinea lui răzbătea însă cîteodată și o oarecare doză de prețiozitate. Vorbea neîncetat, ținea capul plecat spre umărul drept iar palmele tăiau aerul, părăind că dirijează în permanentă o invizibilă orchestră. Avea mîini lungi, puternice, cu degete deosebit de agile, cum au chirurgii sau pianiștii. La o examinare mai atentă ceva din înfățișarea lui te făcea să bănuiești că degetele sale nu mînuiiseră niciodată scalpul și nici nu alergaseră pe clapele vreunui pian. „S-ar putea să fie actor“, presupuse maiorul, dar, mai tîrziu, îl observă cum aprinde țigara și își dădu seama că gesturile lui Necula aduceau cu cele ale unui scamator. „Da, așa este, cum de nu mi-a venit în minte din primul moment. Trebuia să mi-l imaginez pe o scenă, îmbrăcat

în frac, agitînd într-o mînă o baghetă și în cealaltă un joben și explicînd „iubiților spectatori“ în ce constă arta prestidigitației. Fu atît de sigur de ipoteza sa încît aduse vorba despre spectacolele de circ și îi povesti cum asistase la Moscova la reprezentația celebrului iluzionist Kio.

Presupusul scamator ascultă cu interes apoi exclamă admirativ :

— Ehe ! Kio... Un tip formidabil, domnule Alexe ! Asemenea talente se nasc extrem de rar.

În continuare, mărturisi că se ocupă și el de prestidigitație. Tocmai pregătea un nou spectacol pentru Circul de Stat din București.

Încet-încet, pălăvrăgînd, ajunseră pe strada principală și înaintară adăpostindu-se la umbra teilor stufoși aliniați la marginea trotuarului. Soarele ardea din ce în ce mai nemilos. Un piccolo îmbrăcat în smoking stropea grav și metodic asfaltul încins din fața restaurantului Timiș.

Lîngă intrarea hotelului Excelsior se opri un imens autocar din care coborîră niște turiști străini și, imediat, însoțitoarea lor, o tînă energică, bronzată, îi strînse în jurul ei și începu să le explice ceva în limba engleză. Un afiș mare, lipit de panoul de lîngă farmacie, anunța turneul unui teatru din Cluj.

Alexe se despărți de prestidigitor în dreptul unui magazin de textile în care acesta intră, după ce mai întîi se uitase cu interes la valurile de stofă etalate în vitrină.

CAPITOLUL 2

În aceeași seară, puțin înainte de orele opt și jumătate, maiorul Alexe intră în vilă cu intenția de a asista la meciul de șah dintre Necula și Doina.

Patru fotolii joase, comode, flancau o măsuță rotundă plasată în partea stângă a intrării principale. În imediata apropiere a scării în formă de spirală, cu balustrada sculptată, se găsea masa de șah; în rest, două fotolii și o canapea, iar pe pereți câteva litografii în culori completau decorul holului vilei Garofița.

Prima partidă începuse de un sfert de ceas și acum se apropia de final. După două-trei schimburi de piese, șansele ambilor jucători deveniră egale. Necula propuse remiză iar Doina acceptă după câteva minute de ezitare și numaidecât aranjară piesele pentru cea de a doua partidă. Aceasta fu câștigată de Necula.

Pe canapeaua de lângă masa de șah ședeau Violeta și Danciu, dar nici unul din ei nu prea se sinchisea de mersul partidei. Violeta era îmbrăcată într-o rochie neagră de seară și o broșă masivă scînteia la marginea adîncului ei decolteu, scoțînd în evidență

părul roșu, tapat de-a lungul obrazilor bucălați. Părea că are o mare slăbiciune pentru bijuterii. Alexe se convinsese încă de la prima vedere că erau false. Catarama cordonului era încărcată de pietre strălucitoare, în jurul gâtului îi atârna un colier greu de perle iar în degete îi sclipeau mai multe inele. Ședea nemșcată, picior peste picior, cu mâinile încrucișate deasupra genunchilor și asculta surizînd cuvintele lui Danciu. El sta la celălalt capăt al canapelei, ușor aplecat spre interlocutoarea lui; îi vorbea aproape în șoptă și în mîna stîngă ținea un pahar cu coniac din care gusta uneori fără să-și deslipească privirile de pe fața Violetei. Îi povestea ceva amuzant, sau îi făcea chiar un compliment, deoarece la un moment dat ea rîse cu poftă, lăsă capul pe spate și își apăsă palmele pe pieptul opulent, cu un gest bine studiat. La auzul rîsului ei sonor, sănătos, dar poate cam prea vulgar, Doina tresări imperceptibil și-i aruncă o privire fugitivă mușcîndu-și buzele palide.

Doar trei fotolii erau ocupate în jurul măsuței rotunde. Matache explica ceva, cu gesturi largi ca de obicei, fiind ascultat de un bărbat cu părul cărunt și de o femeie înaltă, uscată, de loc atrăgătoare. Alexe se apropie de grupul lor. Matache îl invită să ia loc, după ce îl prezintă familiei Ghețea.

Cu ochi iscoditori, femeia îl măsură din cap pînă în picioare, atît de insistent încît Alexe se simți stînjedit. De aproape, arăta și mai urîtă: un neg păros i se lăfăia în mijlocul bărbiei patrate iar nasul ascuțit, ca un cioc de pasăre, cădea peste gura mare cu buze violent rujate. Îi sărută mîna, politicoș, și constată că acest gest o făcu să se întoarcă subit către bărbatul ei și să-l privească triumfătoare. Ghe-

țea Virgil, sau Gil, cum îi spunea nevasta, povestea o întâmplare banală petrecută pe șantierul unde luera în calitate de inginer constructor. Vocea lui profundă, de bas, răsuna plăcut și fața bronzată păstra mereu o expresie visătoare. Chiar de la prima vedere, apărea cu totul inexplicabilă comuniunea dintre el și aceea femeie cu aspect de sperietoare, care îl păzea cu ochi de Argus de câte ori prin preajmă se ivea o persoană de sex feminin. Și, desigur, judecînd din punctul ei de vedere, avea destule motive să-l păzească. Probabil că în prezența lui toate femeile își corectau involuntar ținuta, făceau tot posibilul pentru a atrage atenția asupra lor. Iar el semăna perfect cu unul din acei actori celebri, adulați, răsfățați, care, în sfîrșit, s-a hotărît să coboare de pe ecran și să vină în mijlocul nenumăratelor admiratoare. Deși trecuse probabil de 50 de ani, era suplu, se mișca cu ușurință, cu multă agilitate și fiecare gest al său trăda o uimitoare stăpînire de sine, un calm desăvîrșit.

Nu după mult timp, Matache se retrase într-una din încăperile de la parter spunînd că i s-a făcut somn, iar Alexe rămase singur cu familia Ghețea. Doar o dată mai trecu în cealaltă parte a holului, la masa de șah, pentru a urmări disputa dintre Doina și Necula. Mai aveau de jucat o partidă care nu prezenta prea mare interes. Cei doi de pe canapeaua de alături discutau mereu cu voce scăzută.

Se uită la ceas, apoi reveni lîngă familia Ghețea. Era abia nouă și zece minute. Se gîndi cu regret că n-ar fi trebuit să se culce după-amiază. Se temea că nu va putea să doarmă noaptea. Încă de la București luase hotărîrea să nu recurgă la nici un somnifer în timpul concediului.

— Vă este somn ? se interesă Adela, observînd cum Alexe se uită la ceas pentru a treia oară.

— Ah ! Nu, dimpotrivă. Tocmai mă gîndeam că n-o să pot adormi repede. După masa de prînz am tras un somn de două ceasuri. Mîine n-am să mai fac prostia asta.

— Din păcate, explică Ghețea, noi ne-am obișnuit să ne culcăm întotdeauna după miezul nopții. Indiferent la ce oră ne sculăm dimineața.

— Firește, nu e prea sănătos, completă nevasta lui. Dar ne-am obișnuit.

Se întrerupse pentru a se uita intrigată la Danciu care se apropia pășind lent, cu mîinile la spate, zîmbind misterios.

— Sărut mîna, salută el cînd ajunsese în fața nevestei lui Ghețea.

Făcu un semn amical spre ceilalți doi și, după o pauză de efect, continuă :

— Vrem să vă invităm la o plimbare, pe toți trei. Noi ne-am hotărît să dăm o raită prin împrejurimi și pe urmă poate intrăm undeva, să bem ceva. Nu stăm prea mult. Ne-am gîndit că poate vreți să ieșiți și dumneavoastră. Ce spuneți ? Merg și ceilalți : Doina, Violeta, Necula.

Virgil se pregăti să-i răspundă, dar nevastă-sa vorbi repede :

— Vă mulțumim pentru invitație. Nu mergem... Sîntem prea obosiți, astăzi am fost în excursie la Piatra Albă, abia ne mai țineam pe picioare.

— Păcat, regretă Danciu. Dumneavoastră ce ziceți, tovarășe Alexe ?

— Ce să zic ! M-ați luat pe nepregătite, dacă aș fi știut mai devreme... Nu pot să merg astă seară. Trebuie neapărat să scriu niște scrisori, să le trimit cu

prima poștă. Cu altă ocazie n-am să vă refuz. Voi fi primul care va merge.

— Tot este ceva. Vom ține cont de promisiunea domneavoastră.

Între timp, se apropiase și Necula. Meciul de șah se terminase cu un rezultat de egalitate. Mai flecăriră puțin, pînă cînd se întoarseră din camere Doina și Violeta. Doina își schimbase pantofii iar Violeta își pusese pe umeri un balonseide ușor, de culoare albastră.

— Dar domnul Matache unde a dispărut atît de repede ?! se miră Doina. Nu merge și dînsul ?

— A plecat la culcare, zise Alexe.

— Dacă ar fi știut că aveți de gînd să mergeți la plimbare, nu s-ar fi culcat așa devreme, își dădu cu părerea Virgil.

— N-ar strica s-o invităm și pe duduia care a venit ieri, propuse Doina. A stat toată ziua în cameră. Poate vrea să ia puțin aer. Am impresia că se simte cam stingheră. Să nu creadă că o ocolim...

— Noi nici n-am văzut-o, spuse nevasta lui Ghețea. Nu-i vorbă, ne-am întors numai de două ore din excursie. Cum arată ?

— Abia am făcut cunoștință cu dînsa, replică Violeta. Cred că domnul Necula o cunoaște mai bine...

Zîmbi caustic și continuă :

— La prînz au mers împreună la cantină și au stat la aceeași masă. Eu nici nu-i mai rețin numele...

Necula surîse cu îngăduință și se pregăti să-i răspundă dar ea îl opri cu un gest ce se vroia grațios și continuă aferată :

— Nu-mi spune ! Un moment, să vedem dacă îmi mai aduc aminte... Are un nume care începe cu litera E.

Își duse mîna la frunte, apoi pocni din degete, victorioasă :

— Aha ! Acum știu. Evelina ! Nu-i așa ?

— Ați ghicit, confirmă Necula. Evelina Măruță, din Ploiești.

— Sînteți bolnav, domnule Ghețea, întrebă brusc Doina uitîndu-se îngrijorată către bărbatul Adelei.

Acesta ședea în fotoliu, cu spinarea încovoiată, și își strîngea tîmplele între mîini, de parcă voia să le zdrobească. Părea că nici nu auzise întrebarea Doinei.

— Ce s-a întîmplat, dragă ? îl chestionă nevastă-sa încruntată, punîndu-i mîna pe umăr. Te doare ceva ?

El tresări, speriat, îi privi buimăcit pe toți apoi făcu un efort și încercă să zîmbească. De fapt, zîmbetul său aducea mai mult a rînjat, îi schimonosea fața îngrozitor, părea că îmbătrînise subit cu cinci-șase ani. Încet-încet își reveni, fără să-i dispară totuși paliditatea. Șopti cu voce tremurătoare :

— Cred că astăzi am fumat prea mult. Probabil am o intoxicație tabagică. Era cît pe-aici să leșin. Am s-o rog pe tovarășa îngrijitoare să-mi dea să beau puțin lapte.

Nevastă-sa răsuflă oarecum ușurată. Își apăsă mîinile osoase pe pieptul uscat și-i reproșă :

— Bravo, dragă ! Știi prea bine ce ți-a recomandat medicul dar nu vrei să te conformezi în ruptul capului. Aprinzi țigară de la țigară, nu știu unde ai să ajungi cu metoda asta. Te distrugi sistematic. Înțeleg să fumezi doar cîteva țigări pe zi... Ai luat medicamentele ?

— Le-am luat, le-am luat, repetă el mecanic cu aceeași mină obosită. Am să beau o cană cu lapte.

Se ridică în picioare și se întoarce spre Alexe pe care îl interpelă cu glas șovăitor :

— Credeți că la ora asta o deranjez pe tovarășa Mocanu ? Nu-i prea târziu ?

— N-o deranjați, trebuie să fie încă la bucătărie. Se culcă după ora zecé.

— Mă duc eu să-i cer lapte, zise nevastă-sa. Tu stai liniștit, până mă întorc.

— Nu, nu, protestă el grăbit. Mă simt ceva mai bine. Și oricum, câțiva pași prin curte nu-mi vor strica...

— Totuși, poate ar fi mai nimerit să ieșiți cu noi la plimbare, sugeră Violeta. Veniți ? Este o seară splendidă !

— Nu ! declară categoric nevasta lui Ghețea. Nu mai insistați degeaba, în seara asta nu vom merge.

Violeta ridică din umeri cu indiferență, fără să se sinchisească de tonul cu care i se răspunsese și se depărtă o dată cu ceilalți. După ieșirea lor, câteva clipe se instaură tăcerea, apoi deodată Adela izbucni disprețuitoare :

— Asta-i bună ! Mă mir că nu se jenează. Auzi ! Să mergem cu ea la plimbare. Știi că are tupeu...

— Lasă dragă, te rog, caută s-o mai domolească Virgil, cu gândul aiurea — preocupat în continuare de o problemă ce nu-i da pace. N-are rost să te necăjești pentru atîta lucru. De fapt, dînșii au vrut să ne facă un bine.

— Dînșii ? Hmmm !... crezi că sînt atît de naivă ? Care dînșii ? „Dînsa“ a insistat. Nu ești de părere că este totuși cam prea îndrăzneată ?

Bărbatu-său încruntă sprâncenele, vizibil stînjedit de scena la care asista și Alexe și, pentru a o curma, plecă s-o caute pe îngrijitoarea vilei.

— Ehe... tovarășe Alexe, se văită Adela tot atît de indignată. N-aveți ideie cît de periculoase pot fi asemenea femei. Dacă nu mă înșel, Danciu este căsătorit. Ați văzut și dumneavoastră cum se bagă în sufletul lui. Sînt gata să pariez că această irezistibilă domnișoară Violeta a pus la cale plimbarea, numai pentru a se vedea înconjurată de cît mai mulți bărbați. Își dădea ochii peste cap și suspina ca o actriță de mîna a șaptea. „Este o seară splendidă !“ Hm... Și mă întreb cum de nu i-o fi rușine să umble în halul acesta, pe jumătate goală.

— Nu mai fiți și dumneavoastră atît de puritană. Avea o rochie destul de modernă, riscă Alexe mai mult pentru a se amuza pe socoteala interlocutoarei sale.

— Ei, bravo ! Rochie modernă ! Aveam impresia că ești singurul bărbat serios și acum uite unde am ajuns. Te pomenești că te-a dat gata și pe dumneata cu farmecele ei irezistibile.

Era atît de mînioasă, încît fără să vrea renunțase să se mai exprime la plural.

— Ah ! Nu ! se apără maiorul surîzînd. De ce să vă mint, nu este genul meu...

— Mă rog, mă rog... mormăi ea concesivă. Sînt tare curioasă s-o văd pe cealaltă, care a sosit ieri seară. Sper să fie o femeie cumsecade, la locul ei. O cunoașteți ?

— Nu, n-o cunosc. Din întîmplare, cînd am venit în stațiune am călătorit în același compartiment, dar încă n-am avut cîntea să-i fiu prezentat.

Discuția se deplasă apoi spre alt subiect. Vorbiră despre filmele ce rula la cele două cinematografe din oraș. Soția lui Ghețea mărturisi că le-a văzut la București și acum, din păcate, era nevoită să aștepte pînă săptămîna viitoare cînd va sosi un film pe care îl scăpase în Capitală. Îi plăceau la nebunie filmele de aventuri.

Pe urmă se întoarse Virgil cu o cană de lapte pe care o bău încet, aproape în silă.

Pe la orele nouă și jumătate, coborî scara în spirală cea mai nouă locatară a vilei Garofița : Evelina Măruță. Purta un taior gri, strîns pe corp, care îi scotea în evidență la fiecare mișcare bustul svelt, de balerină. O pereche de ochelari cu lentile mari, întunecate, îi masca ochii și jumătate din frunte. Părul negru, mătăsos, și-l împletise în două cozi groase, ceea ce îi împrumuta o înfățișare nostimă de elevă matură. Cînd ajunse în mijlocul holului se opri cîteva momente, își scoase ochelarii cu un gest leneș și aruncă o privire nepăsătoare asupra micului grup format din familia Ghețea și Alexe, apoi porni mai departe. Se opri în fața canapelei din celălalt capăt al încăperii. Se așeză picior peste picior, scoase din enorma poșetă un aparat de radio cu tranzistori și-l manevră îndelung, în surdină, pînă găsi o muzică de jazz.

Alexe urmări cu atenție, pe fețele celor doi soți, reacția provocată de ivirea Evelinei Măruță. Adela o studie cu aviditate și încetul cu încetul în jurul gurii ei se formă un rictus feroce, viclean, care o urîți și mai mult. Părea o leoaică aflată în apropierea unei gazele pe care se pregătea s-o devoreze. Virgil o privi scurt pe noua venită și surîse enigmatic, pe urmă începu să bată toba cu ambele mîini

pe brațele fotoliului. Nici unul dintre cei doi soți nu-și manifestară cu voce tare impresiile referitoare la Evelina, care acum asculta muzica stînd cu capul aplecat, fără să se uite la ei.

— Urcăm în cameră? o întrebă Virgil pe nevastă-sa.

— Mai rămînem numai cîteva minute, spuse ea înăbușindu-și cu discreție un căscat. Am făcut o excursie formidabilă, tovarășe Alexe. Cred că voi adormi îndată ce voi pune capul pe pernă. Ați fost vreodată la Piatra Albă?

— Niciodată. De altfel, vin pentru prima dată în localitatea asta. În cît timp se poate ajunge acolo?

— Cam în două ore și jumătate. Un drum minunat prin pădure și la capătul lui o cabană destul de bine dotată. Ceva mai sus de cabană se află o stîncă de pe care se poate admira panorama Văii Oltului.

— Voi merge neapărat într-una din zilele următoare, promise maiorul.

La orele zece familia Ghețea urcă în cameră iar el profită de plecarea lor pentru a-și aprinde o țigară de foi. Se lăsă pe speteaza fotoliului, relaxat, cu trabucul în gură și mîinile în buzunare și urmări distrat arabescurile plafonului. Era mulțumit de felul cum își petrecuse prima zi a concediului. Zîmbi, amintindu-și de grija ce i-o purta „mătușa Filofteia“. Își da toată silința pentru ca proaspătul ei nepot să se simtă cît mai bine. Era demnă de toată lauda.

Evelina renunțase să mai asculte muzică. O observă cu coada ochiului. Ținea în mîna stîngă agenda cenușie, zărită de el cu o zi în urmă în tren, iar în mîna dreaptă avea un stilou cu care din cînd în cînd nota cîte un cuvînt, părăind foarte

preocupată de ceva supărător. O cută adâncă i se săpase între sprâncenele fine.

Se gîndi să-i ceară aparatul de radio pentru a asculta buletinul de știri. Cîteva clipe șovăi apoi se ridică decis și porni spre ea. După ce o salută, se recomandă și îi aminti că șezuseră în același compartiment. O rugă în termeni extrem de politicoși să-i împrumute aparatul.

În primele momente ea îl ascultă cu aceeași expresie preocupată, aproape fără să-și dea seama de prezența lui. Brusc, surîse amabilă, închise agenda cu un zgomot sec și o strecură rapid în geanta deschisă.

— Da, desigur, zise ea.

Avea o voce plăcută, melodioasă, ușor nazală.

— Mă interesează și pe mine buletinul de știri. Și mai ales buletinul meteorologic. Luați loc, vă rog. Într-adevăr, acum îmi amintesc, ieri am călătorit în același compartiment...

După încheierea știrilor, mai stătură de vorbă vreo jumătate de ceas, apoi Alexe se despărți de ea urîndu-i noapte bună. Ea rămase în hol, dorind să asculte în continuare un concert de muzică preclasică italiană. Maiorul era din ce în ce mai convins că Evelina Măruță se teme de ceva sau de cineva. În cursul conservăției se sculase de cîteva ori de pe canapea, se apropiase de fereastră și privise neliniștită printre faldurile perdelelor, scrutînd curtea vilei. Treșărise mereu la cel mai mic zgomot. Și zgomotele nu lipseau cu desăvîrșire. Scara din lemn, veche, uscată, trosnea uneori emițînd niște sunete stranii ce răsunau aproape lugubru, amplificate de liniștea nopții.

Găsi ceaiul pus la îndemînă pe noptieră. Stinse trabucul și se așeză la masă pentru a scrie două scrisori : una către sora sa, profesoară la o școală din Bușteni, și alta către colegii de serviciu. Celei de a doua îi adăugă un lung post-scriptum adresat maiorului Irimescu prin a cărui bunăvoință putea să-și petreacă excelent concediul. Cînd lipi plicurile, aruncă o privire asupra ceasului și observă că trecuseră cîteva minute peste orele 23. Auzi pașii celor patru locatari care se întorceau de la plimbare și vocile lor voalate. Distinse clar rîsul agresiv al Violetei. Părea ușor amețită.

Apoi, liniștea învălui din nou curtea vilei și împrejurimile. Înainte de a stinge lumina, deschise fereastra și șezu vreo cinci minute rezemat de pervaz. Trăgea în piept cu nesaț aerul pur al nopții de vară. O lumină palidă sclipea la fereastra camerei de la etaj ocupată de familia Ghețea. Celelalte ferestre semănau cu niște pete mohorîte, stranii, risipite ca niște guri hîde pe fațada albă a vilei.

Se zvîrcoli multă vreme în pat, fără ca somnul să i se lipească de pleoape. Trecuse probabil de miezul nopții, cînd reuși cu greu să adoarmă.

Se trezi pe neașteptate, datorită unui zgomot din curte.

Dispunea de facultatea de a se trezi din somn, cu toate simțurile intacte, de cîte ori un zgomot neobișnuit îi tulbura liniștea din preajmă. De multe ori îi pizmuia pe oamenii care pot dormi ore în șir fără să fie stingheriți de disonanțele mai neînsemnate, și care se scoală numai atunci cînd timpanele le sînt deranjate de soneria unui deșteptător plasat cît mai aproape, sau, mai ales, cînd cineva îi zgîlție de umeri.

Prin fereastra deschisă se zărea cerul înstelat. Se săltă în coate încetișor și luă de pe noptieră ceasul de mînă. Cadranul fosforescent indica orele trei fără douăzeci. Peste puțin timp zgomotul se repetă. Deci nu se înșelase. Pășii în vîrfurile picioarelor pe lîngă fereastră și cercetă încordat curtea vilei.

O siluetă neagră — bărbat, sau femeie ? — ședea nemișcată în mijlocul curții, pe alee, și examina fațada vilei. Fiecare din cele trei camere de la parter erau luminate. Printre faldurile perdelelor se strecura o diră subțire, gălbuie. „Curios“, murmură el uimit. După cîte știa de la mătușa Filofteia, cele trei camere erau ocupate de Necula, Danciu și Matache. „Înseamnă că toți trei suferă de insomnie sau, mai curînd, au o ocupație care nu le permite să doarmă.“ În contrast cu parterul, etajul zăcea cufundat într-o beznă desăvîrșită. Zîmbi amuzat. „Hm! Iată-mă deci trezit în plină aventură nocturnă. Ca într-un film de groază.“ Silueta înaintă cu prudență spre treptele ce duceau la intrarea principală și înainte de a urca rămase cîteva clipe cu piciorul drept suspendat în aer, apoi deodată se răzgîndi și renunță să mai pună piciorul pe scară. Făcu stînga împrejur și se deplasă tot atît de tăcută, parcă nici nu atîngea pămîntul, către intrarea de serviciu aflată în spatele casei.

Fără să stea prea mult pe gînduri, Alexe încăleacă pervazul și-și dădu drumul în curte, în urmărirea mogildeței care îl trezise din somn la o oră atît de nepotrivită. Din fericire, era îmbrăcat cu o pijama de culoare închisă și deci cu greu putea fi reperat în cazul cînd persoana dinaintea sa ar fi întors brusc capul. Ceea ce, de altfel, se și întîmplă. În clipa cînd păși peste pragul intrării secundare,

cel din față se răsuca repede și scrută spațiul din urmă. Alexe își reținu răsuflarea și se lipi de peretele clădirii anexe. Celălalt păru satisfăcut de pustietatea curții și, tot atît de prudent, se furișă în interiorul vilei. Maiorul reflectă. Poate că nu era vorba de un infractor ei numai de o întîlnire amoroasă pregătită cu minuțiozitate de cel sau cea care pătrunsese în hol.

Mai stătu puțin la îndoială, apoi curiozitatea învinse. Dorința de a cunoaște taina sau măcar identitatea ciudatului personaj îl îndemnă să pășească după el, cu urechile ciulite, pregătite pentru orice surpriză. Ușa rămăsese deschisă.

Vestibulul era învăluit într-o întunecime de nepătruns. Se folosise o singură dată de intrarea de serviciu, dar topografia locului i se întipărise destul de bine în memorie. Avu grijă să nu izbească bancheta pe care o știa plasată undeva în stînga, aproape de ușa rabatabilă. Împinse canaturile ușii, pîndi cu auzul încordat, pe urmă pipăi parchetul cu vîrfurile picioarelor pînă ce atinse covorul. Distinse vag contururile fotoliilor și ale mesei rotunde de lîngă fereastra ce da spre curte.

În dreptul ferestrelor plutea o lumină difuză. Se strecură cu mers de pisică pe lîngă balustrada scării pînă ajunse la un fotoliu adînc în care se așeză. Spătarul înalt îl ferea de priviri indiscrete chiar dacă cineva ar fi aprins pe neașteptate vreuna din lămpi. Și în cazul cînd el ar fi avut nevoie să vadă ce se petrece în hol, ar fi fost de ajuns să întindă mîna spre un comutator de deasupra capului. După cîte își amintea, treptele trosneau la cea mai mică apăsare ; nu auzise nimic. Însemna că persoana

urmărită se mai găsea în hol, dacă nu cumva intrase în una din camerele de la parter.

Deodată tresări. Timp de o clipă numai, zărise la celălalt capăt al holului o licărire firavă. Cineva şedea probabil pe canapea şi fuma ţinînd ţigara ascunsă în căuşul palmei.

„Hm... Interesant ! Să vedem ce se va mai întîmpla“, îşi spuse el.

Nu trebui să aştepte prea mult. Auzi un zgomot straniu, asemănător cu fîlfîitul aripilor unei păsări mari, nocturne, şi distinse lîngă masa din mijloc o făptură a cărei formă aducea cu silueta ce străbătuse atît de precaut curtea vilei. Se îndrepta către fereastra din stînga intrării principale. Razele lunii îi luminară cîteva secunde profilul fin şi Alexe abia îşi putu stăpîni un strigăt de uimire. O recunoscuse pe Măruţă Evelina.

Acum sta în faţa ferestrei cu mîinile încrucişate pe piept, şi se uita cu atenţie afară. Părul lung îi cădea pe umeri, accentuînd parcă ovalul delicat al chipului nefiresc de palid. Părea o statuie de ceară. Se scurseseră două-trei minute, exasperant de lungi, apoi dinspre canapeaua unde apăruse sclipirea ţigării se auzi o voce bărbătească, ironică :

— Admiri luna ?

Femeia se întoarse cu o mişcare rapidă, introduse mîna în nelipsita poşetă ce-i atîrna pe braţul stîng şi în clipa următoare o lanternă puternică aruncă un fascicol de raze spre nişă, descoperind obrazul lui Gheţea Virgil. Acesta ridică palmele, ferindu-şi ochii de razele supărătoare şi spuse :

— Stinge-o, te rog. Ai să mă orbeşti. Vino lîngă mine...

— Așadar, tu erai, murmură cu dispreț Evelina și stinse lanterna.

Se apropie cu pași leneși de Ghețea. Acesta se ridică, aprinse aplicile de deasupra canapelei și-i făcu semn Evelinei să ia loc lângă el. Îi oferî o țigară, pe care ea o refuză cu un gest obosit al capului, apoi se așeză alături de el, strîngînd poșeta la piept. Se examină gînditori, pînă cînd el întreprinsese tăcerea :

— Îmi cer iertare ! Dacă te-am speriat...

— Nu. Nu m-ai speriat. Tu nici n-ai putea să mă sperii.

Ghețea întinse mîna și-i atinse părul cu vîrfurile degetelor. Ea înălță din umeri cu indiferență, fără să-și retragă capul, îl privi drept în ochi și întrebă :

— De cînd ești aici, în hol ?

— De vreo zece minute. Am o insomnie păcătoasă. N-am reușit cu nici un chip să ațipesc și am coborît să fumez o țigară... Mă gîndeam chiar să fac doi-trei pași prin curtea vilei... Dar tu ? Cum de nu te-ai culcat pînă la ora asta ? E trei și jumătate.

— Eu ? ! Cred că și eu sufăr de insomnie... Am fost în oraș, la un bar... Curios ?

— Ce ți se pare atît de curios ?

— Am avut impresia că la întoarcere mă urmărește cineva. N-ai văzut pe nimeni ieșind din vilă ?

— De cînd stau eu aici, pe nimeni. Și de ce crezi că trebuia să te urmărească tocmai cineva din vila noastră ?

— Poate erai chiar tu, Virgil, zise ea sculîndu-se în picioare.

— Doar n-am înnebunit, să ies la trei dimineața în pijama și să hoinăresc pe străzile orașului !

— Ai dreptate... și totuși nu se poate să mă fi înșelat. Tot timpul aveam senzația neplăcută că mă pîndește cineva. Te las... Noapte bună !

— Stai puțin ! Aș vrea să te rog ceva, Eva..

Îi prinse brațul și o trase spre el. Ea zîmbi iarăși, cu același zîmbet, pe jumătate indiferent, pe jumătate obosit și fără să opună vreo rezistență îi vorbi :

→ Spune mai repede ! Dacă apare cineva și ne vede împreună...

— Tocmai ! Chiar asta voiam să subliniez eu. Aș dori să nu știe nimeni că ne cunoaștem, și, mai ales, că ne-am văzut aici, în cursul nopții.

— Bineînțeles ! Nici nu era nevoie să-mi amintești lucrul acesta. Ai rămas același tip fricos, Virgil... Sărmanul meu Gil...

Alexe se ghemui în fotoliu pentru a nu fi zărit de ea cînd urcă scările.

„Va să zică, se cunosc, își zise el. Probabil se cunosc de multă vreme. Și eu care speram să descopăr cine știe ce mister formidabil... Cînd colo, numai o biată întîlnire întîmplătoare și banală ! Așa-mi trebuie ! Acum sînt obligat să stau încremenit aici pînă pleacă și el.“

Nu putea risca să părăsească holul atîta timp cît Ghețea nu stingea lumina. După cîteva minute Virgil se ridică, stinse țigara și căscă zgomotos. Se părea că se hotărîse, în sfîrșit, să meargă la culcare. Dar plecarea lui fu amînată din cauza sosirii în vilă a unui nou personaj. Ușa principală se deschise încetîșor și în pragul ei își făcu apariția Matache. Cînd îl zări pe Ghețea vru să se retragă, dar acesta îi făcu un semn amical și strigă :

— Ce faci, stimabile, la ora asta ? Mi se pare că și dumneata suferi de insomnie. Aseară te-ai dus

la culcare prea devreme. Te plîngeai că ți-e somn. Ce s-a întîmplat ?

— După cîteva ore m-am trezit și pe urmă mi-a fost imposibil să mai ațipesc. M-am îmbrăcat și am ieșit să dau o raită pe malul Oltului. Dumneata de cînd stai aici ?

— Am coborît adineauri să fumez o țigară.

Matache fu oarecum decepționat de răspunsul primit. Întrebă cu interes :

— N-ai văzut pe nimeni, intrînd sau ieșind din vilă ?

— Nu. Pe cine să văd ?

— Ei, n-are importanță. Mă interesam și eu așa... Mai rămii ?

— Mă duc la culcare. Noapte bună !

— Somn ușor !

Matache intră în camera sa iar Ghețea urcă scările fără grabă, trăgînd din țigară, foarte îngîndurat.

Alexe clătină din cap, nedumerit, și porni în vîrful picioarelor către ieșirea de serviciu.

Cerul își schimbase culoarea iar stelele începeau să pălească. În curînd avea să se lumineze de ziuă. De data aceasta, numai în camera lui Matache era aprinsă lampa și prin perdeaua subțire se zăreau două siluete agitîndu-se în permanență, semănînd cu niște umbre chinezești.

— Va să zică, cineva l-a așteptat în cameră, conchise maiorul. Nu-și putuse da seama cine este cea de a doua persoană și de fapt nici nu prea îl interesa. Era de părere că deja acordase prea multă importanță episoadelor de pînă atunci.

Escaladă pervazul ferestrei și pași în cameră zgribulit de frig și furios pe sine însuși. Execută cîteva mișcări de înviorare pentru a-și alunga amorțeala

și frigul din corp. Somnul îi dispăruse cu desăvîrșire. Trecu alături, în bucătărie, și după ce aprinse focul își aduse aminte că în bufet se afla o sticlă cu țuică de prune din care mătușa Filofteia îi dăduse să bea cîteva pîhărele la masa de prînz. Își aprinse un trabuc și scotoci în bufet pînă găsi sticla.

Își turnă o porție serioasă într-o cană de lut și se așeză la fereastră, gîndindu-se la cei trei locatari ai vilei pe care îi văzuse în hol, la o oră atît de neobișnuită. De fapt, regreta sincer că se lăsase minat de curiozitate. Se lansase în urmărirea Evelinei, înainte de a ști cine este, îndemnat probabil și de instinctul său profesional. Și această urmărire fără nici un rezultat îi stricase tot cheful de somn. Duse cana la gură și sorbi o înghițitură zdravănă. Era o țuică ardelenască, veche, de culoare galbuie, cu un gust foarte plăcut. Simți o înțepătură în stomac, apoi o căldură molesitoare îl cuprinse încetul cu încetul.

Afară, cerul împrumutase treptat culoarea purpurei. Peste puțin timp avea să răsară soarele. Din întîmplare, ridică privirile spre vilă și constată că pe terasa unei camere de la etaj se afla o femeie. Era Stamate Doina. Ședea într-un fotoliu de răchită, picior peste picior și, dacă uneori n-ar fi dus cu o mișcare leneșă țigaretul lung la buze, s-ar fi putut afirma că s-a transformat într-o stană de piatră, atît de inertă, de lipsită de viață pîrea.

„Să fiu al naibii dacă mai pricep ceva!“ își spuse Alexe. „Am impresia că în noaptea asta s-au pîndit unii pe alții, că n-a dormit nimeni. Oare de cînd stă pe terasă? Sper că nu m-a zărit cînd am pornit, desculț și în pijama, în urmărirea Evelinei. Nu de altceva, dar n-aș dori să se spună cine știe ce...”

Se luminase bine de ziuă dar somnul tot nu i se lipea de pleoape. În schimb, îl legăna o toropeală ușoară care îl îndemna spre visare.

Pe la orele patru și jumătate se săltă de pe scaun, cu oarecare regret, și începu să se îmbrace. Se hotărîse să pornească la pescuit. O privire fugară spre terasă îl asigură că Doina ședea în continuare acolo, nemișcată. Trecu în bucătărie și în același timp auzi scîrțîitul porții. Intrigat se apropie de fereastra ce da tot spre curte și o zări pe domnișoara Violeta Iacoban.

Avea aruncată pe umeri un fel de manta lungă, cauciucată, ce-i trecea de genunchi, dîndu-i o înfățișare caraghioasă. Manșetele pantalonilor de doc erau din belșug pătate cu noroi. Călca grăbită, cu pași vioi și fluiera o melodie săltăreacă.

„Formidabil!“ exclamă Alexe în culmea uimirii. „Asta-i prea exagerat, le întrece pe toate. Aproape că nu-mi vine să cred. Aș fi în stare să pariez pe orice că dacă ar fi întrebată de ce a ieșit, ar răspunde și ea, la fel ca ceilalți, că suferă de insomnie. Foarte ciudat! S-ar părea că a izbucnit o epidemie de insomnii printre toți locatarii vilei Garofița“, conchise el, jumătate în glumă, jumătate în serios.

Lăsă un bilet pe masă, în care explică mătușii Filofteia că a pornit devreme pe malul Oltului, pentru a-și încerca norocul la pescuit și că se va întoarce înainte de orele zece. Își luă uneltele la subțioară și ieși. Ajuns la poartă, întoarse capul și cercetă atent terasa de la etaj. Doina nu se mai afla la postul ei de observație.

CAPITOLUL 3

Deși nu prinsese decît un singur pește, se întoarse de la pescuit bine dispus. Se lungise pe nisip, la umbra unui arin și trăsese un somn zdravăn, ferit de razele puternice ale soarelui de dimineată.

Pe veranda vilei o zări pe Stamate Doina. Sta într-un fotoliu și răsfoia o revistă, dusă pe gînduri. Mătușa Filofteia îl luă la rost de cum intră pe ușă :

— Mi se pare că ai plecat la pescuit fără să mănînci nimic ?

— Ai ghicit, răspunse Alexe zîmbind. În schimb, voi mîncea acum cu o poftă de lup.

— Vai de păcatele mele ! Așa ceva n-am mai pomenit. Trebuia să cauți în cămară și să-ți faci un pachet. Treci la masă ! Îți pregătesc ceva la iu-teală... Sînt sigură că te-ai sculat cu noaptea în cap. N-ai putut să dormi ?

— Nu prea, dar tot mi-am făcut porția de somn pe malul Oltului. Că mai fac prietenii noștri din vilă ?

— Oho ! De ei nu mă plîng... dorm duși. Afară de familia Ghețea care a plecat la plajă adineaori,

ceilalți nu s-au trezit încă. Profită din plin de concediu !

„Curaț concediu !“ își spuse maiorul amintindu-și purtările lor ciudate din cursul nopții.

— Numai dumneata îți bați joc de odihnă și te scoli ca un huhurez dis-de-dimineată.

— Îmi iau angajamentul că altă dată n-am să mai fac prostia asta, zise Alexe cu un ton solemn.

Se așază la masă în fața farfuriei cu ouă prăjite din care se ridica un abur apetisant. Îi veniră din nou în minte insomniile locatarilor de alături, precum și atitudinea lor neobișnuită. Alungă însă repede din gând aceste imagini.

După ce mîncă, mai flecări cîteva minute cu mătușa Folofteia în timp ce ea îi călcă o cămașă, pe urmă se bărbieri și ieși în oraș.

Hoinări pînă la ora prînzului pe străzile orășelului, fericit că poate să se îndrepte în orice direcție vrea, fără să țină seama de un anumit program. Nu făcea parte din categoria oamenilor care caută cu tot dinadinsul singurătatea dar, în anumite momente ale vieții, dorea să fie lăsat singur cu gîndurile sale. Această dorință era susținută poate și de faptul că în tot cursul anului, prin natura profesiei sale, era obligat să scormonească în cele mai tainice unghere ale sufletului omenesc, să vină în contact cu diverse categorii de indivizi și uneori să scoată la iveală pasiuni meschine, josnice, care îi împingeau pe anumiți inși spre delapidare și chiar spre crimă. Într-un fel, profesia lui, pe care și-o alesese de bunăvoie și căreia i se dedicase cu pasiune, se asemăna cu cea a confesorilor ; exista, bineînțeles, o diferență. El era dator să stea încordat în permanență, să pîndească cele mai mărunte ges-

turi, să se folosească de cele mai mărunte probe spre a descoperi adevărul, pentru că nici un vinovat nu i se destăinuia de la bun început. Poate tocmai din această pricină, în zilele concediului de odihnă dorea să rupă orice legătură dintre el și profesiunea sa, să se țină cît mai departe de persoanele care îi aduceau aminte de anchete penale.

În ultima vreme se gîndise destul la acest concediu, mai cu seamă în serile cînd se întorcea de la birou istovit și nervos se gîndise cu tot dinadinsul să plece într-un loc mai izolat. Acum se felicita că urmase sfatul maiorului Irimescu. Putea fi sigur că aici nu va întîlni vreun cunoscut. Își aduse aminte că într-una din verile trecute se nimerise să fie cu mai mulți colegi în aceeași perioadă. Vrînd-nevrînd, spre ghinionul și necazul său, se întîlnea cu ceilalți pe plajă sau la hotel. Și aproape involuntar, cîte unul din ei aducea vorba despre anchete sau despre rezolvarea cîte unui caz mai dificil, în ciuda faptului că se hotărîseră să alunge asemenea subiecte din discuțiile lor. Instituiseră chiar un fel de regulă: cîc pomenesc astfel de chestiuni trebuie să depună în mod automat zece lei la un arbitru dinainte ales. Alexe zîmbi, amintindu-și că la sfîrșitul aceluia concediu estival se adunase o sumă destul de frumoasă (la care contribuise desigur și el) cu care trăsese un chef strașnic în ajunul întoarcerii la București.

Înainte de a porni către vilă, trecu pe la librărie și se aprovizionă cu cîteva cărți.

Mătușa Filofteia întrecuse toate așteptările. Pregătise o ciorbă grozavă din peștele pescuit de el de dimineață.

— Asemenea minunăție n-am mâncat de cînd sînt, o lăudă maiorul făcîndu-i semn să-i mai umple o farfurie. Am să mă duc în fiecare zi la pescuit. Apropo ! Bine să mi-am adus aminte... Familia Ghețea mi-a vorbit aseară despre cabana Piatra Albă. Au fost în excursie acolo. Aș vrea să mă duc și eu duminică.

— Să mergi neapărat. Numai că ei s-au dus și s-au întors cu o mașină. Asta nu se mai poate numi excursie. N-are nici un farmec.

— Bineînțeles ! Nici nu mă gîndeam să merg cu mașina... Am de gînd să fac cît mai multă mișcare. Azi e miercuri... Am să plec totuși sîmbătă și am să rămîn patru-cinci zile la cabană... Mi se pare că bate cineva la ușă.

Gazda trecu alături, în bucătărie, și cînd se re-întoarce îi explică :

— Era domnișoara Violeta. M-a rugat să-i împrumut niște ceai de mușetel. O doare o măsea, crede că are o nevralgie. Păi, de ! Ce să-i fac eu ? Dacă umblă ca un huhurez pe toate coclaurile...

— Da, da, ai dreptate, confirmă Alexe. Am vădit-o azi dimineață înainte de a pleca la pescuit. Se întorcea din oraș.

— Din oraș ? se miră ea. Minciuna asta să o spună altcuiva, nu mie. I-am văzut hainele cînd am făcut curățenie în camera ei. Erau pline de noroi de sus pînă jos. Numai în oraș n-a fost ! Și pantofii la fel... Erau într-un hal ! Asta-i noroi amestecat cu nisip de pe malul rîului.

— Poate a avut o întîlnire, sugeră Alexe. E plăcut să te plimbi noaptea în doi, mai ales cînd e lună plină.

— Da. Dar nu te plimbi pe unde este noroiul mai adînc. În nici un caz.

— Sau poate nu i-a fost somn, încheie el discuția ridicîndu-se de la masă. Mă duc să stau pe verandă.

— Cel mai bun lucru ar fi să te culci, îl sfătui ea.

După amiaza se scurse lent, într-o totală pasivitate, fără să se întîmple nimic deosebit. Seara însă, pe la orele nouă, Alexe asistă la un incident supărător care tulbură armonia de pînă atunci a locatarilor vilei Garofița.

Pe canapeaua din nișă, Evelina și Doina conversau cu voce scăzută. Matache și Danciu jucau table asistați de domnișoara Iacoban, iar ceilalți, adică familia Ghețea și Necula, erau așezați pe fotoliile din jurul mesei rotunde de lîngă intrarea principală. Alexe se lipi de ultimul grup, îndemnat de nevasta lui Ghețea care cum îl zări i se adresă :

— Domnule Alexe, ia loc te rog, aici. Avem nevoie de ajutorul dumitale. Poate dumneata vei reuși să-l convingi pe domnul Necula să ne arate niște scamatorii. Eu îl rog de vreo jumătate de oră și n-am de loc succes.

— Se poate, tovarășe Necula ? ! interveni Alexe cu voce gravă în ciuda faptului că zîmbea în sinea sa. Nu m-aș fi așteptat la așa ceva. De obicei, artiștii sînt simțitori la rugămințile femeilor.

— Bine, bine, mormăi Necula concesiv. Dacă interviu și dumneata n-am încotro...

Urmă o pauză intenționată, apoi prestidigitatorul zîmbi sigur de sine și continuă cu voce profesională :

— Are cineva un pachet cu cărți de joc? Nu vreau să le folosesc pe ale mele. Veți spune că sînt truate.

— Du-te, dragă, și adu cărțile noastre, ordonă Adela bărbatului ei. Vino repede, să nu care cumva să se răzgîndască. Ah! Domnule Necula, mor de curiozitate.

În următoarele minute, Alexe fu nevoit să admită că Necula era un om extraordinar de abil. Își cunoștea meseria la perfecție. Virgil trăgea cu coada ochiului fără să emită vreun comentariu, părăind aproape plictisit. În schimb, nevastă-sa îl urmărea pe prestidigitator cu ochii larg deschiși și cu gura căscată iar după execuția fiecărui tur ducea mina la pieptul uscat minunîndu-se :

— Colosal ! Sînteți un as, domnule Necula !

Din păcate, demonstrația scamatorului fu întreruptă de cearta izbucnită între Matache și Danciu. Acesta din urmă se sculă de pe scaun, bătu cu pumnul în cutia de table și strigă înfierbîntat :

— ...și cu îți spun că n-ai dreptate ! Am dat patru-patru. Trebuia să lași zarurile jos, pînă mut...

— Îmi pare nespus de rău, tovarășe Danciu, zise Matache cu voce aspră. Am văzut clar : ai dat patru-trei ! Să ne spună și domnișoara Iacoban. Cred că a observat și dînsa.

— N-am fost prea atentă, rosti ea cu regret. Asta nu înseamnă însă că trebuie să vă certați pentru un fleac. Zău, n-are nici un rost, domnule Danciu. Mai arunci încă o dată cu zarurile și gata.

— Nu ! țipă Danciu din ce în ce mai furios. N-am să mai dau, îmi joc zarul meu. Patru-patru ! Și cu asta basta, cîștig linia și partida. Mai aveam nevoie de o singură linie. Asta e !

— Nu admit ! replică Matache sculîndu-se la rîndul său de pe scaun. Aveam impresia că joc cu un om cinstit.

Urmă o scurtă pauză penibilă. Discuțiile încetaseră și toate privirile erau ațintite spre ei. Danciu rupse tăcerea :

— Va să zică, mă faci necinstit ?

— Îmi pare rău, dar cu cîrcotași nu mai joc în viața mea. Ar fi trebuit să-mi dau seama de la prima linie cu cine am de-a face.

Danciu se aplecă spre adversarul său și-i trase o palmă violentă și scurtă ce răsună ca o plesnitură de bici în liniștea mormîntală din hol. Matache nu se lasă mai prejos. Repezi mîna dreaptă înainte și-l izbi pe fostul său partener de joc în plină figură. Domnișoara Violeta își duse palmele la ochi și strigă îngrozită :

— Vai ! Dar așa ceva nu este permis. Nu-i lăsați să se bată !

Alexe, ajutat de Ghețea, sări să-i despartă. Reușiră cu mare dificultate, deoarece ei se smuceau din brațele lor și schimbau lovitură după lovitură, fără să se sinchisească de prezența celorlalți. În cele din urmă, Alexe îl imobiliză pe Danciu și îl trase la o parte, iar Ghețea procedă la fel cu Matache. Pentru a curma insultele pe care cei doi și le aruncau reciproc, Necula interveni împăciuitoare :

— Hai, gata ! Sînteți oameni în toată firea, ce naiba ! E cazul să vă împăcați, hai strîngeți-vă mîna și cereți-vă iertare.

— Niciodată ! țipară amîndoi, la unison, indignați.

— Mă rog, oftă prestidigitatorul. Cum credeți... În definitiv, vă privește. Părerea mea este să nu vă stricați concediul din cauza unei partide de table.

Dacă ar fi fost vorba de ceva serios, mai înțelegeam... Dar așa...

Danciu își aranjă cravata, își bombă pieptul și păși țănoș printre ei, fără să pronunțe un singur cuvînt. Matache se uită la el cu dispreț, își trecu palmele peste craniul lucios și, înainte de a părăsi holul, se înclină ceremonios spunînd :

— Vă rog să mă iertați. Noapte bună !

După plecarea lor nevasta lui Ghețea își dădu toată silința să reînvie atmosfera plăcută dinaintea penibilei neînțelegeri, dar nu izbuti. Se retraseră pe rînd în camere cu excepția Doinei care ieși din nișă și veni să se așeze lîngă Alexe, ghemuindu-se în fotoliu.

— Poate ar fi mai bine să mutăm fotoliile lîngă calorifer, propuse maiorul. Vă e frig, nu ?

— Puțin, mărturisi ea zîbind. E curent. S-ar putea să fie vreo fereastră deschisă la etaj.

Își strînse șalul împrejurul umerilor și reluă cu glas obosit :

— E îngrozitor... Nu i-am înțeles niciodată pe oamenii care se ceartă dintr-o nimica toată. Am oroare de violență. M-au indispus.

— Nu trebuie să dați importanță unui incident mărunț. Amîndoi sînt impulsivi. Sînt sigur că pînă mîine vor uita cearta și vor deveni buni prieteni.

— Credeți ? Eu nu sînt atît de convinsă. Matache este mult prea mîndru pentru a ceda, iar Danciu este încredințat că a avut dreptate și în nici un caz nu va face primul pas pe calea împăcării. Se vor dușmăni multă vreme... Din nefericire, locuiesc amîndoi aici și nu se vor putea evita. N-ar fi exclus ca în zilele următoare să asistăm și la alte certuri.

— Ne vom strădui să-i împăcăm.

— Ar fi bine.

— Nu vreți să jucați o partidă de șah ? propuse Alexe cu intenția de a schimba subiectul discuției.

— Îmi pare rău dar astă seară nu mă simt în stare de nici un efort intelectual. Sînt prea obosită. Voi încerca să citesc două-trei pagini înainte de a adormi.

— Ce citiți ?

— Am început azi dimineată un roman polițist de Agatha Cristie. *Crima din Orient Express*. Extrem de interesant. De ce zîmbiți ? Nu vă plac romanele polițiste ?

— Cum să nu, se grăbi el să afirme. Îmi plac. Din cînd în cînd, citesc și eu ceva în genul acesta. Numai că, după părerea mea, în realitate, vreau să spun în viața de toate zilele, faptele nu se întîmplă tocmai așa cum sînt descrise într-un roman polițist.

— Credeți că nu există crimă perfectă ?

— Ha, ha, rîse Alexe cu poftă.

„Așadar, gîndi el, bravo mie. Iată-mă din nou antrenat într-o conversație în care este vorba de asasinate. Bravo ! Așa-mi trebuie dacă nu sînt în stare să ocolesc asemenea subiecte.“

— De ce rîdeți ? întrebă ea nedumerită.

— Stimată duduie, crimele perfecte nu există decît în cărțile autorilor de enigme polițiste. Adică numai pe hîrtie. Să admitem, pentru un moment, că s-a comis un astfel de delict. Ei bine, dacă el este descris, în ce mod miraculos a reușit scriitorul să-l cunoască ? I l-a povestit oare asasinul ? Infracțiunea se numește „crimă perfectă“ și fiind perfectă înseamnă că numai asasinul este la curent cu fapta lui. Nu ?

— Poate că într-un anumit fel aveți dreptate.

— Mai curînd sau mai tîrziu, orice asasinat este descoperit. Dar mai bine este să vorbim despre altceva. Hm ! Nu e prea nimerit să discutăm acum în toiul nopții despre criminali.

— Nu cumva vă este frică ?

— Frică ? Nu, nicidecum. Dar e neplăcut...

„Mare tîmpenie !“ își spuse el. „Fata asta bătrînă și refulată ar fi capabilă să mă țină aici pînă mîine dimineată și să-mi explice cum devine cazul cu asasinii. Trebuie să fie o psihopată. Cred că dacă s-ar pomeni lîngă un cadavru ar leșina numaidecît. S-o șterg mai repede la culcare...”

— Îmi cer scuze, zise ea ca și cum i-ar fi ghicit gîndurile. Eu am început să amintesc prima despre crime. Mă pasionează orice mister și mai cu seamă enigmele polițiste. De cîte ori citesc o carte mă străduiesc să descopăr vinovatul înaintea detectivului. De cele mai multe ori reușesc. Lucrul acesta îmi dă o satisfacție enormă. Mă amuz pe seama anchetatorului, știindu-mă mai inteligentă decît el. Bineînțeles, în finalul cărții, criminalul este arestat sau, mă rog, pedepsit într-un fel oarecare. Uneori, mă gîndesc că eu aș proceda altfel dacă aș fi în locul asasinului. Cu totul altfel ! Mai ales cînd este vorba de o crimă premeditată... Sau cînd este vorba de mai multe delictе succesive, comise de același individ. E ridicol să întrebuițezi a doua sau a nu știu cîta oară, aceeași metodă. Infractorii nu-și dau seama că procedînd în felul acesta sînt mult mai ușor de reperat... Vedeți... să luăm, de pildă, cazul unui spărgător de case de bani care operează în anumite locuri, la anumite ore și cu anumite unelte. Mă urmăriți ?

— Firește ! Cu cea mai mare atenție.

— Procedînd în modul acesta, spărgătorul nostru — fără să-și dea seama — creează o anume metodă, un „stil“, care îl va caracteriza și într-o bună zi îl va duce la pierzanie. El își închipuie că dacă nu a fost descoperit după prima infracțiune, procedeul său este infailibil și ca atare îl folosește fără nici o grijă în continuare...

„Totuși este inteligentă“, gîndi maiorul înăbușindu-și cu discreție un căscat. Începea să-i fie somn.

— Vă las să citiți romanul. La revedere, domnișoară Stamate.

— Plecați ? ! se miră ea cu părere de rău. Vom continua discuția cu alt prilej. Dacă nu vă deranjează...

— Neapărat ! îi răspunse el gîndindu-se în același timp că pe viitor va trebui s-o ocolească de cîte ori o va vedea singură. Noapte bună !

A doua zi, după un somn excelent, plecă la pescuit pe la orele opt. Mătușa Filofteia nu se lăsă pînă nu-i puse în geanță un pachet cu merinde. De data aceasta avu mai mult succes la pescuit.

În timpul mesei de prînz, ca de obicei, gazda se învîrți în jurul lui, atentă, serviabilă, vorbind într-una :

— Am auzit că ai fost în hol cînd s-a bătut Danciu cu Matache. Mai mare rușinea, zău așa ! Nicio dată n-am avut astfel de cameni în vilă. Toată lumea se silește să-i împace și ei nici nu vor să audă de așa ceva... Matache vrea să se ducă la administrația caselor de odihnă.

— De ce ?

— Păi, zice că nu poate să mai rămână în vila noastră din cauza lui Danciu. Spune despre el că-i un individ scîrbos...

— Ei ! Chiar pînă aici au ajuns ? se miră Alexe. De unde și pînă unde a dedus el că Danciu este scîrbos ?

— Chiar așa s-a exprimat. Ține cu tot dinadinsul să se mute la altă vilă.

— Și Danciu ? N-a zis nimic ?

— Mi-a povestit tovarășul Ghețea că a fost în mod special la el, azi-dimineață, și i-a propus să se împace cu Matache. Ce credeți că a răspuns ?

— N-am idee, zise Alexe înălțînd din umeri neputincios. Probabil, nici el nu vrea să se împace.

— Așa-i ! A fost chiar nemulțumit de intervenția lui Ghețea... Și, colac peste pupăză, s-a mai întîmplat și alt necaz, urmă îngrijitoarea cu glas plin de indignare. Parcă-i un făcut, zău așa ?

— Ce necaz ? întrebă maiorul mai mult din politețe, fără să manifeste prea mare interes.

— Am spus eu din prima zi că n-o să mă înțeleg cu domnișoara Evelina. Astăzi mi-a făcut un scandal îngrozitor. A fost plecată în oraș vreo trei ore și, cînd s-a întors, m-a chemat în camera ei și m-a luat la rost de parcă eu aș fi vinovată.

— Dar ce i s-a întîmplat ?

— Bănuiește că i-a răscolit cineva camera în absența ei. Doamne ferește ! Asta mai lipsea acum.

— I s-a furat ceva ?

— Nu. Din fericire, nu-i lipsește nimic, dar este convinsă că cineva i-a cotrobăit prin lucruri. De fapt, știu eu ce să mai zic ? S-ar putea să aibă dreptate. Mi s-a părut și mie curios... De dimineață, după ce am făcut curățenie, am dus cheia la tabloul de

lîngă intrarea principală. Pe urmă, am coborît să fac camerele de la parter, am venit și aici, mă rog, ca de obicei am făcut curățenie în toată vila. Doar nu era să stau să păzesc odaia ei ! Cînd s-a întors din oraș m-a chemat sus și mi-a arătat...

— Ce anume ?

— Păi... dulapul și fotoliul fuseseră mutate de la locul lor. Mi-am dat seama imediat că domnișoara Măruță nu minte. Cineva a intrat acolo în lipsa ei. Dulapul fusese urnit cu cîțiva centimetri de la perete, iar fotoliul adus de la fereastră tocmai în mijlocul camerei.

— Ciudat ! exclamă Alexe intrigat. Spui că nu s-a furat nimic ?

— Nimic. A controlat cu cea mai mare atenție. Era foc de furioasă... M-a întrebat cine a rămas în vilă după plecarea ei în oraș. Cu excepția dumatile, toți ceilalți se aflau aici. Ce, parcă eu am stat să-i păzesc, să observ cine intră sau iese din odaia ei ?

— Poate a vrut cineva să-i facă o farsă. Bine că nu i-a dispărut nimic. Asta-i principalul ! N-are rost să-ți faci sînge rău pentru atîta lucru. La drept vorbind, cine ar fi putut să intre în camera ei ? Unde erau ceilalți ?

— Dacă stau să mă gîndesc bine, oricare dintre ei avea posibilitatea să se strecoare în odaia domnișoarei Evelina. Familia Ghețea a rămas în cameră toată dimineata. Au coborît abia la prînz. Sînt vecini cu ea. Duduia Stamate, deasemeni, locuiește la etaj. Cînd am ieșit din vilă, Danciu stătea de vorbă cu domnișoara Iacoban pe verandă. Ah, era să uit : În timp ce coboram scara, Necula urca la etaj cu un prosop pe braț. Spunea că baia de la par-

ter este ocupată, voia să facă un duș la etaj. Îmi închipui că baia de jos era ocupată de tovarășul Matache. Altcineva n-avea cine să fie.

— Eu zic să nu-ți mai faci griji.

— Din nenorocire, au aflat toți. Mi-e teamă să nu izbucnească alt scandal. Nu știu cum, dar au aflat. Am impresia că nevasta lui Ghețea a tras cu urechea la ușă când discutam cu domnișoara Evelina. Acum toți sînt supărați. Mai ales nevasta lui Ghețea. A strigat în gura mare că ăsta nu-i loc de odihnă ci casă de nebuni și că n-o să-și mai petreacă niciodată concediul în vila aceasta.

— O să-i treacă... În ceea ce mă privește, eu m-am hotărît să plec sîmbătă în excursie.

— Îmi pare rău că s-au ivit necazurile astea tocmai acum, cînd ești dumneata aici. Niciodată nu mi s-a întîmplat așa ceva. În fiecare an am avut parte numai de oameni foarte liniștiți...

— Lasă-i în pace, o îndemnă Alexe căutînd s-o calmeze. Pînă mă întorc de la Piatra Albă se vor potoli.

— Tare mi-e teamă că nu va fi chiar așa. Nu știu ce să mai cred dar am impresia că toate necazurile au început o dată cu venirea Evelinei Măruță.

— Crezi ?

— Înainte de sosirea ei, se împăcau atît de bine ! Azi mă gîndeam că poate Danciu s-a certat cu Matache din cauza ei. Ieri sau alaltăieri, nu mai țin minte precis, am fost de față cînd Danciu a invitat-o la cinema. S-au și dus, în aceeași după-amiază.

— Nu mi se pare de loc anormal.

— Cu vreo jumătate de oră mai devreme o invitasese și Matache dar ea n-a acceptat.

— Înseamnă că n-a știut s-o convingă, remarcă Alexe zîmbind. În definitiv, are dreptul să se ducă la cinema cu cine crede ea de cuviință.

— Sigur ! Însă Matache a aflat că Evelina îl preferă pe Danciu. Poate din cauza asta s-a certat cu el, din gelozie. Și s-a mai întîmplat ceva : mi-a spus duduia Stamate că azi-noapte l-a văzut pe Ghețea ieșind din camera Evelinei. Îți închipui ce scandal iese dacă aude nevastă-sa !

— Îmi închipui ! Într-adevăr ar fi extrem de neplăcut pentru domnișoara Evelina. Adela ar fi în stare să-i smulgă părul din cap...

Mătușa Filofteia ridică brațele disperată și părăsi odaia fără să mai facă vreun comentariu. Alexe trecu alături și se apucă să scrie cîteva ilustrate. După ce termină, atenția îi fu atrasă de pușca de vînătoare cu două țevi care atîrna pe perete, deasupra patului său. Era un model destul de vechi, dar mai putea fi încă folosită cu succes în special la vînatul iepurilor. Regreta că nu-și luase permisul de vînătoare. Tot pe perete, lîngă armă, se afla un cuțit. Îl scoase din teacă și-i încearcă tăișul strălucitor cu buricul degetului mare. Tăia ca briciul. Avea niște plăsele masive, din corn, și lama ușor curbată semănînd mai mult a pumnal. Era o armă grea, deosebit de eficace. Cîntări cuțitul în palmă, gînditor, apoi îl agăță la locul său, pe suportul de pe perete, alături de pușcă.

Ieși în curte, luă un șezlong de pe verandă și-l duse la umbră, apoi, pînă se întunecă, termină de citit unul din romanele pe care le cumpărase cu o zi mai înainte.

CAPITOLUL 4

În dimineața zilei de sîmbătă se trezi pe la orele cinci, făcu un duș rece apoi începu pregătirile pentru plecarea în excursie. Deși cerul era puțin cam întunecat, nu renunță la hotărîrea de a porni la Piatra Albă.

Peste cîteva minute își făcu apariția în bucătărie mătușa Filofteia pe care maiorul o întîmpină clătînînd din cap muștrător :

— Nu înțeleg de ce te-ai sculat atît de devreme !

— Să-ți pregătesc un pachet cu merinde și să-ți fac o cafea înainte de plecare...

— O să ne certăm ! Cafeaua puteam să mi-o fac și singur, iar pachetul nu știu dacă este cazul să-l iau. Voi mîncă la restaurantul cabanei. Trebuia să mai dormi, toată ziua alergii de colo pînă colo încît mă mir cum de mai rezisti.

— M-am obișnuit. Să-ți fac o cafea, sau un ceai ?

— Mai bine o cafea mare.

În timp ce bău cafeaua se gîndi iarăși că fusese bine inspirat urmînd sfatul lui Irimescu de a locui la mătușa lui. Se simțea într-o dispoziție excelentă.

„Cînd termin concediul, trebuie să-i fac nea-

părat un cadou“, își spuse el privind statura mărunță a bătrânei și mâinile ei îndemînatice în continuă mișcare. „Un cadou deosebit. Am să-i telefoniez lui Irimescu, să-i cer părerea.“

Bătrîna vru să-l însoțească pînă la poartă, dar el se opuse categoric. În ciuda protestelor ei, o luă de umeri și o împinse încetișor spre ușă, trimițînd-o să se odihnească.

La orele șase fără un sfert ieși pe poarta vilei. Aruncă o ultimă privire înapoi, își săltă rucsacul în spinare și porni cu pași mari către colinele din stînga Oltului, trăgînd în piept cu nesaț aerul proaspăt și rece al dimineții.

Străbătu străzile înguste ale periferiei orașului, aproape pustii la acea oră și în scurtă vreme ajunse la marginea pădurii prin care avea de mers mai bine de două ceasuri. Călca apăsât, cu pași rari și egali.

După vreo jumătate de oră se întîlni cu cîțiva tineri a căror țintă era aceeași cabană. Se alătură grupului lor și parcurseră împreună restul distanței ce-i separa de Piatra Albă. După-amiaza și-o petrecu pe malul lacului din apropiere iar seara stătu la taifas cu tinerii întîlniți pe drum și luă parte la cîteva jocuri de societate, amuzante.

În ziua următoare se sculă de la orele opt și plecă într-o plimbare mai lungă. În ajun discutase cu cabanierul și acesta îi confirmase presupunerile. De obicei, duminica năvăleau o mulțime de excursioniști cu mașinile și umpleau pînă la refuz pajiștile dimprejurul cabanei și lacului. În general, în astfel de ocazii cabana căpăta aspectul unei cetăți luate cu asalt de o armată gălăgioasă. Trebuia să aștepți cu răbdare pentru a obține un loc liber la restau-

rant, iar dacă reușeai să pui mîna pe cîteva sticle de bere însemna că ai executat un adevărat tur de forță.

Așadar, părăsi cabana fără nici o remușcare, apucînd-o pe cărarea marcată ce ducea la un refugiu alpin, unde avea de gînd să rămînă tot restul zilei. Soarele ardea cu putere.

„Cred că diseară va ploua!“ strigase cabanierul în urma lui. „Să vă întoarceți mai devreme.“

O bună bucată de drum o parcurse fără cămașă. Abia după ce începu să-l usture pielea își dădu seama că n-ar fi trebuit să se dezbrace. Fu nevoi să care rucsacul în mînă. Din pricina arsurii de pe umeri chiar cămașa devenise o povară. Toată ziua se lăfăi într-o minunată lipsă de program, hoinărind la împlinire prin pădure și bucurîndu-se ca un copil de ficcare vietate întîlnită în calc. La refugiul alpin se împrietenii cu o echipă de geologi și luă masa de prînz împreună cu ei.

Spre seară, cînd se întorcea la cabană, ușor amețit de paharele cu vermut golite la masa geologilor, își aduse aminte de sfatul cabanierului. Cerul se întunecă dintr-o dată și după numai un minut începu să cadă o ploaie torențială însoțită de tunete și fulgere. Se dezlănțui o furtună în toată regula. O luă la fugă prin pădure și ajunse la cabană istovit și ud pînă la piele dar bine dispus.

Din cauza furtunii care doborîse un copac peste firele electrice, întreaga cabană era cufundată în întuneric. Doar sala de la parter era slab luminată de o lampă cu gaz, atîrnată în plafonul căptușit cu grinzi și sub ea trei turiști jucau pocker cu cabanierul, așezați lîngă sobă. Flacăra lămpii pîlpîia, aruncînd pe pereți și pe chipurile jucătorilor umbre

stranii iar gesturile lor păreau atît de nefireşti în-cît maiorul se opri o clipă în prag, uimit, avînd im-presia că nimerise într-un loc necunoscut şi bizar. Cabanierul puse cărţile încetîşor pe masă, oftă zgo-motos, răspunse la salutul lui Alexe cu un semn al capului şi spuse :

— Aţi fost căutat la telefon, pe la orele 12, îi co-munică el cu voce gravă mîngîind cărţile cu vîrfurile degetelor.

— La telefon ! De cine ? întrebă Alexe nedumerit lipindu-se cu spatele de soba caldă.

— Nu mai ţin minte precis, dar am notat undeva. Vă spun îndată.

Se ridică de la masă fără grabă şi păşind cu mîi-nile în buzunare trecu în spatele teţghelei. După ce scotoci într-un sertar, scoase o fiţuică de pe care silabisi :

— Aşa... tovarăşa Mocanu Filofteia, de la vila Garofiţa...

— De ce m-a căutat ?

— Vă roagă foarte mult să vă întoarceţi urgent la vilă.

Alexe se posomorî brusc. Cabanierul făcu un gest leneş tăind aerul cu palmele lui late şi continuă :

— A zis că nu trebuie să fiţi îngrijorat...

— Pot să dau un telefon ?

— Nu funcţionează nici telefonul... Îmi pare rău... Doar n-aveţi de gînd să plecaţi acum ? se miră el vîzîndu-l că deschide fereastra şi examinează în-cruntat cerul.

— De ce nu ?

— Pe furtuna asta ! Ar fi un risc prea mare... Aş-teptaţi pînă mîine dimineată. Există un drum mult

mai scurt dar acum, pe întuneric, este impracticabil. Mîine veți coborî cărarea abruptă din spatele cabanei și într-un sfert de oră veți ajunge la un drum forestier pe unde trec mașinile șantierului de la cota 800. Vă suiți într-un camion și în zece minute vă duce pînă la gară. De acolo — cu trenul, într-o jumătate de oră sînteți la vilă... În felul acesta cîștigați aproape două ore.

— E-n regulă ! se resemnă Alexe. Dă-mi un coniac mare.

Înghiți repede băutura, apoi intră în dormitor zgîmbulit de frig. Se dezbracă și începu să se frece pe tot corpul cu un prosop aspru. Din cînd în cînd, strănuta zdravăn. Pielea de pe umeri devenise extrem de sensibilă. „Așa-mi trebuie“, se muștră el. „Va trebui să mă duc la policlinică să-mi prescrie o alifie.“

Se înfășudă cu un cearceaf și cu cîteva pleduri apoi se întinse pe patul din imediata apropiere a sobei. Toată noaptea se zvîrcoli în așternut și avu o mulțime de vise ciudate. Se făcea că stă legat, fără cămașă, cu spinarea în sus pe masa din mijlocul holului vilei Garofița, că în jurul lui dansează ținîndu-se de mîna toți locatarii vilei și că fiecare poartă pe figură o mască de carton care reprezintă diverse capete de animale : un lup, un iepure, un mistreț... Uneori, cîte unul se desprindea din horă, se apropia cu pași săltăreți și-și plimba degetele pe spinarea sa. El se căznea să se dezlege, făcea eforturi extraordinare, se zbătea, dar nu reușea să obțină eliberarea. Iar mătușa Filofteia prezida toată această sarabandă de sabat, stînd nemișcată, cu brațele încrucișate pe piept, într-un fotoliu impozant.

A doua zi, urmă traseul indicat de cabanier și după o oră se dădu jos din tren pe peronul gării în care sosise cu zece zile mai înainte.

Se gîdea în permanență la apelul telefonic primit din partea îngrijitoarei de vilă, își frămînta creierii în fel și chip, încercînd să ghicească de ce este chemat. Zadarnic însă ! La un moment dat se temuse că ar putea fi vorba de o farsă. Alungase imediat gîndul acesta. Nu, imposibil ! Ar fi fost o glumă de prost gust, și apoi, în orășelul acesta nu cunoștea pe nimeni care și-ar fi putut permite o asemenea stupiditate. Mesajul primit la cabană devenise un fel de obsesie, îl persecuta fără încetare.

„Tovarășa Mocanu Filofteia, vă roagă foarte mult să vă întoarceți urgent la vilă.“

Se urcă în taxi și se trînti obosit pe bancheta în-cinsă, comunicînd scurt șoferului :

— La vila Garofița !

Șoferul manevră volanul cu dibăcie pentru a ocoli gropile din spatele gării și cînd apucă pe strada principală se întoarse pe jumătate spunînd :

— Tot eu v-am dus și data trecută.

— Se poate, admise maiorul cu gîndul aiurea.

— Se vede că veniți de pe munte. Sînteți foarte bronzat. Lipsiți de multă vreme din oraș ?

— De sîmbătă, răspunse maiorul fără chef de discuție.

Era toropit de arșiță și abia aștepta să ajungă la vilă pentru a vedea de ce fusese chemat pe neașteptate. Șoferul aprinse o țigară și reluă cu voce tărăgănată :

— Aveți noroc. Bine că nu v-a apucat ziua de ieri la Garofița. A fost un tîmbălău ! Ca în filme, zău așa ! De necrezut...

— Ce s-a întâmplat ? întreabă Alexe înviorat deodată.

— Ehe ! O să rămîneți cu gura căscată, nu altceva... Au găsit într-una din camere o femeie moartă. Se pare că a fost înjunghiată.

— Înjunghiată ? ! O femeie... Ce femeie ?

— Asta nu mai știu.

Spre satisfacția șoferului, clientul său fluieră prelung fără să-și poată stăpîni uimirea.

„M-am ars, gîndi maiorul. S-a dus dracului concediul ! Va să zică din cauza asta am fost chemat.“

Și, în același moment, îi trecură prin minte chipurile celor patru femei care locuiau la vila Garofița, întrebîndu-se care din ele fusese omorîtă.

Vila părea pustie. Nici un zgomot nu tulbura liniștea parcă neobișnuită a curții, iar ferestrele zăvo-rîte dădeau impresia supărătoare că toate camerele au fost părăsite în mare grabă sau că locatarii s-au încuiat de teama unei primejdii nevăzute.

Cheia de la ușa clădirii anexe o găsi, ca de obicei, pusă sub ștergătorul de picioare. Descuie și intră în bucătăria care începuse să-i devină familiară. Se spală la repezeală apoi trece în dormitor pentru a-și schimba hainele. O singură dată se uită spre intrarea principală a vilei. Nu se observa nici o mișcare. În timp ce-și punca butonii la cămașă, își plimbă privirile pe peretele de lîngă pat și brusc scapă o exclamație de nedumerire. Pușca de vîntoare se găsea la locul ei, dar cuțitul lipsea. Oftă furios și se grăbi să termine îmbrăcatul.

„Urită afacere“, murmură el pentru sine, bănuind că tocmai acel cuțit fusese întrebuințat de asasin.

Străbătu curtea gînditor, cu capul aplecat și abia cînd urcă pe verandă văzu că unul din șezlonguri

era ocupat de Necula care se ridică alene, îi întinse mîna și spuse cu voce moale :

— Așadar, v-ați întors din excursie... Am aflat că sînteți criminalist. Ce ziceți de sărmana noastră Evelina ? Probabil ați și auzit. Tot orașul vorbește numai de întîmplarea asta...

Maiorul înălță din umeri și-l privi cu încordare pe prestidigitator, de parcă atunci l-ar fi întîlnit pentru prima dată. Aprinse un trabuc, aruncă în aer o spirală de fum fără să-l scape din ochi pe Necula și vorbi :

— Evelina... Evelina Măruță... De ce tocmai ea ?

— Nu știu ! Se presupune că asasinul ar fi una din persoanele care locuiesc în vila noastră. Îngrozitor ! Ah, iată-l și pe tovarășul anchetator Crăciun.

Alexe întoarse capul și se găsi față în față cu un locotenent de miliție de statură mijlocie, cu obraji palizi și sprîncene stufoase. Cuta adîncă de la rădăcina nasului și privirile-i sumbre trădau îngrijorarea de care era cuprins. În spatele lui se ivi mătușa Filofteia, gîrbovită, cu ochii înroșiți de plîns și cu părul în dezordine. Zărindu-l pe Alexe se repezi la el, îl trase de mîneacă și-i spuse printre sus-pine :

— Mi-era teamă că nu vei veni. Să știi că i-am telefonat ieri lui Nuțu, la București. El m-a sfătuit să te chem numaidecît pe dumneata.

— Bine ai făcut... spuse maiorul încetișor.

Făcu o pauză de cîteva momente, îi zîmbi dus pe gînduri, o luă de braț și după ce coborîră treptele, urmă :

— Uite că am venit ! Nu fii necăjită. Să mergem dincolo, în camera mea.

La mijlocul aleii se întoarse către ofițerul care mergea în spatele lor și zise :

— Scuză-mă, te rog. Cu zăpăceala asta am și uitat să mă recomand : maior Alexe, de la Miliția judiciară a Capitalei.

Locotenentul rămase o clipă nemișcat apoi salută și exclamă jumătate surprins, jumătate bucuros :

— Dumneavoastră ! Tovarășul maior Alexe... Parcă nu-mi vine să cred ! În cazul acesta...

— Îmi imaginez ce vrei să spui, tovarășe locotenent, îl întrerupse maiorul. Deocamdată să intrăm la mine.

Închise fereastra, apoi se așează pe pat invitându-l cu un gest scurt pe Crăciun să ia loc la masă. Gazda ședea în picioare, sprijinită de tocul ușii și se uita la amândoi la fel de abătută.

— Poate ne faci câte o cafea, o rugă maiorul. De acord, tovarășe locotenent ?

— Nu vă refuz deși am mai băut două de azi dimineață. Deci, dumneavoastră sînteți maiorul Alexe... Colegii mei vor fi încîntați să vă cunoască. La un instructaj ni s-a vorbit de unul din cazurile pe care le-ați rezolvat în numai trei zile. Un caz foarte dificil !

— Am avut noroc...

— Sînt bucuros că vă aflați aici. Veți prelua probabil conducerea cercetărilor...

— Stai puțin ! Să ne înțelegem de la bun început. Am venit aici pentru a-mi petrece concediul de odihnă. Dacă aș fi știut... Viitorul concediu am să-l fac într-o peșteră, undeva în creierul munților. Dumneata vei ancheta cazul Evelinei Măruță, iar eu te voi ajuta, atît cît îmi va sta în putință. Acum e prea tîrziu să mai dispar. Ne-am lămurit, nu ?

— Eu speram... în sfîrșit ! Tot e bine că vă aflați aici.

— E-n regulă ! Și mie îmi pare bine că am căzut la învoială. Mai întîi, relatează-mi tot ce se cunoaște despre crimă pînă în momentul de față. Apropo ! Adineaori, unul din locatari, și anume Necula, îmi spunea că asasinul ar fi unul din cei ce locuiesc alături. Cum de s-a ajuns la concluzia asta ?

— Este o afacere extrem de încîlcită. Am să vă expun faptele cît mai amănunțit. Poate veți înțelege mai mult decît mine. Eu, unul...

Oftă îngîndurat și înălță din umeri lăsînd fraza neterminată.

— Cine a descoperit cadavrul ?

— Îngrijitoarea vilei, împreună cu Matache. Cel mai nimerit lucru ar fi să-i dăm ei cuvîntul. Uite că ne-a adus și cafelele !

Mătușa Filofteia puse tava pe masă, apoi, la rugămintea lui Alexe, își trase un scaun pe care se așeză încet și începu să vorbească :

— Ieri dimineață s-au trezit toți ceva mai devreme decît duminica trecută. Unii s-au dus la plajă pe malul Oltului, alții prin oraș...

— N-a rămas nimeni aici ? se interesă maiorul.

— Ba da, confirmă ea înăbușindu-și cu greu un suspin. Domnișoara Evelina, Matache, Necula și Danciu. Și eu, bineînțeles... La ora șapte, am intrat aici, în bucătărie. Pe ceilalți patru i-am văzut cînd au ieșit pe poarta vilei : pe Ghețea cu nevastă-sa, pe Violeta și pe duduia Stamate. Danciu mi-a cerut cheia garajului, voia să dezvolpeze niște poze. Era cu aparatul de fotografiat în mîină, mi-aduc aminte că a așteptat cîteva minute la ușă. N-a intrat ime-

diat din cauza lui Matache care se afla aici, sta de vorbă cu mine.

— Tot nu s-au împăcat ?

— Nu. Abia mai târziu, după vreo două ore, când am găsit-o moartă pe Evelina, au schimbat câteva cuvinte... Așa... Cum vă spuneam, Danciu a luat cheia și s-a încuiat în garaj.

— L-ai văzut când a intrat acolo ?

— Cum să nu ! Am ieșit după el în curte și l-am văzut cu ochii mei intrând în garaj. Zicea că gara-jul este cea mai bună cameră obscură. De fapt, a mai lucrat acolo și săptămîna trecută. Matache a adus un șezlong de pe verandă și l-a pus în curte. A stat întins pe el și a citit. L-am văzut tot timpul. Lăsasem fereastra deschisă, fereastra bucătăriei, și din cînd în cînd mai discutam cîte ceva cu el. O dată, chiar a intrat și mi-a cerut un pahar cu apă. Cred că dom-nul Necula a stat în cameră, nu l-am zărit de loc. Așa... mai târziu, nu știu ce oră era, domnișoara Eve-lina a deschis geamul și m-a strigat. Știți, feres-trele camerei sale dau spre curte. M-a rugat să-i fac două cafele mari și să i le duc sus la ora un-sprezece...

— Deci nu știi cît era ceasul cînd a comandat ca-felele ? întrebă Alexe preocupat de o idee care nu-i da pace.

— Puțin înainte de nouă.

Locotenentul răsfoi un carnetel, apoi interveni :

— Matache Filip precizează că trebuie să fi fost nouă fără un sfert.

— Buun ! Să admitem în principiu că la acea oră Evelina Măruță mai trăia. Ce s-a întîmplat după aceea ?

— Păi, eu mi-am văzut de treburile mele, răspunse îngrijitoarea oftînd din nou.

— Ai uitat-o pe Stamate Doina, îi aminti Crăciun.

— Ah ! da... Puțin timp după ce m-a strigat Evelina, a intrat în vilă domnișoara Doina dar n-a rămas acolo decît vreo cîteva minute. Mi-aduc aminte că a discutat puțin cu domnul Matache. Pe urmă, eu am făcut cafelele, le-am pus pe tavă și am urcat scările...

Vocea îi devenise din ce în ce mai șoptită. Își ascunse fața în mîini și izbucni în hohote de plîns. Locotenentul încruntă sprîncenele-i stufoase și aprinse o țigară pentru a-și înfrîna nerăbdarea. Alexe se ridică de pe pat, făcu cinci-șase pași prin încăpere apoi puse mîna pe umerii firavi ai bătrînei, spunînd :

— N-are nici un rost să plîngi. Liniștește-te.

Femeia își șterse lacrimile cu colțul șortului și reluă ceva mai calmă :

— Am bătut la ușa dar nu mi-a răspuns nimeni. Mi s-a făcut frică, nu știu de ce dar parcă bănuiam că s-a întîmplat ceva urît... Ușa era încuiată și cheia se afla în broască, pe dinăuntru. Am lăsat tava pe măsuța de pe culoar și am alergat pe scări pînă în curte, să-i cer părerea tovarășului Matache...

— Și el ce a spus ?

— Î s-a părut suspect, a zis că ar fi trebuit să încercăm să deschidem ușa. Se temea să nu i se fi făcut rău domnișoarei Evelina. A propus să-l chemăm și pe Danciu, că poate el, fiind radiolog, se pricepe să dea primul ajutor. A bătut la ușa garajului și i-a strigat să vină imediat la etaj. Apoi m-a întrebat dacă n-am cumva un spectaclu. Aveam.

L-am luat din bucătărie și i l-am dat. În fața camerei, a mai strigat-o și dînsul de cîteva ori și a apăsat pe clantă. Nici de data aceasta nu s-a auzit nimic. S-a folosit de limba mică a briceagului pentru a împinge cheia din broască, pe urmă a descuiat cu șperaclul. Cînd am intrat...

Izbucni iarăși în plîns. Maiorul așteptă să se domolească.

— Era... 'era întinsă pe covor, lîngă fotoliu, cu fața în jos. Cu umerii lac de sînge și cu un cuțit înfipt în spate... În primul moment nu mi-am dat seama că era cuțitul de vînătoare, cel pe care l-ai văzut agățat aici, deasupra patului.

— Mi-am închipuit, murmură Alexe întunecat.

— Abia mai tîrziu l-am recunoscut, cînd mi l-a arătat tovarășul locotenent Crăciun.

— Dar teaca ? întrebă el adresîndu-se locotenentului. Cuțitul avea o teacă din piele de porc.

— N-am descoperit nici o teacă.

— Cine a intrat primul în cameră ?

— Întii Matache și numaidecît după el, și eu. Cînd am văzut-o pe Evelina zăcînd am țipat cît am putut de tare... Am vrut să mă reped să o întorc cu fața în sus dar Matache m-a oprit, a zis că nu avem voie să ne atingem de nimic pînă la sosirea miliției... De fapt, el i-a luat pulsul și a constatat că murise, că nu o mai puteam ajuta... Am coborît amîndoi în hol și am telefonat miliției. În timp ce vorbeam la telefon, a apărut în hol și Danciu. Auzind că Evelina a fost omorîtă s-a îngălbenit ca lămîia și a leșinat... Doamne ferește ! A trebuit să-l întindem pe canapea și să-l stropim cu apă rece. Și-a revenit cînd a sosit tovarășul locotenent...

— Aşa-i, întări Crăciun. Când am intrat împreună cu toată echipa, dînşii se aflau toţi în holul vilei. Ceilalţi erau plecaţi. Cheile se găseau la tabloul de lîngă intrarea principală. Am cercetat absolut toate încăperile. Şi dependinţele, bineînţeles. Afară de Matache, de Danciu şi de dînsa, nu mai exista nimeni în incinta vilei. De altfel, plutonierul Florescu, pe care l-am lăsat de pază la poartă, a notat ora precisă a întoarcerii fiecărui locatar. Dacă vreţi să citiţi raportul plutonierului...

— Încă nu. Mai tîrziu. Totuşi nu înţeleg cum de a dispărut Necula. Spuneai că mai devreme se afla şi el în vilă, nu ?

— A declarat că în jurul orelor nouă a părăsit vila ieşind pe poarta din spate. S-a dus în oraş.

— Deci oricine avea posibilitatea să intre, sau să iasă, pe uşa de serviciu ?

— Hm ! Într-un fel, aveţi dreptate. Oricine putea intra sau ieşi pe acolo fără să fie zărit de Matache sau de îngrijitoare, dar nu putea să intre sau să iasă fără să fie observat de altcineva.

— Cum adică ? întrebă Alexe nedumerit.

— Să vă explic : după cum ştiţi, vila este înconjurată de un zid de piatră, înalt de doi metri, şi singurele căi de acces către vilă sînt cele două porţi, cea mare din faţă, şi cealaltă, situată peste drum de uşa de serviciu din spatele clădirii. Poarta mare se afla în cîmpul vizual al tovarăşei Mocanu şi al lui Matache, dar cea mică nu putea fi observată din locul unde şedeau ei. Pe malul rîului, la vreo douăzeci de metri de porţiţă, este amenajată o plajă care a fost ocupată toată dimineaţa de un grup de copii de la tabăra de pionieri, însoţiţi de patru educatori.

Am stat de vorbă cu ei și m-au asigurat că numai o singură persoană a fost văzută ieșind din vilă.

— Cine ?

— Persoana descrisă de ei corespunde perfect cu Necula Dumitru. Și asta s-a petrecut, cu aproximație, pe la orele nouă, ceea ce se potrivea cu declarația lui.

— N-au mai văzut pe nimeni intrînd sau ieșind de la Garofița ?

— Pe absolut nimeni. Și putem avea deplină încredere în corectitudinea mărturiilor lor.

— Va să zică, asasinul s-a volatilizat pur și simplu, conchise maiorul zîmbind ironic. Aș dori să examinez camera moartei.

— Cheia este la mine.

— Perfect ! Să urcăm imediat dacă n-ai nimic împotrivă.

Ieșiră din clădirea anexă și se îndreptară către vilă. Pe verandă, alături de Necula acum ședea și Doina și se părea că încearcă să-l convingă pe pres-tidigitator de un anumit fapt, fără să reușească însă. I se auzea glasul subțire și monoton, dar nu se distinge-a ce spune. Mîinile i se agitau involuntar strîngînd măciulia bastonului depus pe masa dintre ei. Scamatorul clătina capul de la stînga la dreapta, într-o permanentă negație, lăsînd impresia că puțin îi pasă de cuvintele ei. O dată cu apropierea celor doi anchetatori, monologul Doinei încetă brusc. Necula își încrucișă brațele pe piept, rămînînd într-o poziție foarte rigidă, iar ea se repezi să-l întîmpine pe locotenent și-i vorbi precipitat :

— Tovarășe locotenent, v-aș fi recunoscătoare dacă mi-ați spune cînd voi primi permisiunea să părăsesc localitatea.

Crăciun se încruntă, ușor agasat de tonul ei insinuant, își trecu mâna prin părul aspru și-i răspunse politicos :

— Domnișoară Stamate, ceea ce v-am anunțat ieri, este valabil și astăzi. Deocamdată, nu puteți pleca. În interesul cercetărilor, sînteți nevoită să rămîneți la dispoziția noastră. Sînteți în concediu, nu ? Oricum, aveți de gînd să ședeți aici pînă la sfîrșitul săptămîinii viitoare.

— Nu oricum. În condițiile acestea nu-mi este indiferent dacă stau aici, sau dacă plec acasă, la Constanța !

Întoarse spatele în mod ostentativ și se așeză din nou, picior peste picior, într-o atitudine teatrală ce nu i se potrivea nicidecum.

În hol se aflau numai farmacistul și Danciu și amîndoi îi făcură semn cu mâna lui Alexe și îi surîseră.

— S-au audiat locatarii ? se interesă maiorul în timp ce urca scările.

— O primă audiere. După-amiază va avea loc cea de a două. Veți asista, nu ?

— Neapărat ! Care este rezultatul autopsiei ?

— Raportul medico-legal îl vom primi mîine. După părerea medicului, în această privință nu vor interveni elemente substanțiale. Chiar de la prima examinare a cadavrului, efectuată la locul crimei, legistul a fost cît se poate de categoric : decesul s-a produs în jurul orelor 9—9,30 ca urmare a unei lovituri de pumnal aplicată în regiunea omoplaților. A fost atinsă inima. Susține că victima a murit fulgerător... Am ajuns !

Desfăcu sigiliile și împinse ușa încet. Fotoliul era plasat la un metru distanță de dulapul înalt ale cărui uși larg deschise lăsau să se vadă dezordinea dinăuntru. Cîteva perechi de ciorapi erau amestecate cu rochiile aruncate la întîmplare, iar pe polița de deasupra atîrna un prosop peste care zăcea aparatul de radio cu tranzistori. Capacul radioului fusese demontat. Dormeza era urnită cu cîțiva centimetri de la perete iar salteaua spintecată dădea la iveală smocuri de lînă cenușie. Sertarele mesei erau pe jumătate trase afară, covorul stătea strîmb și pe masă era aruncată o valiză din piele neagră al cărui interior fusese scotocit cu minuțiozitate. Nelipsita poșetă, pe care Alexe o văzuse de fiecare dată cînd Evelina apăruse în hol, era azvîrlită undeva în colțul camerei. La picioarele fotoliului se zărea un contur desenat cu creta, marcînd locul unde zăcuse moarta în momentul descoperirii cadavrului.

Maiorul începu prin a cerceta fiecare metru pătrat al încăperii, acordînd o deosebită atenție sertarelor, valizei și poșetei. Locotenentul Crăciun sta în picioare și îl privea ca un elev sîrguincios, fără să scape nici un gest al maiorului. Investigația lui Alexe fu întreruptă din cînd în cînd de mici exclamații de surpriză. O singură dată, cînd căută în poșetă, în ochi i se aprinse o licărire fugară și întrebă :

— După părerea dumitale, care este mobilul crimei ?

— Dezordinea din odaie duce la concluzia că asasinul voia să pună mîna pe un anume obiect. Din păcate, pînă în prezent n-ai putut descoperi despre ce fel de obiect era vorba. Totuși, n-ar fi de loc exclus ca persoana care a comis crima să fi răvășit dinadins camera, cu intenția de a ne deruta, de a ne

îndrepta pe o pistă falsă. Unele indicii mă fac să cred că avem de-a face cu un individ extrem de viclean. Sub cadavru am găsit un nasture care s-a dovedit a fi de la haina lui Ghețea Virgil.

— E un început...

— Dacă ar fi numai atîta ! Am impresia că criminalul a vrut să-și bată joc de noi. În scrumiera de pe noptieră am găsit un muc de țigară Specialitate. Numai două persoane din vilă fumnează acest fel de țigări : Necula și Stamate Doina. Amîndoi se găseau în vilă în jurul orei cînd s-a comis omorul. Alt indiciu : lingă pat, pe parchet, s-a găsit un batic al Violetei Iacoban. A recunoscut că-i aparține dar nu-și poate explica modul în care a ajuns aici. După cum vedeți, din ce în ce mai multe „indicii“, care în loc să simplifice enigma, mai rău o complică. E limpede că ne aflăm în fața unui asasinat premeditat.

— De acord, murmură maiorul așezîndu-se pe un scaun după ce înlătură de pe el un capot și o pereche de sandale.

— Și dacă planul a fost pregătit cu atîta grijă, este ridicol să ne închipuim că asasinul a uitat, din neglijență, un nasture, un rest de țigară sau un batic.

— Dar nu avem voie să înlăturăm definitiv nici aceste elemente. Ele fac parte din psihologia criminalului.

— Desigur. M-ați întrebat ce părere am despre mobil. Pînă în prezent, nu am izbutit să descopăr de ce a fost ucisă Evelina Măruță, sau, mai bine zis, ce obiect căuta asasinul. Jaful l-am exclus încă de prima oară. Banii i-au fost lăsați, precum și cele cîteva bijuterii. În geantă am găsit cinci sute de lei.

De altfel, este greu de presupus comiterea unui astfel de omor numai pentru câteva sute de lei. Să fi avut asupra ei alte obiecte mult mai prețioase ?

— Ce se știe despre victimă ?

— Vă spun îndată...

Scoase un carnet, răsfoi fără prea mare entuziasm câteva file apoi citi cu voce monotonă :

— Măruță Evelina, 42 de ani, cu domiciliul în Ploiești, funcționară, salariată la o cooperativă. Divorțată de opt ani, fără copii. Nu are nici o rudă apropiată. La drept vorbind, n-am avut cui anunța moartea ei. Atît...

— Hm ! Cam puțin, constată Alexe dezamăgit.

— Aveți dreptate, mâine sau poimîine, vom primi și rezultatul anchetei efectuate la locuința victimei, în Ploiești.

Maiorul își încrucișă brațele pe piept și începu să măsoare încăperea cu pași rari. Se opri în fața ferestrei, își aprinse un trabuc și rosti răspicat :

— Cred că știu de ce a fost ucisă.

Locotenentul înălță brațele uimit :

— Cum așa ! Atît de repede ! Abia v-ați întors din excursie. Sînteți...

— Te rog, te rog ! Fără complimente gratuite. N-am nici un merit deosebit. Avantajul meu constă în faptul că am călătorit în același tren cu victima în ziua sosirii în localitate și că, mai bine de o săptămînă, am locuit în preajma ei. Evelina Măruță poseda un obiect de care nu se despărțea niciodată. O agendă veche cu coperti cenușii.

— O agendă ? ! repetă Crăciun și mai mirat.

— Da. Avea probabil o valoare foarte mare din moment ce s-a ajuns pînă la comiterea unei crime pentru a fi capturată...

Îi descrise în amănunțime aspectul agendei precum și o serie de fapte care duceau la concluzia că victima păstrase cu grijă acest obiect. Nu uită să menționeze nici percheziția efectuată cu cîteva zile în urmă în camera Evelinei de către una sau mai multe persoane necunoscute

— Așadar, conchise Crăciun, în clipa cînd vom descoperi ce însemnări conținea agenda cenușie, vom afla probabil amănunte prețioase care ne vor conduce către identitatea ucigașului.

— La acest lucru mă gîndeam și eu. Pe urmă, trebuie să-ți spun încă ceva. Cînd vom ști adevărata cauză a epidemiei de insomnie declanșată săptămîna trecută, în noaptea de miercuri spre joi, vom face un mare pas înainte. Sînt mai mult decît convins că insomniile locatarilor vilei au o legătură oarecare cu cazul pe care îl anchetăm.

— Nu mai înțeleg nimic, ripostă locotenentul.

— În noaptea aceea, majoritatea locatarilor au fost treji iar unii dintre ei au plecat în oraș. La prima vedere nu pare un fapt neobișnuit, fiecare avea dreptul să se plimbe sau să doarmă dus. Dacă i-ai fi văzut !

Îi povesti, de asemenea, cum fusese trezit din somn de apariția în curte a viitoarei victime și tot ce se întîmplase în continuare. Încheie cu cuvintele :

— Evelina Măruță era foarte neliniștită. Da, abia acum îmi dau seama... Îi era frică de ceva sau de cineva. Se știa urmărită și poate că avea dreptate să se teamă.

— Deci, Ghețca o cunoaște de mai multă vreme ?

— Mai mult ca sigur. Erau foarte intimi. Să vedem ce va spune cînd îl vom audia a doua oară.

Cum au decurs cercetările pînă la venirea mea ? Povestește-mi tot ce se știe pînă în prezent.

— Ultimele persoane care au văzut-o pe Măruță sînt Matache și Mocanu Filofteia. Aceasta s-a întîmplat în momentul cînd viitoarea victimă deschidea fereastra și o striga pe îngrijitoare, rugînd-o să-i aducă două cafele mari la orele 11. Putem presupune că în acel moment în camera Evelinei se găsea încă o persoană, necunoscută de noi. Faptul este oarecum confirmat și de declarația Doinei Stamate. Ea a intrat în vilă și a rămas aici de la nouă fără un sfert pînă la nouă și zece minute. Asupra acestei informații vom reveni. Mai știm că se afla în vilă și Necula Dumitru. Crima a fost comisă cu un cuțit de vînătoare care aparține îngrijitoarei. În noaptea de sîmbătă spre duminică oricine din vilă putea să intre în clădirea anexă și să ia cuțitul. Am examinat broasca ușii, se poate deschide cu șperaclul. Dacă dumneavoastră ați fi dormit acolo, infractorul ar fi întrebuintat, probabil, altă armă. Cadavrul a fost descoperit de către îngrijitoare împreună cu Matache. Ușa era încuiată, iar cheia era introdusă în broască pe dinăuntru. Este exclusă posibilitatea dispariției asasinului pe altă cale de acces decît cea normală, adică ușa. Ambele ferestre erau bine închise și nu există nici o ieșire secretă. Pe mînerul cuțitului nu s-a găsit nici o amprentă. Așadar, ucigașul a purtat mănuși. Pe celelalte obiecte s-au identificat amprente victimii și ale tovarășei Mocanu care intra în fiecare zi în odaie pentru a face curățenie. Am descoperit următoarele obiecte străine : sub cadavru un nasture al hainei lui Ghețea Virgil, pe parchet, lîngă pat, un batic al Violetei Iacoban și, în scrumiera de pe nop-

tieră, un rest de țigară marca Specialitate. Victima nu fuma. Din păcate, nu cunoaștem modul în care criminalul a reușit să iasă din cameră, după omor. Dacă aș crede în minuni, aș fi tentat să bănuiesc cine știe ce... M-am gândit și la altă variantă: să presupunem că în momentul cînd Matache și îngrijitoarea au intrat aici, asasinul s-ar mai fi aflat în încăpere. După cum vedeți, nu există nici o ascunzătoare care poate fi luată serios în considerație. Singurele locuri unde ar fi putut sta sînt dulapul și cutia dormezei. Dulapul era cu ușa dată de perete, iar dormeza era ridicată pe jumătate. Amîndoi martorii au confirmat că nu se găsea nimeni în interiorul suportului dormezei. De altfel, praful depus acolo susține cu prisosință afirmația lor. Să admitem și altă ipoteză... După crimă, asasinul iese din odaie și folosindu-se de un clește special sucește cheia în broască, apoi dispare. Expertul nostru a cercetat cheia la microscop cu cea mai mare atenție fără să observe vreo zgîrietură suspectă. A încercat el însuși această manevră și n-a ajuns la nici un rezultat. Chiar pe dinăuntru, fără clește, ușa se încuie cu oarecare dificultate. Trebuie să împingi cu umărul în ea, să ridici puțin clanța, apoi să învîrtești cheia. Asta este tot în ceea ce privește camera.. Vă voi face și un rezumat al audierii locatarilor.

CAPITOLUL 5

Își dresе vocea, apropiе scaunul de masă și scoase dintr-o mapă un dosar anemic pe care îl răsfoi cu un aer încruntat, apoi începu să citească grav :

Ghețea Virgil : 45 de ani, căsătorit, inginer cu domiciliul în București. Duminică dimineața părăsește vila după orele 7, împreună cu soția sa, Ghețea Adela. Se duc la plajă, pe malul Oltului. La orele 8,30 el pleacă singur în oraș, să cumpere bilete de film pentru unul din spectacolele de după amiază. Se întoarce la locul unde-și lăsase nevasta pe la orele 12, fără bilete. Afirmă că era aglomerație la casa cinematografului și că n-a mai avut răbdare să stea la rînd. Fiind întrebat cum și-a petrecut timpul după aceea, adică pînă la ora întoarcerii la plajă, declară că s-a plimbat prin oraș. Alibi neconfirmat de nimeni. Reintră în vilă, împreună cu soția, la 13,30. Recunoaște că nasturele găsit în camera moartei este de la haina lui, dar nu poate explica în ce fel a ajuns acolo. Susține că l-a pierdut sîmbătă seara, cînd se afla în hol. Nu l-a mai găsit deși la căutarea lui au participat mai multe persoane : nevastă-sa, Necula și Matache.

Ghețea Adela : 50 de ani, casnică, domiciliată în București, soția lui Ghețea Virgil. Pînă la orele 8,30 stă cu soțul în locul amintit mai sus, iar după plecarea lui Virgil se mută puțin mai departe, alăturîndu-se unui grup de prieteni de la o vilă învecinată. Rămîne cu ei pînă revine bărbatul din oraș. Alibi confirmat de mai multe persoane demne de încredere. Se întoarce la vilă la orele 13,30. Cred că o putem șterge de pe lista suspectilor.

— Așa s-ar părea, murmură Alexe. Continuă, te rog.

Iacoban Violeta : are 29 de ani, este de profesie farmacistă și lucrează la o farmacie din Galați. Locuiește în același oraș. Iese pe poarta vilei puțin înainte de orele 8 și se reîntoarce la unu fără un sfert. Sustine că s-a plimbat toată dimineața prin pădurea Dumbrava, dar acolo n-a fost văzută de nimeni care ar putea eventual depune mărturie în favoarea ei. Nu știe cum a ajuns baticul său la locul crimei.

Matache Filip : 51 de ani, necăsătorit, domiciliat în București, fost aviator, în prezent mecanic auto. Are cazier.

— Hm ! Ce a făcut ?

— A trecut mult timp de atunci. Între anii 1948—1950, a suferit o condamnare penală pentru contrabandă. N-a ascuns acest fapt, a ținut să ni-l aducă la cunoștință încă de la începutul depoziției sale. A spus că știe ce înseamnă o mărturie falsă și totodată a stăruit să cerem referințe despre comportarea lui după ce și-a ispășit pedeapsa. Am și dat dispoziții în sensul acesta.

— Foarte bine.

— Așaa... La cîteva minute după ora 8, Matache iese în curtea vilei. Stă la soare, întins pe șezlong

și citește. De la această oră pînă la 10,30, cînd se constată moartea Evelinei Măruță, este văzut în permanență de îngrijitoare, cu care de altfel discută din cînd în cînd. În cîmpul său vizual se afla poarta principală, ușa garajului în care se găsește Danciu, precum și clădirea anexă în a cărei bucătărie era tovarășa Mocanu. Confirmă spusele îngrijitoarei cu privire la victimă. Apreciază că era nouă fără un sfert cînd Măruță Evelina a deschis fereastra și a strigat femeia de serviciu rugînd-o să-i aducă două cafele la ora 11. Tot el ne aduce la cunoștință că, la cîteva minute după cererea Evelinei, își face apariția Doina Stamate care se întorcea de la plajă. Ea intră în vilă și rămîne înăuntru circa cinci-șase minute. La ieșire, trecînd din nou pe lîngă Matache, schimbă cîteva cuvinte cu el. Pînă în prezent, alibiul lui Matache Filip se dovedește a fi cel mai solid.

Stamate Doina : 37 de ani, necăsătorită, domiciliată în Constanța, casierită la un cinematograf. În dimineața crimei iese din vilă după ora 7 și se duce să facă plajă într-un loc unde nu este văzută de nimeni. În jurul orei 9 se reîntoarce la vilă. Rămîne aici, cum vă spuneam adineauri, cinci-șase minute sau chiar mai mult. Fiind întrebata de ce s-a reîntors ne declară că își uitase țigările. Este vecină cu Măruță. Trecînd prin fața ușii Evelinei o aude discutînd cu cineva...

— Aha ! exclamă maiorul înviorat. Iată ceva interesant !

— Eu unul sînt cam sceptic. N-am încredere în spusele ei. S-ar putea să ne inducă în eroare cu bună știință. Nu știe cu cine vorbea Evelina. A auzit doar glasul ei, nu și pe cel al vizitatorului sau vizitatoarei.

— Nu-și amintește ce cuvinte a pronunțat ?

— O frază oarecare. Sau, mai bine zis, un fragment de frază : „...dacă mă gîndesc bine, cred că n-ar trebui să fiu atît de speriată...” Ce ziceți ?

— Eu știu ? S-ar putea, într-adevăr, să fi fost o discuție cu totul nevinovată. Numai din aceste cîteva cuvinte nu putem deduce cine se găsea la ea. De fapt, nu este exclusă nici posibilitatea ca această frază să fie pur și simplu o născocire a Doinei Stamate.

— În nici un caz nu o putem elimina de pe lista suspectilor. Este una dintre puținele persoane despre care știm că se găseau cu siguranță în vilă în jurul orei cînd s-a comis crima. De asemeni, restul de țigară Specialitate din scrumieră atrage oarecum atenția asupra ei. Spun „oarecum” întrucît și Necula fumează aceleași țigări. Țin să subliniez că în timpul interogatoriului ea a avut o comportare ciudată. Și dacă nu este vinovată atunci ne ascunde niște fapte care ar putea duce la descoperirea uci-gașului. Părea neliniștită, nervoasă, parcă se temea de ceva.

Danciu Ilie : 38 ani, necăsătorit, cu domiciliul în București, de profesie radiolog. La ora opt intră în garaj pentru a developa niște filme și rămîne acolo pînă cînd este chemat, adică puțin după orele 11. Apare în hol tocmai cînd îngrijitoarea ne anunța crima. Alibiul său este confirmat de Mocanu Filofteia și de Matache Filip.

Necula Dumitru : 56 ani, necăsătorit, locuiește în București și este prestidigitator. În dimineața zilei de ieri părăsește vila în jurul orei 9, ieșind pe poarta de serviciu. Se întâlnește cu o prietenă la restaurantul Apuseni. Se întoarce la vilă la orele 14. L-am trecut

în fruntea listei suspecților. Avea posibilitatea, nu numai teoretic dar și practic, să urce în camera victimei. Pînă acum nimic nu ne dovedește că a stat doar în camera lui de la parter înainte de a pleca în oraș. Dacă este chiar el acela cu care discuta Evelina ?

— Într-adevăr poate fi considerat suspectul nr. 1. Cum s-a comportat la prima audiere.

— Am avut vaga impresie că este contrariat de ceva.

— Contrariat ? ! se miră Alexe.

— Da. Părea că aștepta să-i pun o anumită întrebare. Nu era de loc speriat, dar cînd s-a terminat audierea a răsuflat ușurat. Dacă lăsăm la o parte mukul de țigară găsit în scrumiera de pe noptieră, nu dispunem de nici o probă categorică împotriva prestidigitatorului. Purtarea lui în dimineața crimei mi se pare însă cel puțin nefirească... Dacă admitem spusele sale, înseamnă că faptele s-ar fi petrecut în modul următor : încuie ușa și parcurge holul pentru a depune cheia la tabloul de lîngă intrarea principală, apoi se îndreaptă spre ieșirea de serviciu, trecînd iarăși prin hol. Un ocol evident ! Mi se pare anormal să procedeze în felul acesta dacă țin seama că Necula este un bărbat extrem de pedant și că în acea zi urma să se întâlnească puțin mai tîrziu cu o prietenă la un restaurant luxos. Era îmbrăcat elegant, cu un costum aproape nou și cînd a ieșit din cameră avea desigur pantofii lustruiți cu grijă, ca întotdeauna. Știți cum arată drumul din spatele casei ?

— Cum să nu ! De fapt, nici nu poate fi numit drum. Este o cărăruie îngustă, năpădită de buruieni și mărăcini.

— Exact ! zise locotenentul cu satisfacție. Tocmai din această cauză purtarea lui devine ciudată. Era mult mai firesc să treacă pe alea din curte și apoi să ajungă la drumul asfaltat din fața Garofitei, fără să se murdărească de nisip și de praf pe pantofi și fără să-și agate pantalonii în măcăciunii din spatele clădirii. De ce a preferat să aleagă această cale ? Îi era teamă să nu dea ochi cu cei care s-ar fi aflat în curte ? De la fereastra lui se vede perfect toată curtea. Voia oare să-l evite pe Matache care ședea pe șezlong în apropierea aleii ? Sînt numai cîteva întrebări din cele la care deocamdată nu pot da răspunsuri precise... Să sperăm că al doilea interogatoriu va lămuri aceste probleme. Am dat dispoziție ca Necula să fie supravegheat cu strășnicie.

— Ai procedat corect. Atitudinea lui este bizară. Totuși... să admitem că el ar fi asasinul. În cazul acesta, nu era mai nimerit să treacă prin curte ? Adică să se poarte ca de obicei, să pară cît mai calm, cît mai indiferent. Ieșind pe porțița din spatele casei a văzut desigur că pe malul Oltului existau o mulțime de persoane și că apariția lui nu va trece neobservată.

— Probabil era prea tulburat...

— Posibil. În general, un criminal, oricare i-ar fi crima și oricine ar fi el, imediat după ce a săvîrșit-o este mai mult sau mai puțin emoționat. Să nu uităm însă că aici avem de-a face cu un caz mai aparte. Se pare că ne vom măsura puterile cu un individ foarte inteligent care și-a pregătit cea mai mică mișcare cu o deosebită grijă... Urită afacere ! Și blestemata asta de ușă care a fost găsită încuiată și cheia în broască, pe dinăuntru, complică enorm lu-

crurile... Tare mi-e teamă că voi fi nevoit să-mi prelungesc șederea aici și să lucrez din răspuțeri în loc să mă odihnesc. S-a zis cu liniște ! De pescuit nici nu mai vorbesc !

Își stinse trabucul apoi se lăsă cu toată greutatea pe spetează scaunului dar în clipa următoare tresări și pe față îi apărură o grimasă de durere.

— Vă e rău ? întrebă Crăciun îngrijorat.

— Mă ustură pielea de pe spinare. Am făcut prostia să stau la soare mai mult decît trebuia. Continuă, te rog. Mi se pare că ne-a mai rămas o singură persoană.

— N-am scăpat pe nimeni ! I-am amintit pe toți.

— Ai uitat-o pe îngrijitoare...

— Pe tovarășa Mocanu ? Doar nu vă închipuiți...

— Nu ! Fii liniștit ! Dar este necesar să știm ce a făcut și ea pînă la ora cînd s-a constatat omorul. O formalitate care trebuie îndeplinită.

— A intrat înainte de ora 7 în clădirea anexă și a stat tot timpul acolo vorbind din cînd în cînd, prin fereastra deschisă, cu Matache. Atîta tot.

— Parcă spuneai că a mai intrat o dată în vilă, pentru a duce cafelele comandate de Evelina.

— Aveți dreptate ! strigă locotenentul surprins. Oh ! Ar fi prea exagerat să ne gîndim la ... Nu... Nu ! Credeți că...

— Nu cred nimic ! Sărmana ! Ar fi absurd s-o bănuim de-o crimă atît de odioasă, comisă cu prea mult sînge rece. Nu ! Cu neputință ! Îmi închipui că n-a dormit toată noaptea așteptînd întoarcerea mea de la Piatra Albă. Sper că nu o voi dezamăgi. Ia vezi, ne caută cineva...

Se auziră cîteva ciocănituri slabe în ușă, la care locotenentul răspunse cu glas poruncitor :

— Intră !

Urmă o pauză destul de lungă, apoi bătaile răsunară din nou, la fel de încet. Maiorul se ridică de pe scaun, ocoli masa în vârful picioarelor și se repezi la ușă, deschizînd-o brusc. Spre surprinderea lor, zăriră în prag statura mărunță a îngrijitoarei. Era foarte emoționată. La invitația maiorului de a păși în odaie răspunse cu un gest mut și se retrase cu un pas, clătînd din cap îngrozită. Alexe îi zîmbi încurajator, o luă de umeri și își reînnoi invitația :

— Te rog, te rog ! Sînt numai eu și tovarășul locotenent. N-ai de ce să te sperii. Mi se pare că s-a mai întîmplat ceva, nu ?

Bătrîna se hotărî, în sfîrșit, să intre. Privi în treacăt desenul de pe parchet, îl ocoli cu băgare de seamă și oftă din toate puterile. Parcă se întreba dacă trebuie să le spună de ce îi deranjează. După cîteva clipe de ezitare, vorbi :

— Vedeti... eu... am fost adineauri să sting focul la cazanul de la subsol. Am simțit un miros urît, de ars... Cineva aruncase un pachet în foc. Ceva învelît în ziar. Încă nu arsesese în întregime și l-am tras afară cu cleștele. Era teaca de piele a cușitului pe care... pe care îl țineam deasupra patului, lîngă pușcă...

— Adică teaca din piele de mistreț ?

— Da. A mai rămas numai o bucățică, dar eu o recunosc...

— Ai făcut foarte bine că ai venit numai decît să ne anunți. Tovarășe locotenent, coboară chiar acum și ia măsuri să nu se atingă nimeni de resturile calcinate. Vor trebui analizate cu grijă.

După ieșirea locotenentului, o îndemnă pe mătușa Filofteia să se așeze și o întrebă :

— Spune-mi, te rog, ce impresie ți-a făcut Evelina ? Discutai cu ea în fiecare zi, nu ?

— Păi, suspină ea, doar știi. La început nu ne-am înțeles prea bine. Nu era de loc vorbăreată. În primele zile am schimbat numai câteva cuvinte. Îți aduci aminte... nu voia să lase cheia la tablou. Pe urmă s-a ivit povestea aceea neplăcută, când cineva i-a răscolit camera.

— Era neliniștită ?

— Nu. Mai degrabă mirată... probabil nu se aștepta la așa ceva, cel puțin, asta a fost impresia mea. Țin minte că la un moment dat a murmurat : „Tîmpitii ! Își imaginează că sînt chiar atît de proastă !“ Am observat că după această întîmplare devenise mai bănuitoare, parcă nu mai avea încredere în nimeni de aici. Și, slavă Domnului, toți bărbații îi dădeau tîrcoale. Ghețea, Matache, Necula, Danciu... Ce-i drept, trebuie să recunoaștem, era foarte frumoasă !

— Avea preferințe pentru cineva ?

— La început, o conducea la masă domnul Necula, apoi nu i-am mai văzut împreună. Matache se folosea de orice ocazie pentru a sta în preajma ei, dar ea îl ocolea fățiș. O dată a invitat-o la cinema și ea i-a ris în față : „Nu este cazul să te ostenești, domnule Matache, încearcă-ți norocul cu domnișoara Violeta“.

— Dar Danciu ?

— În ultimele zile, o vedeam tot mai des cu el. Sînt sigură că ceilalți îl invidiau. Poate din cauza asta s-a certat el cu Matache. Ghețea s-a interesat o singură dată de Evelina.

— Cu ce prilej ?

— Asta s-a întâmplat a doua zi după sosirea ei la vilă. Ședeai toți în hol și el a venit să-mi ceară o cană cu lapte. Zicea că i s-a făcut rău din cauza țigărilor. Avea intoxicație tabagică. A discutat foarte puțin cu mine. Auzise în hol că ar mai fi sosit cineva și m-a rugat insistent să-i duc un bilețel noii venite. Nu știu ce i-o fi scris, nu l-am citit. A stăruit să nu afle nimeni, zicea că-i vorba de un pariu. I l-am dus, bineînțeles.

— Povestește-mi cât mai exact cu putință ce a spus Evelina când i-ai dat biletul.

— Păi, nu prea am cine știe ce de povestit. Am bătut la ușă, am așteptat să deschidă și i l-am întins. L-a citit într-o clipită și a spus : „Da, e-n regulă, mulțumesc“.

— Altceva nimic ?

— Numai atât.

— Îmi spuneai într-o dimineață că Doina Stamate l-ar fi zărit pe Ghețea ieșind din camera Evelinei.

— Așa zicea dînsa. Într-o noapte n-a putut să doarmă și pe la ora două s-a dus la baie să facă un duș fierbinte. A auzit pași pe culoar și l-a văzut pe domnul Ghețea intrînd în odaia asta.

Alexe notă cîteva cuvinte în carnetel, după care spuse :

— Îți mulțumesc, mătușă Filofteia. Dacă îți mai aduci aminte de ceva în legătură cu Evelina, te-aș ruga să vii numaidecît la mine sau la tovarășul locotenent Crăciun.

— Săraca... Am mai discutat puțin cu ea sîmbătă, înainte de a se duce la cantină. Cine ar fi crezut că se va întîmpla una ca asta ! Era mai veselă ca de obicei. Dacă ar fi știut ce o așteaptă... Am întrebat-o cum se simte la noi, dacă îi place orașul nostru.

— Și ce-a răspuns ?

— Păi, chiar m-a mirat răspunsul ei... Zicea că s-a simțit minunat și că ziua aceea este poate cea mai importantă din viața ei. Pe urmă a spus că luni dimineța are de gînd să se întoarcă la Ploiești. Am întrebat-o : „De ce să plecați ? Ați stat la noi doar o săptămînă. Vi s-a terminat concediul ?” A rîs. S-a întins pe pat, cu mîinile sub cap și a vorbit încet fără să mă privească : „Trebuie. Am venit aici să lucrez și aproape am terminat ce aveam de făcut. N-are rost să pierd vremea de pomană tocmai acum“.

— Și chiar lucra ?

— Am văzut-o de cîteva ori stînd aici la masă și scriind de zor într-un caiet. La început am bănuir că ar fi ingineră. Făcea și niște desene, și niște socoteli. Nu era de loc mulțumită... Trăgea într-una tot felul de linii pe caietul acela și uneori rupea foile și le arunca în sobă. În fiecare zi trebuia să curăță și soba. Era plină de hîrtii arse.

— Interesant, murmură maiorul cu voce scăzută. Păcat că n-ai putut să vezi ce scria în caietul acela.

— Asta nu știu. Se uita pe un carnetel, îl răsfoia mereu și pe urmă trăgea niște linii pe caiet.

— Un carnetel zici ? Ce fel de carnetel ?

— Unul mic și murdar, cu coperti cenușii. Părea foarte vechi, parcă îl găsise în gunoi. Eu, una, n-aș fi pus mîna pe el să mă tai, atît de jegos arăta.

Convorbirea fu întreruptă de întoarcerea locotenentului. Acesta se așeză pe pat, lîngă maior și zise :

— Am trimis resturile calcinate la analiză. În cîteva ore vom primi rezultatul.

Maiorul îl puse la curent cu relatările mătușii Filofteia care tocmai se pregătea să părăsească încăperea. De data aceasta bătrîna nu mai era atît de speriată, își venise oarecum în fire. Întîrzie totuși, nehotărîtă, împinse cu vîrfurile degetelor o șuviță de păr ce alunecase de sub basma, apoi vorbi alegîndu-și cuvintele cu grijă :

— Știți, ar mai fi ceva... Am văzut poșeta ei și mi-a venit în minte o întîmplare. Poate n-are nici o legătură cu moartea Evelinei...

— Ce întîmplare ? întrebă amîndoi deodată.

— În prima dimineață, cînd am intrat aici să fac curățenie, pe noptieră se afla o fotografie. Era rezemată de lampa de noapte. O fotografie cit o carte poștală. Reprezenta o fetiță cu un ghiozdan în spîinare, ținută de mîna de un bărbat înalt, solid, puțin adus de spate. Cu toate că n-aveam ochelarii la mine aș fi fost în stare să jur că îl știam de undeva pe bărbatul acela. Îl mai văzusem cîndva, dar nu-mi aminteam de loc, unde și cînd. I-am și spus acest lucru domnișoarei Evelina.

— Care a fost reacția ei ? întrebă locotenentul luînd de pe masă poșeta moartei.

— Zicea că mă înșel, că n-am de unde să-l cunosc. A luat fotografia și a ascuns-o în poșetă.

— Și de atunci, ai mai văzut-o vreodată pe noptieră ?

— Niciodată !

Crăciun scoase un teanc de fotografii, le trie în grabă, apoi întinse una din ele îngrijitoarei.

— Asta este ? Te rog să te uiți cu atenție la ea.

Bătrîna se apropie de fereastră pentru a avea mai multă lumină, examinează încruntată poza, apropiînd-o și depărtînd-o de ochi, apoi zise :

— Da. M-am tot gîndit eu cine ar putea să fie bărbatul ăsta dar n-a fost chip să-mi amintesc. Sînt sigură că l-am mai întîlnit undeva.

— Unde ?

— Nu-mi amintesc și pace !

— Păcat ! exclamă Crăciun cu regret. Dacă îți aduci cumva aminte să ne anunți.

Bătrîna încuviință printr-un semn al capului și părăsi odaia în tăcere.

— Nu va fi prea dificil să descoperim cine este individul din poză, spuse locotenentul întinzînd-o lui Alexe.

— Desigur. Numai că va dura. Este cu totul altceva dacă știm acum, la începutul cercetărilor. E posibil ca acest bărbat să aibă o legătură oarecare cu sfîrșitul tragic al Evelinei Măruță.

— Credeți ?

— Sînt încredințat. Altfel, cum s-ar explica reacția rapidă a Evelinei. Iritarea ei demonstrează că există o taină legată de identitatea individului, taină pe care ea nu voia s-o dea în vileag.

Se uită la ceas și întrebă grăbit :

— Cînd intenționezi să începi cea de a doua audiere ? Este trecut de 11 și la 13,30 toată lumea se duce la masă. Am avea puțin timp. Ce zici ?

— Vom trece numaidecît la cel de al doilea interogatoriu. Să mergem în camera de la demisol, cea în care locuiește îngrijitoarea. Aveți vreo preferință în ceea ce privește ordinea audierilor ?

— Am. S-o chemăm întîi pe Ghețea Adela. Și vreau să mai pun o condiție, adăugă el zîmbind. Să trecem mai bine în clădirea anexă, în camera mea. N-ar fi exclus ca vreunul din ei să reacționeze într-un

anume fel cînd se va uita la locul unde era agăţat
cuţitul de vînătoare.

Gheţea Adela făcea impresia că se străduieşte
să fie deosebit de atentă la cel mai mic amănunt.
Avansă cu mişcări precaute către scaunul oferit
de locotenent şi, înainte de a se aşeza, înălţă capul
şi adulmecă aerul cu nasul ei mare, încovoiat. Se-
măna mai mult ca oricînd cu o pasăre de pradă.
Îşi sprijini coatele de masă şi, aplecîndu-se către
locotenent, care se găsea de cealaltă parte, vorbi
pe nerăsuflate :

— Mi s-a transmis să vin aici şi m-am conformat,
bineînţeles. Vă stau la dispoziţie cu cea mai mare
plăcere. Dacă fiecare cetăţean şi-ar face datoria aşa
cum înţeleg eu să mi-o fac, n-ar mai...

— Dorim să vă cerem cîteva lămuriri suplemen-
tare, o întrerupse Crăciun, trăgîndu-şi totodată scau-
nul mai în spate, ferindu-se parcă de avalanşa ver-
bală a Adelei. La ce oră aţi plecat din vilă, duminică
dimineata ?

— La şapte. Ora nici nu poate fi pusă la îndoială.
De cîte ori mergem în concediu, luăm cu noi şi
ceasul deşteptător. L-am pus să sune la şase. Trebuia
să ne ducem într-o excursie dar pînă la urmă ne-am
răzgîndit, am fost la Olt. Chiar m-am certat cu Gil...

— V-aţi certat ?

— Ei ! Ne-am ciondănit puţin, n-avea chef să se
scoale, voia să-l las să mai doarmă vreo două
ore. S-a făcut un leneş de cînd am venit aici ! Nu-i
vorbă, de obicei ne culcăm după miezul nopţii. Ne-am
îmbrăcat, am luat o gustare în cameră şi, la şapte,
am plecat. Şi foarte bine am făcut că am şters-o
mai devreme ! Nu-i aşa ? Am fost inspiraţi. Parcă

aș fi avut o presimțire că se va întâmpla nenorocirea asta. Noi am lipsit din vilă, astfel că n-avem nici un amestec în... ne-am întors împreună pe la unu și jumătate. Am rămas cu gura căscată când am auzit de moartea domnișoarei Măruță. O tragedie, nu altceva !

— Ați stat singuri la plajă ?

— Ah ! Nu pot spune că eram numai noi doi. Duminică, știți care este situația. Toată lumea iese la plimbare. Pe la opt au început să se ivească și alții, mai ales cei de la vila alăturată, de la Clăbucet. Pe câțiva îi cunoșteam, mai discutasem cu ei la cantină, sau pe plajă. De pildă, familia Marinescu. Niște oameni cât se poate de cumsecade și de politicoși. Doi bătrâni simpatici.

— Ați vorbit cu ei ?

— Le-am făcut semn cu mâna, ei ședeau la vreo cincizeci de metri de noi. Când a plecat bărbatu-meu, m-am mutat lângă ei. N-aveam poftă să stau singură, să mă acosteze cine știe ce golan. Gil s-a repezit în oraș să ia bilete la film. Rulează un film de aventuri... Adică a fost pînă duminică seara. Astăzi s-a schimbat programul. Știți, eu mă topesc după filmele de aventuri, fac tot posibilul să nu scap nici unul. Am și eu o pasiune, nu ? Fiecare om cu gusturile lui ! Îmi venea să mor de necaz când Gil mi-a spus că n-a reușit să obțină bilete. Mai bine mă duceam eu, femeile se descurcă mai ușor în asemenea situații. Un film extraordinar : „Coplan își asumă riscul“.

— Cît era ceasul când s-a oferit soțul dumneavoastră să meargă la bilete ?

— Cît era ? Un moment, să mă gîndesc. Ah, da ! Chiar după ce am ieșit pe poarta vilei. Voia să

plece în oraș la orele 8,30. L-am și întrebat : „Ce să cauți în oraș ? Doar n-o să mă lași singură tocmai duminica ?”

— Ce v-a răspuns ? interveni Alexe privind-o cu atenție.

— A început să se bilbie. Probabil avea de gând să-mi facă o surpriză. Știe cât de mult îmi plac filmele de aventuri. În cele din urmă a fost nevoit să mărturisească adevărul. I-am permis să plece. Nu cumva bănuieți că are vreun amestec în asasinarea Evelinei ! Săracul ! N-ar fi în stare să ucidă nici măcar o muscă. La București, de câte ori trebuie să tai o găină sînt nevoită să apelez la un vecin. Lui Gil i se face rău cînd vede sînge. Nu ! Ar fi absurd. Nici să nu vă închipuiți așa ceva !

— I-a trebuit cam mult timp pentru a face rost de două bilete, remarcă locotenentul. Cîteva ore...

— Aveți perfectă dreptate ! Lăsați că i-am tras eu un perdaf, să mă țină minte cît o trăi. M-a făcut de rușine față de familia Marinescu. Din minut în minut mă uitam la ceas, dar Gil tot nu mai apărea. Mi-a spus că a dat o raită prin oraș. Parcă pot să-l cred ! Sînt convinsă că s-a încurcat pe la vreun restaurant. Așa pătesc și la București, de câte ori îl scap din mîină. S-a întors la ora unu, v-am explicat, mă uitam mereu la ceas așa că pot să vă spun cu precizie cînd a venit.

Crăciun oftă încetișor, își dresc vocea și continuă :

— Veniți pentru prima dată în această localitate ?

— Da. Dar nu și pentru ultima oară. De acum înainte ne vom petrece vacanța numai aici. Și dacă va fi posibil, tot la vila Garofița. E formidabilă. Ne simțim minunat, ce să mai discutăm...

Locotenentul închise ochii câteva clipe, își trecu palmele peste obraz și-i spuse :

— Vă mulțumim pentru ajutorul dat. Probabil vom mai avea nevoie de dumneavoastră.

— Cu cea mai mare plăcere, răspunse Adela fără să se ridice de pe scaun. Vă stau la dispoziție oricând. Sînt încredințată că veți prinde repede criminalul. Din fericire, avem o miliție foarte destoinică...

În sfîrșit, se hotărî să se scoale de pe scaun. Alexe o însoți curtenitor pînă la ușă. O întrebă cu indiferență :

— O cunoșteți de multă vreme pe Evelina Măruță ?

— Eu ? Doamne ferește ! Aici am văzut-o pentru prima dată.

— Ce părere aveți ? se interesează Crăciun după ce rămaseră singuri. Pe mine m-a amețit cu vorbăria ei insipidă. Ce femeie ! Pur și simplu insuportabilă. Oare să nu-și dea seama că bărbatul ei a lipsit intenționat de la plajă ? Ce spuneți ?

— Deocamdată, n-am nici o părere. Sînt curios să-l ascult pe bărbatul ei.

Chiar din pragul ușii, Ghețea arboră un suris cuceritor și ridică ambele brațe pentru a-i saluta. Veselia lui forțată dispăru de îndată ce observă chipurile impasibile ale anchetatorilor.

— Am fost anunțat de tovarășul plutonier să mă prezint aici, începu el nesigur, urmărind încordat reacția locotenentului. Am venit...

— Sper că de data aceasta veți fi mai înțeleghător, vorbi Crăciun. De altfel, este în interesul dumneavoastră să ne răspundeți fără ocolișuri, cît mai sincer. La prima audiere v-ați eschivat și...

— Pardon ! îl întrerupse Ghețea înțepenindu-se pe scaun. Sînt un cetățean cinstit, respect legile și pînă astăzi nu mi s-a atras atenția niciodată asupra purtării mele. Îmi dau seama că este vorba de un caz deosebit de grav și sînt gata să vă dau tot sprijinul meu. Dacă aveți nevoie de el... Întotdeauna am respectat legile cu cea mai mare strictețe.

— Cum v-ați petrecut timpul ieri dimineața, după ce ați plecat de la plajă ? încep Alexe.

— Pe la orele 8,30 m-am repezit în oraș, la casa de bilete a cinematografului din centru. Speram să găsesc două bilete pentru după amiază. Dar socoteala de acasă nu se potrivește cu cea din tîrg... Îndată ce am ajuns, am constatat că nu va fi chip să obțin măcar un singur bilet. În fața cinematografului mișunau o mulțime de oameni care te întîmpinau cu bine-cunoscutul refren : „N-aveți un bilet în plus ?“ Iar holul era ticsit, nici nu se mai ținea cont de rînd, la ambele case era o aglomerație nemaipomenită. Am oroare de așa ceva, nu pot să suport înghesuiala. Era și foarte cald și aerul se impregnase cu tot felul de mirosuri. Eu sînt bolnav de ficat și nu rezist la așa ceva. Pe urmă, oricum, nu merita să stau în picioare cine știe cît și să transpir în cutia aceea de sardele pentru un film. Mi-e groază de aglomerație. Cei care au apucat cozile interminabile din timpul războiului, au simțit pe propria lor piele necazurile acestea. Am ieșit repede afară, la soare și la aer curat, renunțînd la bilete. M-am plimbat pe străzi, am hoinărit fără vreo țintă precisă... Țin minte că de la cinema am apucat-o pe strada din spatele hotelului Excelsior, am urcat dealul la capătul căruia se află Casa de Cultură și

am intrat acolo, la întâmplare. Cred că am rămas vreo jumătate de oră în sala de biliard, apoi am ieșit și m-am plimbat din nou. Înainte de a mă întoarce la râu, am băut două sticle de bere la restaurantul Timiș.

— Cît timp ați stat la restaurant ?

— Aproximativ trei sferturi de ceas. Mi se uscască gura de sete. Era o arșiță !

— La ce masă v-ați așezat ?

— Am intrat în cea de a doua sală, la braserie. N-am găsit nici un loc liber afară, în grădină. Am ocupat o masă la fereastra dinspre parc...

— Perfect ! îl întrerupse locotenentul cu satisfacție. Înseamnă că ospătarul care a servit la masa respectivă, între orele 12 și 13, își va aduce aminte de figura dumneavoastră.

Ghețea tresări și privi într-o parte, stînjenit. Obrazul i se întunecă dintr-o dată. Se căută prin buzunare, pînă găsi pachetul de țigări. Crăciun împinse scrumiera spre el și îl examinează insistent fără să rostească vreun cuvînt. Urmă o căutare tot atît de lentă a chibriturilor. Locotenentul i-o luă înainte și scăpără bricheta remarcînd tremurul degetelor lui Ghețea, care după ce trase cîteva fumuri, vorbi :

— N-are rost să ne jucăm de-a v-ați ascunselea... Ospătarul nu mă va recunoaște pentru că n-am fost la restaurant. Acesta este adevărul. Știu ce însemnătate are un alibi, dar nu pot să-mi procur unul. După ce am plecat de la plajă, m-am întîlnit cu o prietenă. Întîlnirea era aranjată de vineri. E vorba de o doamnă... Regret din tot sufletul că nu pot spune numele ei și nici locul unde ne-am văzut. Sînt un om de onoare, n-am dreptul să pătez numele

unei femei. Dar vă jur, vă dau cuvîntul meu că în-
tîlnirea noastră n-are nici o legătură cu moartea
Evelinei Măruță.

— Vă sfătuiesc să reflectați serios. Este în interesul
dumneavoastră să spuneți unde și cu cine v-ați în-
tîlnit, cu alte cuvinte cum v-ați petrecut timpul
duminică dimineata. Pînă acum ne-ați indus în
eroare, domnule Ghețea. N-avem nici o garanție că
de data asta mărturișiți adevărul.

— Cum s-ar spune, mă aflu între ciocan și nico-
vală. Dar conștiința mea este împăcată pentru că
mă știu nevinovat. Mi-am dat cuvîntul că n-am fost
la vilă.

— Nu este suficient. Cu cine v-ați întîlnit ?

— Îmi pare foarte rău, dar nu vă pot spune.

Alexe se apropie de masă și după ce se uită ci-
teva clipe la Ghețea, îl întrebă brusc :

— De cînd o cunoașteți pe Evelina Măruță ?

— Eu ? S-o cunosc ? Aici am văzut-o pentru
prima dată ! răspunse el cu glas răgușit.

— Ar fi cazul să încetați cu minciunile, stimate
domnule Ghețea, rosti răspicat Crăciun. De data
aceasta n-aveți cum să vă eschivați. O cunoașteți
dinainte de a sosi la Garofița. În noaptea de miercuri
spre joi ați stat de vorbă cu răposata Măruță în
holul vilei. Se știe cu precizie ce ați discutat.

Ghețea privi uluit la locotenent, oftă și după ce
se codi cîteva momente începu să vorbească :

— Dacă știți... M-aș fi mirat să nu se afle... În
sfîrșit, de ce ți-e teamă nu scapi. Da... Am cunos-
cut-o mai bine decît oricare persoană de aici. Și
dacă pînă acum am păstrat acest secret, înseamnă
că... Oftă iarăși, aproape resemnat, privi spre fe-

reastră și reluă : ...Înseamnă că am vrut să evit o confruntare a dracului de neplăcută între mine și nevastă-mea. Este îngrozitor de geloasă, de o gelozie feroce, împinsă uneori pînă la absurd. Cînd am luat cunoștință de sosirea bieteii Eva, adică a Evelinei — preciză el surîzînd trist — i-am trimis un bilețel apelînd la bunăvoința îngrijitoarei. Am rugat-o pe Eva să nu care cumva să facă vreo gafă de față cu nevastă-mea, să se prefacă în tot timpul șederii ei aici că n-are nimic comun cu mine. În noaptea la care v-ați referit ne-am văzut întîmplător. Aveam insomnie și am coborît în hol să fumez o țigară, să n-o deranjez pe Adela. Iar în noaptea următoare i-am făcut o vizită în cameră. Am evocat tinerețea noastră...

— Deci o cunoșteți foarte bine, remarcă maiorul.

— Evelina a fost prima mea soție.

Cei doi anchetatori se priviră cu coada ochiului, vizibil bucușori de întorsătura luată de audierea lui Ghețea. Acesta stinse țigara și urmă cu voce ușor voalată, visătoare :

— I-am cunoscut caracterul mai bine decît oricine. Era o ființă plină de ciudățenii. Am făcut cunoștință cu ea acum 13 ani. Vă imaginați, pe atunci era și mai frumoasă ! Și foarte tînără... Eu lucram la un șantier din Ploiești iar ea la telefoane. Pe scurt, după două-trei întîlniri ne-am decis să ne căsătorim. Din nefericire pentru mine, abia după ce am conviețuit cîteva săptămîni am început să-mi dau seama încetul cu încetul că mă pripisem. Comiseseam o greșeală capitală în ziua cînd îi cerusem mîna. Nu ne potriveam absolut de loc. De altfel, s-a convins și ea, poate mai repede decît mine, că n-ar

fi trebuit să accepte cererea în căsătorie. Căsnicia noastră s-a spulberat curînd... După un an și jumătate am divorțat. De atunci, ne-am mai întîlnit, cu totul întîmplător, o singură dată, în București, în urmă cu vreo opt ani. Am schimbat cîteva fraze banale apoi ne-am văzut fiecare de drum.

— Spuneți că era o femeie ciudată, îi aminti Crăciun. În ce anume consta ciudățenia ei ?

— Poate n-am folosit un termen prea potrivit... Mi-aduc aminte că deseori cădea într-un soi de melancolie puțin obișnuită la fetele de vîrsta ei. Zile de-a rîndul nu vorbea aproape de loc cu mine, mă trata ca pe un străin. Pe urmă izbucnea subit într-o criză de tandrețe neașteptată, care mă deruta. Cînd se supăra pe mine, de cele mai multe ori fără motiv, îmi arunca în față cuvinte jignitoare și disparea de acasă cîte o săptămînă. Se refugia la un unchi al ei, un bătrîn pe jumătate paralytic, care avea o casă la marginea orașului Ploiești. Eram nevoit să merg acolo încărcat de cadouri, să pledez ore întregi pentru a o convinge să se întoarcă acasă. Eva rămăsese orfană pe la vîrsta de zece ani și fusese crescută de acel unchi. Întotdeauna mi-am închipuit că, datorită lui, educația ei prezenta lacune îngrijorătoare. De cîte ori se ivea vreo ocazie, ea repeta cu încăpăținare că a fost sortită să ducă alt fel de viață, că odată și odată se va îmbogăți și nu va mai fi silită să-și petreacă zilele într-un birou meschin, curtată de funcționari insipizi și neînțeleasă de nimeni. Minute întregi se admira în fața oglinzii, visa că participă la recepții fastuoase înconjurată de o gardă de admiratori. Uncori făcea aluzie la o comoară în a cărei stăpînire va intra într-o

bună zi. Era încredințată că în clipa cînd va pune mîna pe acea avere traiul i se va transforma cu desăvîrșire. Sînt mai mult ca sigur că unchiul ei îi inoculase asemenea idei, pentru că și el s-a referit odată la „comoară“...

— Nu v-ați interesat niciodată despre ce fel de comoară era vorba ?

— Ah, nu, răspuse Gheța. Niciodată ! Sînt convins că era numai o himeră, o idee fixă a Evei, alimentată, firește, de scrînteala bătrînului. Un moșneag pe jumătate paralic, își mișca doar brațele, se deplasa cu ajutorul unui cărucior special și abia mai izbutea să vorbească, pronunța cuvintele cu mare dificultate. Cîteodată izbucnea în niște hohote de rîs demential. Oricine îl vedea își putea da lesne seama că procesul de senilizare era foarte avansat. Copiii din mahala, cînd îl zăreau stînd la soare în curte, înțepenit în căruciorul lui, se cățarau pe gardul înalt și țipau la el : „Huhurezule ! Huhurezule !“ Singura persoană pe care o tolera în preajma lui era Eva. Ea îi purta de grijă cu un devotament fanatic, numai ea îi deslușea bolboroseala aceea de semicretin și era de ajuns să se uite în ochii săi pentru a-i ghici dorințele !

Alexe căută în dosar fotografia pe care o arătase mătușii Filofteia mai înainte, o depuse pe masă în fața lui Gheța și-l întrebă :

— L-ați cunoscut vreodată pe bărbatul din fotografie ?

Gheța o examinează cîteva clipe, bănuitor, apoi obrazul i se luminează.

— Va să zică, o mai păstra ! Nici nu mă mir... Da, l-am cunoscut, este chiar bătrînul despre care v-am

vorbit, unchiul Evei. Și ea este fetița cu cozi și cu ghiozdan în spinare. S-au fotografiat în ziua cînd el a adoptat-o, înainte de a suferi accidentul care l-a lăsat paralic. Da, acum îmi aduc bine aminte, el se numea Ariton Scutaru, îi era unchi dinspre partea mamei.

— Ce accident suferise ?

— Nu știu. Am întrebat-o într-o zi pe Eva dar nu mi-a răspuns, se pare că subiectul acesta îi era neplăcut.

— Ați afirmat că unchiul ei „se numea“ Ariton Scutaru. A murit ?

— Firește. Cel puțin așa mi-a spus Eva săptămîna trecută, în noaptea cînd m-am dus în camera ei. M-am interesat dacă mai trăiește Ariton și mi-a povestit că a murit acum cîteva luni, în vîrstă de 73 de ani. Ea ținea enorm la fotografie, o păstra cu sfințenie. A fost făcută pe vremea cînd rămăsese orfană, deci cînd Ariton a luat-o pe Eva acasă la el. Într-un fel, este explicabil de ce ținea atît de mult la poza asta. Moșul avea o manie : nu admitea să se lase fotografiat. Odată am vrut să le fac o surpriză, am chemat un fotograf acasă la Ariton. Reacția bătrînului a fost extrem de violentă, a început să se bilbiie, să se agite în fotoliul acela și la un moment dat a reușit să apuce o piatră — ne aflam în curte — și s-o arunce spre fotografuul uluit care ședea cu aparatul în mînă și nu mai pricepea nimic... Bătrînul mai avea o serînteală : purta agățată de gît o punguță de piele de care nu avea voie să se atingă nici măcar Eva. Credcam că ține în ea camfor amestecat cu usturoi, știți, pe vremea aceea existau unii care își închipuiau că o astfel de amuletă îi

poate feri de boli contagioase. Într-o seară, fără să vreau, m-am convins că greșisem, l-am surprins pe Ariton în clipa cînd își desfăcea punga atîrnată de gît. Nu se ştia observat. Apoi, deodată, a întors capul şi m-a zărit în spatele lui. Pentru mine a rămas un mister cum de a izbutit el să intuiască prezenţa mea. Ochii i s-au mărit de spaimă, a bîguit două-trei cuvinte neinteligibile şi s-a retras rapid cu căruciorul tocmai la capătul opus al camerei.

— Ce conţinea punga de piele ?

— Un carnetel de mărimea unei cutii de chibrituri. Ariton se afla sub lampă. Îşi aplecase capul cărunţ peste filele lui şi-l mîngîia în neştire, cu extaz, ca pe o icoană făcătoare de minuni, plescăind meru din limbă. Semăna cu un copil aflat în faţa unei vitrine încărcate cu zaharicale. N-am ştiut nici-odată ce însemnări conţinea carnetelul, ce importanţă avea el pentru bătrînul Scutaru. Cam la o lună după incidentul acesta, neînţelegerile dintre mine şi Eva s-au agravat, au devenit din ce în ce mai frecvente. Am căzut amîndoi de acord asupra divorţului. Am mai zărit-o o singură dată prin Bucureşti. Atît ! Pe urmă, aici, spre surprinderea mea...

Maiorul luă fotografia, o învîrti între degete distrat apoi scrise cîteva cuvinte în carnetul său. Rupse foaia, o ataşă deasupra fotografiei şi le puse pe amîndouă în faţa locotenentului. Îi făcu un semn discret pentru a-i atrage atenţia asupra biletului. Crăciun citi următoarele cuvinte în timp ce Alexe părăsea încăperea : „Reţine-l pe Gheţea cîteva minute, pînă mă întorc“.

— Așadar, rezumă Crăciun, de cînd ați sosit la Vila Garofița ați stat de vorbă de două ori cu Evelina : o dată în hol în noaptea cînd ați suferit de insomnie și, a doua oară, în camera ei. Ce impresie v-a lăsat ? Părea cumva neliniștită ? Se temea de cineva ? Vă rog să vă gândiți bine înainte de a răspunde.

Ghețea se foi pe scaun, copleșit de răspunderea ce apăsă pe umerii săi. Își aprinse o nouă țigară, își frecă pleoapele și spuse :

— Mă puneți la grea încercare. N-aș vrea ca vorbele mele să fie considerate drept un adevăr indiscutabil. Mă rog... Da, mi-am putut da seama că intervenise o schimbare în caracterul ei. Era și firesc ! Au trecut atîția ani... Devenise mai matură din punct de vedere intelectual, mai severă, mai stăpîină pe ea însăși. Nu mai era ființa exaltată de odinioară, părea mult mai rece, mai calculată. M-ați întrebat dacă se temea de cineva. Poate... În noaptea cînd m-a văzut în hol spunea că ar fi fost urmărită cînd se întorcea din oraș. Arăta neliniștită. Dar, în general, am discutat despre alte lucruri. Eram curios să aflu de ce nu și-a întemeiat un alt cămin. A zis că abia după moartea lui Ariton s-a gândit serios la acest proiect. Am vorbit și despre domnul Matache.

— Despre Matache ?

— Da. A insistat să aflu părerea mea despre el. Zicea că numai un tip de forța, de inteligența lui Matache, ar fi capabil s-o mai cucerească. M-am mirat, bineînțeles. Ce-o fi găsit la el ? Mie încă din prima zi mi-a făcut impresia unui individ destul de șters, ca să nu zic mediocru, așa că nu pot să-mi

imaginez ce găsisse la el. Mă rog... poate că și atracția spre el era una din nenumăratele ei extravagante. N-ar fi de loc exclus ! Aici toți o admirau. Necula, Matache, Danciu... Atenția ei se îndrepta către acesta din urmă. Danciu pare un om mai descurcăreț, este mai tânăr decît Matache și probabil din această pricină se simțea atrasă spre el. De Necula n-am vorbit nimic. În noaptea aceea, cînd, din păcate, am discutat cu ea pentru ultima dată între patru ochi, am întrebat-o dacă mai aleargă după cai verzi pe pereți. S-a înfuriat la culme și mi-a cerut să precizez ce înțeleg eu prin „cai verzi pe pereți“. I-am amintit de comoara despre care pomenise cînd eram căsătoriți. S-a săltat puțin de pe pat — țin minte că eu ședeam în fotoliu și o priveam dintr-o parte — și-a aranjat perna sub cap, apoi a zîmbil cu ironie spunîndu-mi că este convinsă mai mult ca oricînd că va descoperi comoara, că de data aceasta nu-i mai stă în cale nici un obstacol. Asta a fost tot ! După cîteva minute i-am urat noapte bună și m-am înapoiat în camera mea fără să observ că cineva mă pîndește. Acel cineva nu și-a ținut gura și v-a relatat întîlnirea mea cu Elva. Aș avea o rugămintă, tovarășe locotenent.

— Spuneți, îl încurajă Crăciun.

— Știți...

Tăcu tulburat și ocoli privirea stăruitoare a anchetatorului. Tresări speriat cînd văzu ușa deschizîndu-se brusc, dar îndată ce-l zări pe Alexe răsufală ușurat.

— Credeam că vine nevastă-mea. Probabil este neliniștită de întîrzierea mea. N-aș vrea să-și închipuie cine știe ce. N-am nici un amestec în uci-

derea fostei mele soții. Țin la fel de mult ca și dumneavoastră ca asasinul să fie arestat și cît se poate de aspru pedepsit. Eva trebuie să fie răzbunată ! Dar... am o mare rugămintă... Să nu-i povestiți Adelei cum mi-am petrecut timpul duminică dimineata...

— Nici noi nu știm, spuse maiorul cu glas rece.

— Adela este o femeie extrem de geloasă. Cred că mă înțelegeți...

— Domnule Ghețea, vă ascundeți în spatele unor cuvinte care sună fals în gura dumneavoastră : onoare, cinste... Gîndiți-vă deocamdată la cealaltă femeie pe care ați cunoscut-o și a cărei viață a fost curmată de o mină criminală. Ucigașul trebuie să dea socotală de fapta lui în fața legii. Vă sfătuiesc cu cea mai mare seriozitate să nu umblați cu subterfugii.

— N-am dreptul să divulg numele doamnei cu care m-am întîlnit duminică. Sînt gata să suport consecințele gestului meu. Orice s-ar întîmpla nu pot să răspund la această întrebare. Nu sînt vinovat de crimă !

— În camera victimei s-a găsit un nasture al hainei dumneavoastră. Ați recunoscut că vă aparține. Cum explicați prezența nasturelui în acel loc ?

— I-am explicat ieri tovarășului locotenent și sînt gata s-o repet și de astă dată. L-am pierdut simbătă scara, în hol. Am un tic nervos de care nu reușesc să mă lecuiesc — închei și deschei mereu nasturii sacoului. Nevastă-mea e foc de supărată ; aseară a ieșit un scandal monstru cînd i-am povestit unde s-a găsit nasturele. Îmi pare rău ! Era un nasture frumos din metal galben, ceva mai mare decît cei obișnuiți, și avea gravat pe el un cap de dragon.

Va trebui să-i schimb și pe cei de la mîneacă. Haina mi-a adus-o un văr care a făcut o excursie în Austria. Îmi vine să crăp de necaz, am și auzit cînd s-a rostogolit pe parchet. Ne-am aplecat toți să-l căutăm, dăr degeaba. Parcă intrase în pămînt.

— Cine a mai participat la căutarea lui ?

— Nevastă-mea, Necula și Matache. Apoi a venit și duduiua Stamate. Am dat canapeaua la o parte, am ridicat colțurile covorului... Domnul Necula era de părere că-l va găsi tovarășa Mocanu cînd va face curățenie. Înseamnă că l-a găsit altcineva și l-a lăsat dinadins în odaia Evei. Probabil chiar asasinul...

— Pe cine bănuieți ? Aveți vreun dușman printre locatarii vilei ?

— Dușman !? Nici vorbă ! Nu pot să cred așa ceva. În ceea ce mă privește m-am purtat corect cu toată lumea, n-am jignit pe nimeni de cînd am venit aici. Și v-am spus, singura persoană pe care o cunoșteam dinainte era biata Evelina.

Locotenentul se ridică în picioare și îl anunță :

— Vă puteți înapoia, domnule Ghețea. Probabil vom mai apela la dumneavoastră. Vă rugăm să nu părăsiți localitatea fără știrea noastră.

Ghețea se ridică la rîndul său, își șterse sudoarea de pe frunte cu o batistă din care emana un parfum persistent de lavandă, apoi ieși repede fără să mai pronunțe vreun cuvînt.

CAPITOLUL 6

— Încurcată poveste ! exclamă Crăciun după ce ușa se închise în urma lui Ghețea. Din ce în ce mai încâlcită. Iar alibiul lui mi se pare mult prea străveziu pentru a fi luat în considerație. Se încurcă în propriile sale minciuni. Întîi declară că și-a petrecut dimineața la restaurantul Timiș, apoi execută o întoarcere bruscă de 180 de grade și afirmă cu mîna pe inimă că s-a întîlnit cu o femeie al cărui nume nu ni-l poate spune, orice s-ar întîmpla. Un arest preventiv nu i-ar fi stricat.

Abia m-am stăpînit să nu-l scutur. Ce mai don juan tomnatic !

— Așa este ! Dar trebuie să dăm dovadă de mare răbdare, tovarășe locotenent. Nu dispunem de vreo probă serioasă împotriva lui. Și, într-un fel, să-i fim recunoscători pentru informațiile cu privire la trecutul victimei și mai ales pentru cele despre unchiul ei, Ariton Scutaru. Fără ajutorul lui Ghețea am fi aflat mai greu, sau chiar de loc, o serie de amănunte din viața Evelinei. Să nu uităm că pînă în prezent n-am răspuns la întrebarea esențială în cazul de față : De ce s-a comis crima ?

— Dar agenda ?

— Fii liniștit. Mă gîndesc mereu la această afurisită de agendă cenușie. Scopul nostru principal este să descoperim mai întîi ce reprezentau însemnările înscrise în ea, cu alte cuvinte, de ce era prețioasă atît pentru Arîton Scutaru și nepoata lui, cît și pentru asasin. În clipa cînd vom dezlega acest mister, ne vom apropia considerabil de capătul drumului nostru : aflarea identității ucigașului. Pînă acum, avem extrem de puține elemente care să ne contureze înfățișarea sa, comportamentul lui. Apoi, va începe partea cea mai anevoioasă a cercetărilor noastre...

Făcu o pauză în care timp se plimbă agitat prin încăpere. Se opri în fața patului și privi cu ochii pe jumătate închiși locul de unde fusese furat cuțitul de vînătoare. Continuă să vorbească frecîndu-și fruntea cu degetul arătător îndoit :

— Da... partea cea mai dificilă. Adică răspunsul la întrebarea : Cum ? Va trebui să apreciem cu băgare de seamă o serie de elemente, de așa-zise probe, care au fost, bănuiesc eu, plasate cu bună știință în calea noastră, cu intenția de a ne dirija atenția în altă direcție. Una, sau mai multe persoane, din cele șapte care locuiesc în această vilă, au avut grijă să-și fabrice un alibi ingenios. Vom analiza cu prudență depozitia fiecărui locatar.

— Tocmai din această cauză, eu cred că Ghețea nu trebuie tratat cu prea multă politețe, interveni locotenentul. Comportarea lui mi se pare destul de echivocă. Nu este exclus ca așa-zisa lui întîlnire cu o doamnă să fie o minciună inventată pe loc. Nu ?

Înainte de a răspunde, Alexe stinse trabucul, se așează pe pat și suspină.

— Ne vom edifica și asupra acestui fapt. Bănuiesc cu cine s-a întâlnit Ghețea. Firește, presupunerea mea va trebui verificată cu circumspecție. Ți-am cerut adineaori să-l reții câteva minute, pînă mă înapoiez. Ei bine, am rugat-o pe îngrijitoare să observe ce va face Ghețea cînd se va întoarce în vilă.

Se apropie de fereastră și se uită zîmbind spre alcea ce traversa curtea.

— A și apărut. Se îndreaptă spre noi. Deschide-i ușa, te rog.

Filofteia Mocanu trecu repede pragul și se așează pe scaunul oferit de maior, apăsîndu-și mîinile pe piept pentru a-și domoli bătăile inimii. Tuși scurt și vorbi precipitat :

— Eram în hol cînd a intrat domnul Ghețea. Cum l-a zărit, nevastă-sa l-a și luat în primire. Ardea de nerăbdare să știe ce întrebări i-ați pus și de ce a întîrziat atîta. Dar el n-avea chef de vorbă. A dat din mîină a lehamite și i-a spus că se duce în cameră să-și ia țigările.

— Imposibil ! exclamă Crăciun. Cînd a plecat de aici avea în buzunar un pachet din care fumase numai vreo cinci-șase țigări. V-am spus eu că umblă cu minciuni.

— Așteaptă puțin, îl sfătui Alexe. Să vedem ce s-a mai întîmplat. Cînd mai era în hol ?

— Nevastă-sa, care ședea pe canapea, și Matache și Necula care discutau lîngă masa de șah. În clipa cînd a intrat el în vilă, cobora scările și duduia Doina. Eu mă făceam că șterg praful... Va să zică,

domnul Ghețea s-a dus sus. Am așteptat puțin și m-am luat după el. Am bătut la ușa camerei lor și fără să mai aștept răspuns am intrat. Ușa era des-cuiată și camera goală.

— Poate intrase la baie sau la toaletă, sugera maiorul.

— Am încercat. Nu era nici acolo.

— Perfect ! spuse Alexe de parcă i-ar fi convenit acest răspuns. Atît am vrut să știu. Îți mulțumim, mătușă Filofteia.

Bătrîna dădu să iasă dar maiorul îi făcu semn să nu se grăbească. Răsfoi cu gesturi domoale dosarul de pe masă și o întrebă cu indiferență :

— Ai cunoscut vreodată pe cineva care se numea Scutaru ? Îți amintește de cineva numele acesta ?

— Scutaru ?

— Da. Ariton Scutaru.

Bătrîna se lovi cu palma peste frunte și ochii i se luminară dintr-o dată.

— Ah ! Da... Așa spuneți ! Acum îmi aduc aminte. Ariton... Sigur că da. Cum să nu-l cunosc. Au trecut mulți ani de atunci...

Se sprijini de speteaza scaunului și privi îngîndurată pe fereastră, căutînd parcă să-și adune amintirile îndepărtate.

— În anul cînd m-am căsătorit, adică în 1936, m-am stabilit cu bărbatu-meu în orașul acesta. El lucra la brutăria din centru iar eu îmi luasem serviciu, ca bucătăreasă, la domnul Caliani, fostul proprietar al vilei Garofița. De fapt, lucram numai cîteva luni pe an, două luni în sezonul de vară și o lună iarna, adică numai cînd sosea proprietarul cu diverși invitați... Uneori, domnul Caliani venea la

vilă însoțit doar de șoferul Ariton, cel de care m-ați întrebat. Acesta îndeplinea și alte funcții : valet, grădinar, sanitar.

— Sanitar ?

— Da. Caliani suferea de diabet și Ariton îi făcea în fiecare zi câte o injecție. Era foarte îndemânatic, deși la prima vedere nu s-ar fi putut bănuî așa ceva. Asta poate din cauza staturii sale. Era înalt de aproape doi metri și foarte voinic. Un bărbat posac și neîncrezător... Vorbea puțin și chiar cînd se hotăra să spună ceva, abia îl înțelegeai, parcă mai mult mîrîia. M-am mirat întotdeauna cum de poate să-l suporte Caliani. Ce e drept, e drept. Îi era foarte devotat. Îi îndeplinea orice ordin fără să crîcnească. Uneori îl punea să facă demonstrații în fața musafirilor.

— Ce fel de demonstrații ?

— Înainte de a intra în slujba lui Caliani, Ariton fusese atlet la un circ ambulant. Țin minte că într-o vară Caliani a pariat cu un prieten că șoferul este capabil să care doi saci de câte 80 de kilograme, de pe malul Oltului pînă în podul vilei, fără să se cdihnească nici măcar o clipă. A cîștigat rămășagul ! Ariton a săltat cîte un sac pe fiecare umăr și s-a oprit cu ei tocmai în pod. Invitații lui Caliani se țineau după el cu gurile căscate. Era formidabil ! Altă dată l-am văzut cu ochii mei cum a îndoit cu mîinile goale o potcoavă. Dacă încerca cineva să glumească pe socoteala lui, se înfură cît ai bate din palme. În asemenea momente, cel mai nimerit lucru era să stai cît mai departe de el. Nu prea știa de glumă. Da...

— Cînd l-ai văzut ultima dată ?

— În 1941, cînd a început războiul. Bărbatul meu a primit ordin de chemare pe front, iar eu am plecat din oraș. M-am dus la o soră care locuia în Brașov și am rămas acolo pînă la sfîrșitul anului 1946. Cînd m-am întors aici, am aflat că proprietarul vilei murise iar rudele sale vînduseră vila. Cu Ariton nu știu ce s-a mai întîmplat.

Maiorul îi întinse fotografia găsită în geanta victimei.

— Îl recunoști ?

— El este ! Păi, cum vine asta ? Ce căuta fotografia lui la răposata Măruță ?

Alexe clătină din cap cu un gest vag, fără să răspundă și mătușa Filofteia pricepu că trebuie să-i lase singuri.

După plecarea ei cei doi anchetatori se priviră cîteva clipe tăcuți, neîndrăznind parcă nici unul să tulbure liniștea încăperii. În sfîrșit, maiorul înălță din umeri și spuse :

— Pare din ce în ce mai verosimilă ideea că există un factor comun între acest Ariton și cazul nostru. Va trebui să strîngem cît mai multe date despre viața fostului șofer.

— Ați ajuns la vreo concluzie ?

— Nu prea... Lipsesc multe verigi din lanțul nostru... Înainte de a formula o opinie să vedem ce noutăți ne vor aduce depozitiile celorlalte persoane implicate în cazul Măruță. Sper să lămurim în curînd și secretul lui Ghețea.

— Oare ce căuta la etajul vilei dacă n-a intrat în camera lui ?

— Îmi cam închipui eu ce căuta. Ținea cu tot dinadinsul să asigure o anume locatară că n-a trădat

secretul întîlnirii de duminică dimineața. La etaj, în afară de baie și de toaletă, există patru camere : a victimei, a lui, a Violetei Iacoban și a Doinei Stamate. În camera victimei n-avea de ce să intre, în odaia lui știm de asemeni că n-a fost. Rămîn celelalte două.

— Credeți că...

— Sînt aproape convins că el s-a întîlnit duminică dimineața cu una din cele două vecine. Amîndouă au declarat la prima audiere că n-au fost văzute de nimeni în locurile unde au stat. Una la plajă, iar cealaltă în pădurea Dumbrava.

— Bine, dar cînd Ghețea se ducea sus, Stamate tocmai cobora și ar fi putut să discute cu ea.

— L-ar fi văzut nevasta și ar fi dat de bănuît. Era mai puțin riscant să intre în odaia ei și să-i lase un bilețel. A mai folosit această metodă în seara cînd a luat cunoștință de sosirea Evelinei. Totuși... Ceva îmi spune că o căuta pe domnișoara Iacoban. Poate că acest ceva este mai mult decît o intuiție... Avantajul meu constă în faptul că am locuit în aceste zile în preajma lor și deci am avut posibilitatea să observ anumite gesturi și purtări... Mă întreb dacă asasinul a ținut seama de acest factor... Nu cred ! Pînă astăzi, în afară de îngrijitoare n-a știut nimeni ce profesie am. Dar să revenim la farmacistă. După cum s-a purtat ea în ultimele zile n-aș zice că Ghețea a rămas indiferent la farmecele ei. Mă rog ! Sînt tare curios să văd cum va reacționa la cea de a doua audiere. Și pentru că ne-a mai rămas doar o jumătate de ceas pînă la masa de prînz, propun să chemăm acum numai o singură persoană. Ce spui ?

— Să-l chemăm pe Matache. Vom termina mai repede.

— Fie, N-am nimic împotrivă.

Matache îi salută respectuos și rămase în picioare, lângă ușă, pînă cînd Crăciun îi făcu semn să se așeze. Nu părea cîtuși de puțin intrigat de faptul că a fost chemat să depună mărturie pentru a doua oară. Se rezemă cu coatele de marginea mesei, apoi, observînd că locotenentul se uită cu atenție la el, plecă pleoapele și își depuse palmele pe genunchi, stînjinit, de parcă s-ar fi așteptat la o săpuneală strașnică.

— Mai întîi să facem cîteva precizări, începî Crăciun instalîndu-se pe scaunul din fața interlocutorului său, de cealaltă parte a mesei.

Matache își pipăi cu podul palmei obrazul proaspăt ras și o sclipire fugară trecu prin ochii săi albaștri. Răspunse cu voce deosebit de limpede :

— Firește.

— Veniți pentru prima dată la vila Garofița ?

— Da.

— O cunoșteati dinainte pe Evelina Măruță ?

— Nu. Înainte de a o vedea aici nici măcar nu-i bănuiam existența.

— Pe ceilalți locatari i-ați mai întîlnit vreodată ?

— Pe nici unul. Tovarășul Necula susține că mă cunoaște din vedere. Din întîmplare, discutînd cu dînsul am constatat că locuim în același bloc la București, în cartierul Drumul Taberei. Și-a adus aminte că m-a zărit de mai multe ori la telefonul public din fața blocului. Cu această ocazie mi-am dat

seama că are o excelentă memorie a fizionomiilor. Eu nu l-am remarcat niciodată. De altfel, duc o viață extrem de retrasă. Locuiesc singur într-o garsonieră, la parter.

— Povestești-ne încă o dată, cât mai amănunțit, ce s-a întâmplat în dimineața zilei de duminică. Cum v-ați petrecut timpul ?

Matache fixă stăruitor covorul, de parcă ar fi vrut să descifreze cine știe ce taină în desenele lui, și o cută adîncă i se formă între sprîncenele groase.

— Am ieșit din cameră puțin după ora opt. Am luat un șezlong de pe verandă și l-am pus în mijlocul curții, lângă alee. Îmi place să stau la soare. Citeam o carte și din cînd în cînd mai schimbam cîteva cuvinte cu îngrijitoarea pe care o vedeam prin fereastra deschisă a bucătăriei din această casuță. Imediat după mine a apărut și individul acela... Danciu...

Pomenindu-i numele, pe fața sa rotundă și lucioasă se ivi o expresie de dispreț fățiș, aproape de ură.

— A stat în pragul ușii pînă am ieșit eu de aici, pe urmă a cerut cheia garajului. Avea aparatul de fotografiat la el, mi se pare că vroia să dezvolpeze niște poze făcute mai de mult...

— Cine se mai afla în vilă ?

— Nu știu precis. Tovarășa Mocanu îmi spusese că familia Ghețea, domnișoara Violeta și duduia Stamate au plecat în oraș. De fapt, să vă spun drept mie puțin îmi păsa ieri dimineață cine se mai găsea în vilă. Pe la nouă fără un sfert, Evelina a deschis fereastra și a strigat-o pe îngrijitoare...

— Un moment, interveni Alexe. Precizarea orei cînd a apărut la fereastră are o deosebită importanță.

Matache își împreună mîinile puternice, bronzate, săltă capul privind în gol și suspină :

— Îmi dau seama cît de important este acest lucru. Știu ce înseamnă o anchetă... Am mai avut de-a face cu organele judiciare. Am un ceas foarte bun și numai cu cîteva minute înainte mă uitasem la el. Îl verific de două-trei ori pe zi, cînd se anunță ora exactă la radio.

Își drese vocea sigur de sine și reluă :

— Am fost aviator și m-am deprins să apreciez cu destulă exactitate scurgerea timpului. Deci, la nouă fără un sfert, Evelina a strigat-o pe tovarășa Mocanu și a rugat-o să-i facă două cafele și să i le aducă în cameră pe la unsprezece.

— Sînteți convins că era chiar Evelina ? Ați văzut-o bine ?

— Oh ! Nu încape nici o îndoială. Mi-a făcut semn cu mîna și m-a întrebat : „E cald, domnule Matache ?“ I-am strigat : „Este o vreme splendidă pentru plajă. Nu coborîți ?“

— V-a răspuns ?

— Cum să nu ! A zis : „Am să ies ceva mai tîrziu, spre prînz. Atîta“. A închis fereastra și n-am mai văzut-o decît... moartă. Puțin după unsprezece, tovarășa Mocanu s-a întors alarmată din vilă și mi-a spus că găsise ușa încuiată, iar Evelina nu dădea nici un semn de viață. M-am grăbit să-i vin în ajutor, am procedat cum am crezut eu de cuviință. I-am chemat chiar și pe Danciu... Nu știu cum să vă explic, dar parcă aveam un fel de presentiment

al nenorocirii. În acel moment am acționat mecanic, ca un om căzut în transă. Poate ar fi fost mai normal să apelăm imediat la miliție...

Își împreună din nou mâinile și umerii îi fură zguduiți de un tremur nervos.

— Am ciocănit cu putere în ușă, am zguduit clanța de mai multe ori și am țipat: „Domnișoară Evelina, sînt eu, Matache, împreună cu îngrijitoarea. Ce vi s-a întîmplat? Vă e rău?” Am ascultat amîndoi cu răsufierea tăiată dar n-am auzit nici cel mai mic zgomot, parcă niciodată nu fusese vila atît de pustie ca în dimineata de ieri. O liniște insuportabilă. Mi-a trecut un fior prin șira spinării. Și vă rog să mă credeți, am trecut prin multe în viața mea, nu mă mai sperii atît de ușor. Poate m-a influențat și tulburarea femeii de serviciu... Își făcea cruce fără încetare, bătea niște cruci mari și printre suspine mă îndemna să mă uit pe gaura cheii. Cheia se afla în broască, pe dinăuntru. A trebuit să descui cu șperaclu după ce am împins cheia cu ajutorul briceagului. Restul îl știți...

— Ați atins vreun obiect din cameră?

— Nu. Am încremenit mut de uimire, înregistrînd mental dezordinea din odaie, apoi m-am aplecat deasupra Evelinei și i-am luat pulsul. O mișcare involuntară... De cum trecusem pragul înțelesesem că am sosit prea tîrziu. Nu se mai putea face nimic.

— Cum v-ați dat seama?

— Hm... Era greu de presupus că mai poate să existe o scînteie de viață în corpul acela plin de sînge. Am zărit și mînerul unui pumnal ieșindu-i din spate, din regiunea inimii. Sînt sigur că a murit fulgerător...

Locotenentul își aprinse o țigară, trase câteva fumuri apoi întrebă :

— Credeți că se mai afla cineva în camera victimei ?

— Nu ! Exclus ! Ar fi fost imposibil să scăpăm prezența unei a treia persoane. Nu ne puteam înșela amîndoi... Unde să se ascundă ? Perdelele erau date la o parte și soarele lumina perfect tot decorul acela macabru. Dulapul era deschis, somiera ridicată pe jumătate... Vă mărturisesc sincer, aseară m-am gîndit și eu la această posibilitate. Am rămas înăuntru foarte puțin timp dar în intervalul acesta am înregistrat fiecare detaliu. Dacă dulapul ar fi fost închis, mai mergea... Dar așa ?

— Îngrijitoarea ce făcea ?

— Ședea lîngă mine, țeapănă, cu ochii măriți de spaimă și nu-și mai putea dezlipi privirile de pe trupul însîngerat. A vrut să se aplece, să întoarcă moarta cu fața în sus dar nu i-am dat voie. Plîngea mereu și spunea că a murit fără luminare. Am luat-o de umeri și am condus-o pe culoar și pe scări pînă am ajuns la telefonul din hol. Orice s-ar spune, era cu neputință să mai existe cineva acolo și noi să nu-l vedem. Deși...

Se uită pe rînd la cei doi anchetatori și lăsă fraza neterminată, părăind obsedat de o idee.

— Continuați ! îl îndemnă locotenentul.

— Vedeți... chiar acum mă gîndeam la ceva. Mi-am adus aminte de un film polițist în care asasinul izbutea să fugă furișîndu-se printr-un pasaj subteran. Nu credeți că ar putea exista și în camera Evelinei așa ceva ? O trapă mascată cu dibăcie, o nișă secretă, sau altceva de genul acesta. După ce am

coborât noi în hol, ar fi fost, după părerea mea, momentul cel mai potrivit pentru ucigaș să iasă din ascunzătoare, să se strecoare neobservat de nimeni pe culoarul pustiu și să dispară pe ușa de serviciu, cea care da spre malul Oltului.

Făcu o pauză pentru a urmări efectul sugesției sale. Fu nevoit să remarce lipsa de entuziasm de pe chipurile anchetatorilor. Clipi din ochi jenat de îndrăzneala sa și reluă :

— Înseamnă că ați verificat și această ipoteză.

Maiorul bombăni ceva, încruntat, apoi zise :

— Ați uitat de Stamate Doina. Povestiți-ne tot ce vă amintiți în legătură cu intrarea și ieșirea ei din vilă.

— După părerea mea, la vreo cinci minute după ce Evelina a cerut cafelele, a intrat în curte duduia Doina. Venea de la plajă.

— Vă bazați pe ceva când afirmați că venea de la plajă ?

— Era îmbrăcată cu un halat de baie iar pe cap avea o cască de cauciuc. A trecut pe lângă mine. Probabil se scăldase în Olt. Nu se putea să vină din oraș îmbrăcată astfel.

— Ați discutat cu dînsa ?

— Nu... Cînd a intrat în curte n-am vorbit nimic. Părea preocupată și oarecum grăbită. Înainte de a urca scările din fața intrării principale a avut o ușoară ezitare.

— Ne puteți spune cît timp a rămas înăuntru ?

— Aproximativ zece minute. La plecare, a trecut iarăși pe lângă mine. S-a oprit puțin pentru a-și aprinde o țigară. Era emoționată.

— Emoționată ?

— Când și-a aprins țigara am observat că-i tremura mîna. Ghiar și glasul îi era schimbat.

— Vă amintiți ce v-a spus ?

— Se întorsese la vilă pentru a-și lua țigările. Le uitase. M-a cam pus pe gînduri atitudinea ei... poate nu era atît tulburată cît contrariată de ceva. Am schimbat numai două-trei vorbe. Se uita încruntată către ferestrele parterului.

Alexe notă ceva în carnet apoi întrebă :

— Ați remarcat, cumva, vreun detaliu neobișnuit la parterul vilei ?

— Nu... Nu cred. Totul era cît se poate de liniștit și de normal. Doar ferestrele camerei domnului Necula erau acoperite. Dar asta nu m-a frapat în mod deosebit. Mi-am închipuit că mai doarme. Probabil n-aș fi reținut acest amănunt dacă duduia Stamate nu s-ar fi interesat unde este domnul Necula. Nu-l zărisem de loc în cursul dinineții, deci i-am răspuns în consecință. Tovarășa Mocanu s-a aplecat peste pervazul ferestrei din bucătărie și i-a spus că trebuie să fie în odaia lui. Duduia Stamate a clătinat capul din ce în ce mai contrariată și a plecat spunîndu-ne la revedere. Am revăzut-o abia ieri seara, în hol. Asta este tot ce știu în legătură cu dînsa.

— Vă mulțumim, zise locotenentul.

Matache zîmbi cu modestie și trase cu coada ochiului spre Alexe ca și cînd s-ar fi așteptat la intervenția acestuia. Maiorul îl măsoară cîteva clipe, fără ca pe fața lui prelungă să se ivească vreo expresie, apoi zise :

— Dacă vă mai aduceți aminte de ceva, vă rugăm să ne înștiințați numaidecît. Pe mine, sau pe tovarășul locotenent.

— Bineînțeles.

Îi salută tot atît de respectuos ca și la începutul audierii și înainte de a ieși făcu o ultimă plecăciune spre locotenent.

— Așadar, murmură Crăciun după o mică pauză, avem de a face cu doi suspecti pînă acum.

— Poate, admise Alexe stînd cu spatele spre el și privind pe fereastră la Matache care traversa curtea încet, gînditor, atît de concentrat încît fu cît pe-aici să se împiedice de un furtun uitat de-a curmezișul aleii. Te gîndești la Necula și la Stamate Doina, nu-i așa ?

— Firește. Amîndoi se aflau în vilă în jurul orei cînd s-a comis crima. Și alibiurile lor sînt cele mai subrede.

— Chiar foarte subrede, întări maiorul.

Se uită la ceas și continuă zîmbind obosit :

— Ar fi cazul să mîncăm și noi. După amiază vom relua audierile.

— La ce oră începem ?

— La șase. Vorbește cu plutonierul Florescu să-i anunțe pe cei cu care n-am stat încă de vorbă să fie prezenți la vilă, la orele 18. Voi cere să ni se trimită informații cît mai amănunțite despre Caliani și despre fostul lui șofer Ariton Scutaru. Dumneata să treci pe la laborator și să grăbești rezultatul analizei resturilor calcinate găsite la subsol.

— Mi s-a promis că analiza va fi efectuată foarte repede.

— Cu atît mai bine. Atunci ne revedem la orele 18. Poftă bună !

— Să trăiți !

Ieși surîzînd. Era mai mult decît încîntat că are ocazia să lucreze cu celebrul maior Alexe și, într-un fel, aștepta aproape liniștit desfășurarea evenimentelor.

Alexe sta rezemat de pervazul ferestrei din camera sa și recitea fără prea mare entuziasm însemnările din carnetel, în timp ce alături se auzea clinchetul slab al tacîmurilor pe care mătușa Filofteia le aranja pe masă.

Închise carnetul cu un aer sumbru și își mușcă buzele nemulțumit. Își da seama că se afla în fața unui caz deosebit, că puterile îi vor fi puse la grea încercare, dar poate cel mai mult îl necăjea faptul că tocmai acum, în timpul concediului (la care se gîndise mai ales în serile cînd se întorcea de la serviciu frînt de oboseală), un individ înzestrat cu un sînge rece și cu o inteligență demnă de o cauză mai bună omorîse o femeie pentru a-i lua o nenorocită de agendă jerpelită. Oftă și privi curtea îngîndurat, urmărind ieșirea locatarilor care se duceau la cantină.

Mai întîi își făcu apăriția familia Ghețea. Cei doi soți pășeau unul lîngă celălalt, tăcuți și aferăți iar cînd trecură prin dreptul ferestrei unde sta maiorul întoarseră capetele în direcție opusă, prefăcîndu-se că nu îl văd. În urma lor mergea Matache, cu mîinile în buzunare și privirile ațintite în pămînt. Se opri în mijlocul curții și așteptă să-l ajungă Violeta, care îi strigă să nu se grăbească. Porniră împreună de-a lungul aleii, aproape atingîndu-se unul de altul. Matache vorbea ceva despre niște curse automobilistice iar ea îl aproba răspunzînd monosilabic și uneori se uita pe furiș spre Alexe.

După vreo zece minute se ivi și Stamate Doina însoțită de prestidigitator. Continuau desigur o discuție începută încă în holul vilei, dar cuvintele lor șoptite nu se auzeau. O singură dată el ridică glasul, se opri brusc și o prinse de braț cu un gest energetic; și atunci maiorul putu să distingă următoarea frază: „Ba da, ba da! Dacă n-ai încredere în mine înseamnă că n-am reușit să...” Se întrerupse tresărind și se uită enervat spre Alexe. Ea își strînse șalul alb și lung împrejurul umerilor firavi, înțepă cu vârful bastonului o frunză de pe marginea drumului și oftă. Se depărtară agale într-o liniște totală.

Maiorul se urni de lângă fereastră, parcă nedecis, la auzul glasului mătușii Filofteia care îl poftea la masă.

Sorbi încetișor, dus pe gânduri, obișnuitul păhărel cu țuică și se apucă să mănânce fără să poată alunga din minte imaginea locatarilor de alături.

Bătrîna se foi cîteva minute pe lângă sobă, apoi, intuind probabil indispoziția proaspătului ei nepot, se retrase discret după ce îi pusese pe colțul mesei celălalt fel de mîncare. Ieși din bucătărie gîrbovită, parcă și mai mărunță din pricina necazurilor. Și el regretă numaidecît că n-o oprise să discute cu ea, să-i spună cîteva cuvinte de îmbărbătare.

Auzi în curte o voce răgușită de bărbat strigînd ceva neinteligibil, niște pași repezi, iar în clipa următoare ușa bucătăriei fu literalmente trîntită de perete și în pragul ei apăru Danciu. Avea obrajii incinși ca para focului și gîfîia trăgînd după el un imens geamantan din imitație de piele. Pe brațul stîng ținea un balonseide iar de gît îi atîrna bălăbănindu-se aparatul de fotografiat. Maiorul tocmai se întreba intrigat ce poate să însemne această nă-

pustire spectaculoasă, cînd în spatele lui Danciu se ivi silueta athletică a plutonierului Florescu. Acesta își frecă palmele mari, făcînd o figură de om năpăstuit și se pregăti să vorbească. Danciu i-o luă înainte trîntind valiza cu un gest furios lingă masă. Încuietorile se desfăcură cu un scîrțîit jalnic. Pe podea alunecară cîteva cămăși și o pereche de sandale pe care stăpînul lor le împinse înăuntru cu un gest nervos, apoi spuse :

— Tovarășe Alexe, îmi pare rău că vă deranjez chiar acum, în timpul prînzului. Mi s-a spus că vă ocupați și dumneavoastră de nenorocirea asta care a căzut din senin pe capul nostru... Nu mai pot să rămîn în vilă nici măcar un minut. Imposibil ! M-am săturat pînă peste cap. Am dat un telefon adineaori la hotelul Excelsior și m-au asigurat că mai au o cameră liberă. Mă mut acolo. Sper că n-aveți nimic împotrivă !

Maiorul nu-i răspunse imediat. Se uită amuzat spre plutonier care își schimbă greutatea trupului masiv de pe un picior pe altul, vrînd parcă în felul acesta să-și ceară iertare că nu l-a putut împiedica pe Danciu să părăsească vila cu bagajele.

— Nu cu mă ocup de cazul acesta.

Își tăie o felie de pîine, atent, de parcă ar fi executat o operație extrem de delicată, o cîntări în palmă cîteva secunde apoi ridică privirile și continuă grav :

— Va trebui să vă adresați tovarășului locotenent Crăciun.

— Oricum, eu mi-am făcut bagajul. Dacă va fi nevoie, mă voi duce și la miliție să-l caut pe tovarășul locotenent. Presupunînd că n-ar mai exista nici o singură cameră liberă în tot orașul, eu tot

n-aș mai sta aici, aș prefera mai curînd să dorm în stradă, sau în grădina publică. Trebuie să-mi aprobe mutarea.

— De ce vă mutați ?

— Bine, dar nu înțelegeți ? Mă rog, dumneavoastră sînteți obișnuit cu scene de groază, eu însă nu mai pot să suport nici măcar o noapte gîndul că voi dormi în vila unde s-a comis o crimă atît de înfiorătoare. Am avut numai coșmaruri, m-am zvîrcolit toată noaptea și abia am reușit să ațipesc puțin în zori. O aveam în permanență în fața ochilor pe sărmana Evelina. Mi se părea că strigă după ajutor iar eu nu-i puteam fi de folos cu nimic. O senzație groaznică.

— Era prea tîrziu să-i mai săriți în ajutor...

— Știu... dar sînt obsedat de ideea că duminică dimineata n-ar fi trebuit să mă încui în garaj. Ar fi fost mai nimerit să stau în preajma ei și atunci asasinul n-ar mai fi avut curajul să se strecoare în camera sa. Mă simt oarecum răspunzător de cele întîmplăte, o văd mereu vie, sînt cuprins de remușcări. În ultima vreme ne împrietenisem bine... Acum toată lumea se uită la mine într-un fel ciudat, deși nimeni n-are nici un motiv să mă privească astfel. Trebuia să plec încă din seara cînd m-am certat cu individul acela... cu Matache, cînd m-a palmuit în prezența tuturor din cauza unui fleac. În ceea ce mă privește, susțin sus și tare că dreptatea este de partea mea.

Își aprinse o țigară cu gesturi nervoase, aruncă o privire peste umăr la plutonierul care nu se mișca din pragul ușii, pe frunte îi apăru o vîină groasă și izbucni :

— Orice s-ar spune, m-am hotărît să mă mut din casa asta de nebuni, iar dumnealui — arată cu vârful degetului spre plutonier — mă oprește în hol și mă întreabă unde mă duc cu valiza. Parcă n-am trăi într-o țară de oameni liberi...

— A primit niște instrucțiuni și este dator să le execute. Vom mai avea nevoie de prezența dumneavoastră.

— Înțeleg și n-am nimic împotriva, vă stau la dispoziție la orice oră doriți chiar dacă nu locuiesc aici.

— La orele 18, să fiți prezent în holul vilei. De altfel, aveți tot interesul.

— Atunci, pot să plec ?

— Da.

Urmă o scurtă pauză în răstimpul căreia Danciu păru pur și simplu emoționat că i se permite să părăsească vila. Își reveni fulgerător, înșfăcă valiza și se strecură fără nici un comentariu pe lângă solidul plutonier. I se auziră pașii depărtându-se grăbiți pe aleea ce ducea la poartă.

Alexe îi făcu semn plutonierului să se apropie.

— Să fie urmărit cu cea mai mare discreție. Orice deplasare de-a lui să fie raportată urgent locotenentului Crăciun sau mie.

După plecarea lui Florescu rămase neclintit, cu ochii ațintiți asupra farfuriei. Cuta de pe frunte și nările fremătînde trădau îngrijorarea de care era cuprins.

Își aprinse un trabuc și trecu alături, în dormitor, unde se întinse pe patul înalt, mereu gînditor, uitîndu-se nedumerit la locul de unde dispăruse cu-cuțitul de vinătoare folosit de criminal.

CAPITOLUL 7

Înainte de a reîncepe audierea fixată pentru orele 18, locotenentul Crăciun îi aduse la cunoștință lui Alexe rezultatul analizei resturilor calcinate găsite în cursul dimineții la subsolul vilei.

— Rămășițele duse la laborator provin din arderea unei bucăți din piele de porc. Cu alte cuvinte, este vorba chiar de teaca armei respective. Presupun că asasinul s-a furișat azi-noapte în camera cazanului și a aruncat corpul delict în foc.

— Cam ciudată purtarea lui, murmură maiorul.

— Tocmai. Am sesizat și eu această ciudățenie. Ar fi fost mult mai inteligent și mai firesc din partea lui să se descotorosească de corpul delict întrebuițind altă metodă. Putea să ia teaca în buzunar și să o azvîrle în altă parte, într-un loc unde n-ar mai fi fost găsită niciodată.

— Deci a dorit cu tot dinadinsul să fie descoperită de noi. În ce scop ?

— Vă spun imediat. Hîrtia în care era învelită teaca este o bucată din prospectul unui nou medicament. Un fel de reclamă. Și singura persoană

din vilă care primește un buletin cu asemenea prospecte este farmacistul Iacoban.

Maiorul se sculă de la masă și trece lângă fereastră, unde începu să bată toba cu degetele în geam. După câteva momente se întoarse pe jumătate și zise :

— Nici acest așa-zis indiciu nu dovedește cine știe ce. Cel mult, pare să demonstreze dorința ucigașului de a ne îndrepta din nou pe o pistă falsă. După părerea mea, la fel a procedat când a presărat în camera victimei celelalte „dovezi“ : nasturele, baticul și chiștocul de țigară marca Specialitate.

— Dacă a vrut, într-adevăr, să ne atragă atenția asupra Violetei Iacoban n-ar fi fost mai simplu să lase teaca într-un loc frecventat des de farmacistă ?

— Nu. Ar fi fost prea exagerat ! Am fi presupus de la bun început o uneltire împotriva ei. Dacă a ucis ea, ce rost avea să păstreze teaca în camera sa ? Asasinul și-a înscenat crima cu o deosebită grijă, n-a lăsat la voia întâmplării nici un detaliu, fie el cât de mărunț. Descoperirea unui corp delict în camera farmacistei ar fi însemnat pentru noi o înscenare prea grosolană, o discordanță evidentă, de loc revelatoare, care ar fi făcut să se prăbușească planul atât de minuțios conceput de criminal.

— Înțeleg. A aruncat teaca în cazanul de la sub-sol, procedând în așa fel încît ea să ardă complet. Știa că singura persoană care va intra acolo este îngrijitoarea și că ea ne va sesiza îndată.

— Adică ne-a pregătit o nouă complicație. Din păcate, în stadiul actual al cercetărilor sîntem nevoiți să ținem cont de aceste complicații. Nu știm care dintre ele este falsificată și care este cea ade-

vărată. Dacă vom reuși să le eliminăm în mod logic, una câte una, îmi închipui că problema se va simplifica enorm. Am dat ordin ca Danciu să fie supravegheat cu strășnicie.

— Oare să fie vreo legătură între plecarea lui din vilă și cazul nostru ?

— Nimic nu este exclus... Ne va sta la dispoziție de câte ori vom avea nevoie de el. Nu-l putem reține cu forța. Și este mai mult decât evident că nici un procuror nu s-ar fi încumetat să semneze un mandat de arestare pe numele lui. N-avem nici o probă că el ar fi comis crima...

Locotenentul își consultă ceasul, oftă și propuse :

— Să-l ascultăm pe Danciu mai întâi.

— Să-l ascultăm...

Siguranța cu care Danciu se prezentă în fața celor doi anchetatori părea să demonstreze că și-a regăsit liniștea sufletească. Agitația manifestată de el cu câteva ore mai înainte, când și-a exprimat dorința să se mute, îi dispăruse, se pare, definitiv. Își suflă nasul cu putere într-o batistă verzuie pe care apoi o împături cu meticulozitate și se așază pe scaun, acceptînd astfel invitația lui Crăciun.

Locotenentul împinse pachetul de țigări de pe masă spre Danciu dar acesta clătină capul în semn de refuz.

— Vă mulțumesc. Chiar înainte de a intra aici am stins-o.

Urmă o scurtă pauză în timpul căreia Crăciun răsfoi cu încetineală filele dosarului din fața sa, apoi îl închise și începu să se joace cu stiloul învîrtindu-l între degete. Maiorul ședea în picioare, la fereastră, și părea că acordă o deosebită importanță unui nas-

ture de la mîneca hainei. Danciu încremenise pe scaun într-o nemișcare totală și această atitudine oarecum nenormală îl hotărî, în sfîrșit, pe locotenent să i se adreseze brusc :

— În ultimele zile ați fost printre puținele persoane, dacă nu chiar singurul care ați discutat mai amănunțit cu Evelina Măruță. Ați observat ceva ieșit din comun în purtarea ei ? Se simțea amenințată de cineva ?

— N-am remarcat așa ceva. Este adevărat, în ultima perioadă am fost prieteni buni. La început a stat de o parte, mai rezervată, din comportarea ei se putea vedea cu ușurință că nu este prea dornică de conversație. În ceea ce mă privește, acest lucru mi s-a părut cît se poate de firesc. Nu făcea parte din categoria oamenilor care se folosesc de orice împrejurare pentru a lega noi cunoștințe. Era prea puțin comunicativă... În ziua cînd am însoțit-o prima dată în oraș, la cinema, îmi povestea cît de obosită se simte. Spunea că a avut un an greu, de muncă extenuantă. Venise aici pentru a se odihni, pentru a-și reface forțele... Față de mine a fost binevoitoare, vreau să spun, politicoasă. Dacă mă gîndesc bine, nu pot afirma că s-a purtat astfel și cu ceilalți.

— Adică ?

— Era o ființă deosebită. Mă refer în special la aspectul ei fizic, o femeie superbă ! Toți bărbații întorceau capul cînd trecea ea pe stradă, iar cei din vilă căutau cîte un pretext pentru a sta de vorbă cînd apărea. Mă rog... Era și firesc. Din nefericire, nu suporta pe oricine. De pildă, pe Matache. Nesuferit individ ! Probabil aveți impresia că sînt subiectiv, fiindcă m-am certat cu el. Acum sînt mul-

țumit că am scăpat de mutra lui scîrboasă. Se agață de ficcare ca boala de om sănătos... Îl cred în stare de orice. Are o uitătură care te înfricoșează ! De cîte ori ieșeam cu Evelina, el ședea la fereastră sau pe verandă și ne privea furios. Cred că mă pîndea. Nenorocitul ! Ar fi trebuit să-și dea seama din primul moment că n-are nici o șansă să cucerească grațiile unei femei ca Evelina. Ne fixa cu o privire întunecată, nu știu cum să vă spun, dar parcă mă treceau fiorii...

— Încă nu v-ați împăcat ? interveni Alexe fără să se întoarcă, părăind absorbit în continuare de nașturele pe care îl răsucea mereu între degete.

— Să ne împăcăm ! exclamă Danciu indignat, cu voce stridentă, părăsind calmul de care dăduse dovadă pînă atunci. Niciodată ! Și dacă își cere scuze, eu tot n-am să-l iert. M-a făcut de rușine, m-a insultat, a zis că-s necinstit... Doar ați auzit și dumneavoastră... Asta este ! Contrar părerii generale, nu eu sînt cel care a greșit. Chiar dacă n-ar fi fost vorba decît de o partidă nenorocită de table... Mă urăște cu înverșunare.

— Evelina n-a făcut niciodată vreo remarcă în legătură cu el ?

Danciu își încreți fruntea reflectînd la răspunsul pe care trebuia să-l dea, apoi fața i se destinse încetul cu încetul și spuse cu oarecare regret :

— Nu... Nu mi-a vorbit niciodată despre el.

— Poate ați auzit-o exprimîndu-și vreo părere despre ceilalți locatari ai vilei.

— Știu eu ? ! Ce e drept, e drept... într-una din seri am pălăvrăgit în treacăt despre cîțiva. Să nu vă în-

chipuiți că i-am bîrfit ! Departe de noi așa ceva. Am discutat din întâmplare.

— Despre cine ?

— După cîte îmi amintesc numai despre duduia Stamate și despre familia Ghețea. Probabil din pricină că numai ei se aflau atunci în hol. Evelina zicea că Doina are un ascuțit spirit de observație. N-am prea priceput eu ce vroia să spună cu asta, la ce făcuse aluzie. Cît despre soții Ghețea... În sfîrșit...

Ezită, încurcat, se uită cu atenție la cei doi anchetatori și reluă pierdut pe gînduri :

— Nevasta lui Ghețea i se părea a fi o femeie cu care nu este recomandabil să te cerți. Atît a spus despre ea. Pe Virgil l-a caracterizat ceva mai amănunțit : generos, avînd o oarecare cultură, fără voință și în general lipsit de curaj. Am fost chiar mirat în sinea mea, mă întrebam de unde și pînă unde a presupus ea lipsă de curaj la bărbatul Adelei. Observasem încă din prima zi că femeile descoperă la Virgil Ghețea numai calități. Sînt atrase de farmecul lui fotogenic. Firește, n-avea nici un sens să-mi exprim nedumerirea cu voce tare. Evelina a repetat puțin mai tîrziu : „Da, domnule Danciu, bărbatul acesta ar fi putut să ajungă cineva dacă ar fi fost dotat cu ceva mai multă îndrăzneală“.

— Cînd ați ieșit din vilă duminică dimineța ?

— Pe la orele opt. Conform programului pe care îl stabilisem în ajun, mi-am luat aparatul de fotografiat pentru a developa niște clișee. Am căutat din prima zi un loc pentru developare și, din fericire, m-am gîndit la garaj. Acolo nu deranjez pe nimeni. Am astupat singura fereastră, cea care dă spre curte,

cu niște carton. De altfel, îngrijitoarea a fost foarte cumsecade, mi-a permis să intru acolo de cîte ori am nevoie. Cu condiția să o anunț, desigur. Nici nu puteam să n-o anunț, deoarece dînsa deține cheia garajului.

— Ați observat ceva neobișnuit cînd ați trecut prin hol ?

— Nimic. Era pustiu. Ceva mai devreme, cînd mă aflam încă în cameră, m-am uitat pe fereastră și am văzut cîțiva vecini părăsind vila.

— Pe cine ați văzut ?

— Mai întîi pe soții Ghețea. La cîteva minute după ei a trecut prin curte domnișoara Stamate. Cred că se ducea la plajă. Era îmbrăcată cu un halat și purta sub braț o geantă mare pe care o mai luase și altă dată, cînd mai mersese pe malul Oltului. Am deschis fereastra și i-am făcut semn cu mîna. Pe ceilalți nu i-am văzut ieșind. Probabil au plecat în timpul cînd eu mă bărbieream. Cînd am rugat-o pe tovarășa Mocanu să-mi dea cheia garajului, ea tocmai discuta cu Matache, în bucătăria de alături. Am așteptat puțin, pînă a ieșit el, apoi am luat cheia și m-am încuiat în garaj. Aveam mult de lucru, nu doream să mă deranjeze nimeni. Trebuia să dezvolt și niște filme mai vechi aduse de la București. Mă preocupă în mod deosebit arta fotografică. Am muncit fără nici o pauză, nici nu vă închipuiți cît de repede s-au scurs orele. M-am mirat auzind vocea lui Matache, însoțită de bătăi puternice în ușă...

— Ce v-a spus ? se interesă maiorul,

— Nu-mi amintesc precis. Mă chema la vilă. Să vă spun drept nu mi-a plăcut de loc tonul lui poruncitor și din cauza asta nu prea m-am grăbit să-i dau

ascultare. Am bănuît că este vorba de cine ştie ce grosolănie de-a lui sau de vreo farsă pusă la cale de comun acord cu ceilalţi, care ţin neapărat să ne împăcăm. Am ezitat... În cele din urmă m-am hotărît să dau o fugă pînă în hol, să văd ce se petrece. Am apărut chiar în clipa cînd îngrijitoarea vorbea la telefon cu cineva de la miliţie. În felul acesta am aflat de nenorocirea întîmplată... Am simţit deodată că mi se întunecă vederea şi n-am mai ştiut de mine. Am leşinat...

— Cu o zi înainte de crimă, adică sîmbătă, aţi discutat cumva cu prietena dumneavoastră ?

— Fireşte. Dar nu mi s-a părut cituşi de puţin neliniştită. La prînz am mers împreună la cantină şi am mîncat la aceeaşi masă cu ea.

— Dar seara ?

— N-am văzut-o. După masă m-am plimbat singur prin oraş, iar seara am fost la restaurant cu familia Gheţea. Cînd ne-am întors, în hol se aflau numai domnul Necula şi duduia Stamate. Am intrat în camera mea, am citit vreo jumătate de oră şi am adormit, cred, pe la zece şi ceva.

— Credeţi că Evelina Măruţă mai cunoştea pe cineva din oraş, afară de persoanele care locuiesc aici ? Aştepta să primească vreo vizită în cursul zilei de duminică ?

— N-am idee. Nu cred că aştepta pe cineva. Se pare că n-avea alte cunoştinţe în oraş. Spunea că vine pentru prima dată aici. Nu prea ieşea din cameră. De două ori am însoţit-o la cinema şi o singură dată ne-am plimbat prin pădurea Dumbrava. I-am şi reproşat că stă retrasă, închisă în turnul

ei de fildeș, că ar fi cazul să profite de vremea în-sorită, să facă niște excursii.

— Și ce v-a răspuns ?

— Nu s-a arătat de loc entuziasmată când i-am propus o excursie la Piatra Albă. A spus că preferă să se odihnească stînd pe scaun sau în pat, și să citească. Nu am mai insistat.

— Tovarășe Danciu, vă mulțumim pentru informații. Vă rog s-o anunțați pe domnișoara Iacoban să vină aici.

Radiologul se grăbi să plece, ușurat parcă de o povară, dar în prag se întoarse și le reaminti numărul camerei în care locuia la hotelul Excelsior, precum și faptul că le va sta cu plăcere la dispoziție de cîte ori vor avea nevoie de el.

Violeta Iacoban era îmbrăcată într-o rochie roșie strînsă pe corp, mult mai scurtă decît obișnuitele minijupe. Maiorul își stăpîni un zîmbet ironic constatînd asemănarea farmacistei cu un manechin expus în vitrina unui bijutier de mîna a șaptea. Degetele ei scurte și grase erau împodobite cu inele cît mai fistichii, de fiecare braț îi erau prinse două brățări care sunau la orice mișcare, pe pieptul opulent i se odihnea un medalion masiv de bronz, iar în urechi îi atîrnau niște clipsuri enorme și scînteietoare care îi deformau loburile urechilor, făcîndu-le să pară nefiresc de lungi și de caraghioase în contrast cu obrajii bucălați și palizi. Neastîmpărul de care era cuprinsă demonstra în mod evident tulburarea ei. Se așeză picior peste picior pe marginea scaunului și scoase din poșetă o batistă cu care începu să-și facă vînt, răspîndind totodată în jur

un parfum persistent de liliac. Agită batista de câteva ori, o mototoli în pumn și o azvîrli pe masă apoi scoase o brichetă minusculă pe care o aprinse și o stinse cu gesturi mecanice.

După ce locotenentul îi puse câteva întrebări preliminare își mai veni puțin în fire și ceru permisiunea să fumeze o țigară pe care o căută îndelung în poșetă. Uneori trăgea cu coada ochiului spre Alexe, pîndindu-i mișcările, așteptînd neliniștită intervenția lui.

În acest răstimp locotenentul revăzu în fugă puținele însemnări pe care le făcuse cu o zi mai înainte în legătură cu prima audiere a farmacistei. Ea fuma cu lăcomie și expira fumul șuierînd scurt.

— După cum v-am anunțat ieri, i se adresă Crăciun, în camera moartei s-a găsit un batic. Ați recunoscut îndată că acest batic vă aparține, dar n-ați putut explica datorită cărei împrejurări a ajuns acolo. Îmi închipui că între timp v-ați mai gîndit la această chestiune și...

— Bine, dar v-am spus, îl întrerupse ea surescitată. Sînt pur și simplu îngrozită, nu reușesc să-mi dau seama cum de a ajuns baticul meu printre lucrurile Evelinei. Țe nemaipomenit! Doar nu mă bănuți pe mine? Sînt absolut nevinovată, vă jur!

— Liniștiți-vă, nu vă acuzăm. Vrem să lămurim, cu ajutorul dumneavoastră, apariția baticului la locul crimei.

— Dar eu nici măcar nu mă aflu în vilă ieri dimineată. V-am mai explicat, m-am plimbat prin pădurea Dumbrava și m-am întors tîrziu, la prînz. Abia atunci am auzit ce s-a întîmplat.

— V-ați întâlnit cu cineva, cu vreo cunoștință, în timpul plimbării ?

— Cu nimeni. Am căutat dinadins locurile cele mai depărtate, mai izolate, simțeam nevoia să fiu singură. Vreo oră și jumătate am stat într-un luminiș pe o buturugă, și am desenat. Îmi luasem un caiet de schițe cu mine. Știți, îmi place să desenez peisaje...

— Poate ne arătați și nouă desenele, interveni maiorul apropiindu-se de masă.

— Desenele ? Vai ! Îmi pare tare rău, le-am rupt și le-am aruncat... Nu-mi aduc aminte unde le-am aruncat, parcă într-o groapă. Nu mi-au reușit prea bine, cred că am să mă duc în altă zi... Numai să prind aceeași lumină.

Cei doi anchetatori schimbă cîte o privire rapidă, apoi locotenentul continuă :

— Deci nu v-ați întâlnit cu nimeni. Curios ! De obicei, pădurea Dumbrava este destul de frecventată, mai ales duminica. N-ați trecut nici pe lângă cabana Strunga ?

— Nu. Am evitat locurile pe unde se trece de obicei. N-am chef să mă simt în pădure ca pe bulevard. Îmi imaginez la ce vă gândiți. Că nu posed nici un alibi... De unde era să ghicesc eu că vecina mea va fi omorîta și că va trebui să dau socoteală de fiecare minut petrecut în pădure. Sînt o femeie în toată firea și îmi dau seama de faptul că mă găsesc într-o situație penibilă, dar...

— Penibilă este puțin spus, replică Alexe.

— Sînt nevinovată ! N-am fost în vilă. Oricine putea să intre în camera mea și să fure baticul. Las întotdeauna cheia în ușă, niciodată nu încui. Asta-i o dovadă în plus că am încredere în toți vecinii.

Înțelegeți ? Chiar în timpul nopții stau cu ușa des-cuiată. Și pe Evelina Măruță n-am cunoscut-o în viața mea, aici am văzut-o pentru prima oară. N-aveam nimic de împărțit cu ea, slavă Domnului ! O singură dată am dat mîna cu ea, am schimbat cîteva cuvinte, obișnuitele fraze de politețe cînd îți este prezentat cineva. Domnul Danciu mi-a făcut cunoș-tință cu ea. I-am strîns mîna, am spus că îmi pare bine și atît. Asta a fost tot. Pe urmă am mai zărit-o de cîteva ori, incidental. Cineva a vrut să-și bată joc de mine și a lăsat acolo baticul meu. Vă jur !

Luă batista de pe masă și își șterse două lacrimi care amenințau stratul gros de rimel de pe gene. Crăciun umplu un pahar cu apă și îl întinse spre ea, îndemnînd-o să bea. Violeta privi paharul cu neîncredere, îl duse la gură și sorbi puțin, din vîrfurile buzelor, fără să-l piardă din ochi pe maior, care își reluase locul de lîngă fereastră și acum se uita la farmacistă cu atenție, pătrunzător, obligînd-o să coboare pleoapele și să răscolească iarăși, cu mișcări aproape neîndemînatice, în poșeta brodată, de mărimea unei serviete, pînă găsi altă țigară.

— Nu înțeleg de ce vă uitați la mine în felul acesta ! nu se putu ea abține să nu întrebe. N-aveți nici un motiv să vă îndoiiți de spusele mele.

— Spuneți că cineva a vrut să-și bată joc de dumneavoastră, lăsînd în mod intenționat baticul la locul crimei. Dacă acceptăm ipoteza aceasta, înseamnă că o anumită persoană avea intenția să scoată în evidență amestecul dumneavoastră. De cită vreme îi cunoașteți pe ceilalți ?

— Numai de cînd am stat aici. Ba nu ! să nu mint... O singură dată l-am mai văzut pe tovarășul Necula,

În urmă cu vreo trei sau patru ani, la Brăila, cînd a dat un spectacol de iluzionism. Era în turneu. Dar atunci l-am văzut în calitate de spectatoare, și bineînțeles, n-am discutat absolut nimic cu dînsul.

— Așadar, nu cunoșteți de mai înainte pe nici unul din cei șapte locatari ai vilei Garofița. Atunci, cum vă explicați, totuși, că unul dintre ei vă urăște cu atîta înverșunare încît ține morțiș să vă știe bănuită de crimă ?

— Nu-mi dau seama... nu știu nimic... Trebuie să fie vorba de uneltirea unui obsedat, a unui psihopat...

— Nu v-ați certat cu nimeni ?

— Vai ! Cum vă puteți închipui așa ceva ! exclamă ea indignată de parcă maiorul ar fi pomenit cine știe de grozăvie. Cu nimeni ! Știu ce înseamnă bunele maniere... Dumneavoastră, care locuiți aici, împreună cu noi, puteți aprecia mai just decît oricine relațiile mele cu ceilalți. Sînt sigură că v-ați și format unele păreri în legătură cu fiecare locatar. Chiar azi dimineață am discutat cu tovarășa îngrijitoare și i-am spus să fie liniștită, dacă vă ocupați și dumneavoastră de acest caz, totul se va termina cu bine. Eu sînt mai mult decît convinsă că veți obține un succes răsunător.

Alexe zîmbi acru și ridică brațele ca și cînd ar fi vrut să se aperse de vorbăria fără rost a farmacistei. Își aminti prima seară petrecută în holul vilei, cînd nevasta lui Ghețea emisese niște judecăți de loc măgulitoare la adresa Violetei Iacoban. Oare farmacistă să nu fi observat disprețul cu care i se adresa Adela ?

— Prin urmare, murmură el, susțineți că n-ați cunoscut pe nici unul din cei șapte locatari, înainte de a sosi la Garofița ?

— Pe absolut nici unul.

— Curios, mormăi maiorul. În sfîrșit... De cînd vă aflați în această localitate, vi s-a expediat cumva o revistă în care sînt descrise calitățile noilor medicamente ?

— Da. Am abonament. Un fel de buletin editat de Ministerul Sănătății. Dar nu pricep ce raport poate exista între acest buletin și...

— Și moartea tragică a vecinei dumneavoastră ? Un raport important. Aș vrea să-mi arătați acest buletin.

— Regret, dar nu-l mai am. Acum trei zile, cînd mi l-a adus poștașul, l-am citit, am notat ceea ce mă interesa, apoi l-am lăsat pe masa din hol. Nu fac colecție. Cineva m-a rugat să-l las să se uite prin el.

— Cine ?

— Nu-mi amintesc exact cine. Era toată lumea în hol. Dar atît țin minte că l-am lăsat pe masă și după puțin timp m-am dus la culcare. A doua zi nu l-am mai văzut. M-am gîndit că l-a strîns îngrijitoarea cînd a făcut curățenie. Oricum, eu tot nu l-aș fi păstrat.

— Păcat că nu vă amintiți cine vi l-a cerut. Este o chestiune care vă privește direct. Teaca armei cu care a fost înjunghiată victima a fost găsită împachetată într-o foaie a acestui buletin.

— Asta întrece orice măsură !

Privirile ei se întorseseră involuntar către peretele din stînga sa, mai precis spre porțiunea de perete unde era agățată pușca de vînătoare cu două țevi, sub care numai cu două zile în urmă se aflase pumnalul întrebuițat de asasin.

— Fantastic, șopti ea înfiorată. Deci cuțitul acela...

Locotenentul se aplecă spre ea și o întrebă fără să-i lase timp să se dezmeticească :

— De unde știți de existența pumnalului ?

— Zilele trecute, miercuri sau joi, cred, am intrat aici cînd făcea curățenie tovarășa Mocanu. Mi se pare că dumneavoastră — se întoarce spre maior — erați plecat la Olt. Parcă așa zicea îngrijitoarea... Am rugat-o să-mi împrumute niște lingurițe. Cum părăssem niște compot de caise și voiam să-l tratez și pe Danciu care ședea pe verandă și citea. Pînă mi-a adus dînsa tacîmurile din bufetul de alături, eu am desprins pumnalul din perete și m-am uitat la el... Duminică seara l-am auzit pe domnul Matache cînd discuta cu domnul Necula. Îi spunea că Evelina fusese ucisă pe la spate, cu un cuțit al cărui mîner era din corn. Acum mi-am adus aminte de cuvintele lui și am făcut legătura cu pumnalul văzut aici zilele trecute. Da. Într-adevăr, îmi aduc aminte perfect, avea o teacă din piele iar mînerul era din corn. Eu n-am nici o vină. Vă jur !

Izbucni într-un plîns nervos și repetă de mai multe ori ultimele cuvinte.

— Liniștiți-vă, spuse locotenentul cu un ton sec. Vă puteți întoarce la vilă.

Ea scoase din poșetă o oglindă și un pieptene și își aranjă părul suspinînd mercur. Înainte de a ieși, Alexe o sfătui din nou :

— Ar fi bine, totuși, să vă amintiți cu precizie cum v-ați petrecut dimineața de ieri.

Farmacista deschise gura, vru să spună ceva, dar în cele din urmă se răzgîndi. Își mușcă buzele și părăsi încăperea în vîrfurile picioarelor.

— Nu o putem șterge de pe lista suspectilor, conchise Crăciun. Alibiul ei este ca și inexistent.

— E clar că ne ascunde ceva. De fapt, bănuiesc cum și-a petrecut timpul duminică dimineața.

— Bănuști ?

— Da. Ți-am mai spus... Ea trebuie să fie acea doamnă al cărui nume n-a vrut să-l dea în vileag Ghețea. Evident, fără probe nu putem dovedi ipoteza mea. Să se facă cercetări în toate locurile unde se pot închiria camere, în oraș. Hoteluri, pensiuni, vile, locuințe particulare... Pretutindeni. Să se întrebe dacă o persoană ale cărei semnalmente corespund cu ale ei a stat în dimineața de ieri, mai multe ore, cu un bărbat. Există posibilitatea să nu-și fi dat numele adevărat. Să se cerceteze cu cea mai mare atenție. Și să fie descris și Ghețea, bineînțeles.

— Sper că pînă mîine la prînz vom avea rezultatul. Au mai rămas de audiat două persoane : Stamate Doina și Necula Dumitru.

— Exact, încuviință maiorul.

— Pe cine preferați să chemăm întîi ?

— Pe Stamate Doina. S-ar putea să asistăm la niște dezvăluiri interesante Cu talentul ei de detectiv amator...

— Asta ne mai lipsea acum ! Un detectiv amator.

— Mi-am adus aminte de o discuție pe care am avut-o cu ea săptămîina trecută. Într-o seară, destul de tîrziu, ne aflam numai noi doi în hol și ea îmi povestea că citește un roman polițist de Agatha Christie și totodată mi-a povestit că o pasionează criminalistica. Firește, nu acesta este motivul pentru care doresc să discutăm cu ea înaintea lui Necula. Ai subliniat că în timpul primei audieri a avut o comportare ciudată Și apoi, nu avem voie să

uităm că ea se afla în vilă în jurul orei când s-a comis crima.

După ce trecu de pragul ușii, Stamate Doina se opri în loc, oarecum intimidată de prezența celor doi anchetatori, apoi înaintă parcă șovăind, sprijinindu-se în baston și se așează încet. Era foarte palidă. Scoase din geantă un pachet de țigări Virginia și după ce aprinse o țigară, ochii îi fură străbătuți de o licărire ironică observînd atenția cu care locotenentul îi urmărise gesturile. Spuse :

— Vă întrebați probabil de ce nu mai fumez Specialitate... Am să vă explic : din pricină că n-am mai găsit nici măcar o singură țigară la tutungeriile din oraș. Am căutat peste tot. Mi-au promis că vor aduce în cursul acestei săptămîni. Am venit aici cu o provizie destul de serioasă dar fumez enorm și din păcate am terminat-o.

— Cînd le-ați terminat ?

— Joi. De-atunci fumez numai Virginia.

— Duminică dimineața ați fumat vreuna din țigările dumneavoastră obișnuite ?

— Nu. Nu mai aveam nici una...

Se uită nemulțumită la locotenent, care notă ceva în dosar, apoi continuă cu voce tînguitoare :

— V-am spus și ieri și v-o repet și de astă dată : găsirea unui rest de țigară Specialitate în camera unde s-a comis crima nu poate constitui o probă împotriva mea. Orice jurist va fi în stare să demonstreze...

— Vă rog să vă calmați. Avem nevoie de cîteva lămuriri și în consecință dorim să ne povestiți cum v-ați petrecut timpul duminică dimineața.

— Foarte simplu : m-am dus la plajă.

— V-a văzut cineva în locul unde v-ați instalat ?
întrebă Alexe.

— Cred că nu m-a zărit nimeni. Doar dacă a trecut cineva pe acolo, întâmplător, fără ca eu să observ persoana sau persoanele respective. Am intrat puțin în apă, am stat la soare și am citit... Mi-am ales locul meu obișnuit, la un cot al râului, lângă ruinele fostelor cuptoare de cărămidă. Peisajul este cam dezolant dar întotdeauna merg acolo, știind că locul acela nu tentează pe nimeni. Nu pot să suport ideea că cineva stă în preajma mea atîta vreme cît sînt îmbrăcată numai cu slipul. Mă înțelegeți... din cauza defectului meu fizic... încă din prima zi domnișoara Iacoban a insistat să mă însoțească dar i-am explicat că nu dorește compania nimănui.

— Ați spus cuiva din vilă unde veți merge duminică ?

— Am discutat cu toți, sîmbătă seara, înainte de cină. Domnul Matache a încercat să organizeze o excursie în grup la cabana Piatra Albă. Chiar spunea că vă vom întîlni acolo și vă vom face o surpriză plăcută. Poate ar fi fost cazul să insiste mai mult. Am fi scăpat de necazuri... A vrut să-l ia chiar și pe Danciu.

— A conversat cu el ? întrebă mirat locotenentul.

— Nu direct, prin intermediul domnișoarei Violeta. A rugat-o pe dînsa să-l întrebe dacă vrea să vină cu noi. Bineînțeles, rugămintea de a ne însoți ar fi fost o invitație din partea tuturor. Dar fiecare avea alt program și, ca atare, propunerea lui a căzut baltă. Repet, dacă ar fi dat dovadă de mai multă elocvență ar fi izbutit să ne convingă.

— A invitat-o și pe Evelina ?

— Firește. L-a refuzat.

— De ce v-ați reîntors la vilă în jurul orei 9 ?

— Îmi uitasem țigările. Blestem încontinuu clipa când m-am decis să mă întorc pentru niște amărâte de țigări. Nu știu de unde, dar toată lumea a aflat de prezența mea aici... Îmi închipui că le-a spus domnul Matache sau îngrijitoarea. Numai dînșii m-au văzut. Am stat foarte puțin. Din nenorocire, se pare că asasinatul s-a comis în jurul acelei ore. Nevasta tovarășului Ghețea se uită la mine parcă aș fi o fiară scăpată din junglă... Ce o fi în mintea ei ! Vă rog, totuși, să nu uitați un amănunt.

— Ce amănunt ?

— Vedeți... am făcut și eu o mică anchetă printre locatarii vilei.

— Și la ce concluzii ați ajuns ? se interesă maiorul stăpînindu-și cu greu un zîmbet.

— Criminalul sau criminala deja se găsea în camera Evelinei în momentul când eu am pus piciorul în curtea vilei. Înainte de a sosi eu, Evelina deschisese fereastra și ceruse să i se facă două cafele. Și pe urmă, chiar eu, cu urechile mele, am auzit-o vorbind cu cineva când am trecut prin fața ușii ei. Doar nu era să vorbească singură ?

— Mda... După dumneavoastră, ar fi spus : „Dacă mă gîndesc bine, cred că n-ar trebui să fiu atît de speriată...” Altceva n-ați mai auzit ?

— Nici măcar o singură silabă în plus. Poate vi se pare prea lung acest fragment de frază dar eu merg încet iar ea ridicase tonul. Vă dau cuvîntul meu că am auzit bine aceste vorbe. N-am să le uit cît voi trăi.

— După ce v-ați luat țigările ați coborît imediat ?

— Am mai întârziat puțin. Cîteva minute. Dar am rămas în camera mea. Doar nu vă închipuiți că am obiceiul să ascult pe la ușile vecinilor ?

— Dumneavoastră susțineți că ați rămas înăuntru, adică în vilă, cîteva minute, iar tovarășul Matache a apreciat că s-au scurs zece minute. Care este adevărul ?

— Nu știu. Nu m-am uitat la ceas. S-ar putea să aibă dreptate dînsul.

— În acest caz, zece minute mi se par cam exagerate pentru urcatul și coborîtul unui etaj, chiar cînd este vorba de o persoană suferindă care se folosește de baston.

Doina stinse țigara, își privi mîinile cu degete lungi și subțiri fără să le poată stăpîni tremurul, oftă și lăsă capul în piept.

Maiorul se apropie de ea, insistînd :

— Poate ați observat ceva care pentru noi are o deosebită importanță. N-aveți dreptul să ascundeți ce anume ați sesizat, sau ce anume v-a înfricoșat. Vă vom apăra... Vă garantăm că nu vi se va întîmpla nici un rău !

— Nu știu... Nu știu nimic ! Îl întrerupse ea cu voce șoptită, acoperindu-și fața palidă cu palmele. Vă rog să-mi dați permisiunea să plec de aici. Vreau să mă întorc acasă.

Alexe se aplecă spre ea și-i vorbi stăruitor, privind-o în ochi :

— Vă veți întoarce. De ce vă temeți, domnișoară Stamate ? V-a amenințat cineva ?

— Nu... nimeni... Am o stare de neliniște permanentă, o senzație îngrozitoare de frică, parcă mă simt paralizată. Trebuie să mă lăsați să plec acasă ! Sînt bolnavă ! Înainte de a veni aici am fost inter-

nată la un spital de boli nervoase. Am suferit de astenie și cred că nu sînt vindecată definitiv, nu reușesc să dorm destul și nu mai am chef, orice s-ar întîmpla, să uzez de somnifere. Nu mai pot să trăiesc nici măcar o clipă în vila asta, înconjurată de atîtea mistere, într-o tensiune continuă. E oribil... Vă rog să-mi dați un pahar cu apă.

Locotenentul îi satisfăcu dorința imediat iar ea scoase din geantă o cutie cu medicamente din care deșertă în palmă o pastilă. O examinează cîteva secunde, cu scîrbă, pe urmă o înghiți cu o strîmbătură și bău toată apa din pahar.

— Am luat un Napoton, sper să mă liniștească. N-am dormit toată noaptea, m-au chinuit coșmarurile. În felul ăsta nu mai pot să rezist mult timp. Am să fiu dusă la spital în cămașa de forță.

Aprinse altă țigară, cu gesturi ceva mai sacadate și trase cu sete cîteva fumuri, apoi rămase nemișcată, parcă în transă. Părea o statuie de ceară. Locotenentul vru să spună ceva dar Alexe îi făcu semn să tacă. Ea ședea cu o mină proptită în măciulia bastonului și privea în podca, fără să vadă nimic. Începu să vorbească, în șoaptă, cu glas și mai subțire decît de obicei, dar cu o notă de fermitate :

— Fie... Am să vă relatez totul. Poate dumneavoastră veți găsi o explicație. M-am întors de la plajă pentru a-mi lua țigările. Nu știu cît era ceasul. M-am uitat o singură dată la el, dar stătuse și atunci mi-am adus aminte că uitasem să-l întorc de dimineată. Am scurtat drumul luînd-o direct peste cîmp. Eram puțin cam obosită, aveam o ușoară senzație de amețală, dar asta se datora probabil și faptului că șezusem în plin soare. Domnul Matache era întins pe un șezlong în mijlocul curții iar pe îngri-

jitoare am zărit-o în treacăt, aici, în bucătărie. Fereastră era deschisă iar ea şedea aplecată deasupra sobei. Am intrat în hol şi am rămas câteva clipe re-zemată de tocul uşii pentru a mă odihni. Mi-am adus aminte că trecînd prin curte văzusem cum se mişcă faldurile perdelelor în camera domnului Necula. E singura persoană cu care pot să mă laud că m-am împrietenit încă din primul ceas al sosirii mele aici. Un bărbat foarte manierat şi extrem de distins... Mă simţeam mai aproape de el poate şi din pricina nenumăratelor partide de şah jucate împreună. M-am hotărît brusc să nu mai urc pînă la mine ci să bat la uşa lui, să-l rog să-mi împrumute câteva ţigări. Fumează tot Specialitate... Vi se pare anormală purtarea mea?

— Nu ! Nu mi se pare de loc, răspunse maiorul cu seriozitate.

— Am ciocănit uşor, apoi, neauzind vreun răspuns, ceva mai tare. De fapt mi se păruse că aud un zgomot imperceptibil, ca şi cînd cineva ar fi împins un scaun pe parchet, cu prudenţă. Din simplă curiozitate, o curiozitate feminină, prostească, mi-am zis să văd ce se întîmplă acolo, în camera domnului Necula...

Se întrerupse scuturată de un fior, îşi strînse şalul împrejurul umerilor şi reluă cu un ton din ce în ce mai emoţionat :

— Da... Am apăsat pe clanţă şi am intrat, uşa nu era încuiată. Ar fi fost mai înţelept, desigur, să-mi stăpînesc curiozitatea mea stupidă şi să urc la mine, fără să mai trec pe la domnul Necula. În sfîrşit... Încăperea era aproape cufundată în întuneric şi asta m-a şocat în primul rînd. Spun, aproape cufundată în întuneric, întrucît exista totuşi o lumină palidă,

stranie, ce venea de la lampa de noapte așezată într-un colț, direct pe covor, acoperită cu hîrtie albastră. Și întreaga cameră era complet neagră, poate nu mă credeți, dar vă jur că așa era. Și părea imensă, dispăruseră cu desăvîrșire și patul, și masa și scaunele, și parcă nici pereții nu mai existau. Am încremenit în pragul ușii, simțeam că mă sufoc, aveam ciudata senzație că mă prăbușesc cu o viteză amețitoare într-o prăpastie fără fund. Am ridicat mîna spre comutator, am apăsat pe el, dar lumina din plafon nu s-a aprins. Nu-mi dau seama cîte minute am rămas neclintită, paralizată, cu respirația gîfîindă. De teamă, abia mai îndrăzneam să respir. În încăpere plutea un miros persistent de tutun, părea că cineva părăsise locul în cea mai mare grabă numai cu o clipă înaintea venirii mele. Și pe neașteptate, urechile mele distinseră un șuierat vag, aproape imperceptibil, asemănător cu oftatul unui om în agonie, însoțit de foșnetul mătăsos al unei haine. Da, în această privință nu poate exista nici o îndoială, am auzit clar aceste zgomote... Am un auz deosebit de fin. Am întors capul într-acolo, adică în colțul din stînga mea și am întrezărit timp de cîteva secunde un braț descărn timeric, plutind în aer. Am făcut în mod automat un pas înapoi și am trîntit ușa cu putere. Nici nu am știut cînd am ajuns pe scări și pe urmă încet-încet m-am tîrît impleticindu-mă în camera mea. Mi-am făcut la repezeală un nescafé cu apă rece, am fumat o țigară doar pe jumătate, pentru a mă liniști și am ieșit în curte. În trecere pe lîngă ușa Evelinei, nu am mai auzit nimic. Asta este tot ceea ce mi s-a întîmplat, mai mult nu știu absolut nimic.

— N-ați povestit nimănui această întâmplare ? întrebă maiorul care ascultase relatarea ei cu interes crescînd.

— Cînd am pășit în curte am avut intenția să mă adresez îngrijitoarei dar în ultimul moment am renunțat. M-am jenat, eram sigură că va rîde de mine, că mă va considera o mitomană, o exaltată... Și, într-un fel, senzația aceea de spaimă începuse să se atenueze. În curte m-a întîmpinat lumina binefăcătoare a soarelui, șuiératul unui tren în depărtare, ciripitul păsărilor, figura surîzătoare a domnului Mătache... m-am trezit la realitate. eram gata să accept că imaginația a luat-o razna bătîndu-și joc de mine...

— N-ați discutat nici cu tovarășul Necula ?

— N-am avut destul curaj... M-am reîntors de pe malul Oltului la prînz și atunci am aflat ce se întîmplase. N-am îndrăznit să-l întreb nimic. Toată noaptea am fost obsedată de gîndul că s-ar putea să existe o legătură oarecare între ceea ce am văzut eu în camera domnului Necula și... și asasinat...

— Este numai o impresie sau vă bazați pe ceva cînd afirmați acest lucru ? Ce spuneți ?

— Domnul Necula pare schimbat, are altă atitudine față de mine.

— Adică ?

— Mă privește cu interes, îmi pîndește fiecare gest, stă lîngă mine de cîte ori ies din cameră. Astăzi, cînd mergeam la cantină, mi-a spus că mă socotește un medium excepțional, că are nevoie de o parteneră pentru un program pe care-l pregătește de ani de zile și m-a rugat foarte stăruitor să-l ajut la una din noile sale experiențe. Se înțelege de la sine, n-am acceptat, mi-e groază, nici nu vreau să

aud de așa ceva, îmi pare bine că v-am mărturisit tot ce aveam pe suflet, acum mă simt mai liniștită... am scăpat de o povară...

— Într-una din seri v-am văzut vorbind prietenește cu Evelina Măruță. Ce impresie v-a făcut?

— Ah! Da... Am stat de vorbă cu ea pînă după miezul nopții, eram numai noi două în hol, ceilalți se duseseră la culcare mai devreme. Părea preocupată de un gînd anume. Se plimba de la un capăt la altul al holului, uneori eram nevoită să ridic tonul pentru a mă face înțeleasă. Mai mult vorbeam eu. N-am discutat decît lucruri banale, despre vreme, despre modă. Țin minte că la un moment dat s-a oprit în fața peretelui pe care sînt agățate cele două reproduceri după Luchian și a ciocănit cu degetele în lambriurile de sub ele. Dacă i-ați fi văzut expresia! Ochii i se dilataseră, obrajii îi erau contractați și un tic nervos îi agita colțul drept al buzelor. Cred că uitase de prezența mea. Am rîs, am întrebat-o dacă nu cumva caută niscaiva comori. A tresărit puternic, obrazul i-a pălit și m-a privit pe sub sprîncene, încruntată, de parcă aș fi insultat-o. I-am povestit că gestul ei mi-a adus aminte de un film de aventuri în care se descoperă o statueta de aur în subterana unui castel medieval. Auzind explicația s-a mai liniștit puțin. Înaintea de a urca scările mi-a pus o întrebare care pur și simplu m-a derutat. Abia acum, după moartea sa, mă gîndesc cît de bizară i-a fost purtarea.

— Ce întrebare? insistă Alexe observîndu-i ezitarea.

— Voia să știe cum aș proceda eu dacă aș fi nevoită să ascund niște obiecte în incinta vilei sau în împrejurimi, și aș avea la dispoziție cel mult un

sfert de ceas. I-am răspuns că se găsesc o mulțime cotloane unde pot fi ascunse niște obiecte dar că totul depinde de volumul obiectelor. A înălțat din umeri și mi-a urat noapte bună. Ne-am despărțit pe culoarul etajului, în fața ușii mele.

Scutură scrumul țigării cu grijă în scrumieră, oftă și continuă cu glasul ei de tremolo :

— Ar fi trebuit să reflectez serios la anumite detalii pe care le-am înregistrat în mod mecanic și care abia în prezent îmi revin în memorie și mi se par ieșite din comun. De pildă, a doua zi după sosirea Evelinei, înainte de prânz, eu am intrat din greșală, fiind distrată, în camera ei. Ședea la masă cu o coală de hîrtie în față, ținea o riglă gradată în mîna și examina o agendă cu atîta concentrare, încît nici nu m-a auzit cînd am trecut pragul. Părea absorbită în întregime de o muncă extrem de importantă. A tresărit cînd și-a dat seama, în sfîrșit, că este deranjată. Am cerut scuzele de rigoare dar ea n-a răspuns, își încheștase buzele și se uita la mine de parcă ar fi dat ochii cu o fantomă. Образul îi semăna cu o mască, ce exprima spaima și uimirea în același timp. Apoi a acoperit brusc agenda, cu ambele palme. M-am scuzat din nou și m-am retras în grabă. După cum v-am povestit, sufăr de insomnii... Aproape în fiecare noapte am ieșit pe terasa de la etaj și am stat pe șezlong fumînd. Și de fiecare dată o vedeam pe Evelina întorcîndu-se din oraș tîrziu, pe la orele două sau trei noaptea.

— Era singură ?

— Da ! Nu era însoțită de nimeni. De două ori însă, a fost urmărită de cineva. Firește, din pricina întunericului nu mi-am putut da seama cu precizie

care este identitatea urmăritorului, dar am vaga impresie...

— Se uită nemulțumită la locotenent care tocmai se pregătea să noteze ceva și reluă repede :

— Nu sînt chiar atît de sigură și n-aș vrea să considerați cuvîntele mele drept o mărturie. Mi s-a părut că prima oară o urmărea domnul Matache iar în altă noapte se ținea după ea Danciu. Cum vă spuneam, era beznă și nu pot afirma cu certitudine despre cine este vorba, dar după mers i-am bănuît pe cei doi rivali.

— Rivali ? se miră Alexe. Cum ați ajuns la această concluzie ?

— Ei !... Doar ați observat și dumneavoastră... mă rog... părerea mea este că nu s-au certat din cauza partidei de table ci pentru că fiecare din ei căuta să obțină favorurile Evelinei. Se împiedicau reciproc. Se tachinau unul pe celălalt, pînă cînd a izbucnit scandalul la care ați asistat, de fapt, și dumneavoastră. Dar nu asta voiam să subliniez. Ceea ce m-a mirat era prudența Evelinei cînd se apropia de vilă. Evita întotdeauna alcea presărată cu pietriș, mergea pe marginea ei, pe iarbă și, din cînd în cînd, se oprea pentru a se uita în spate, sau la ferestrele vilei, ca și cînd ar fi dorit să se asigure că nu este urmărită sau surprinsă de cineva.

Își privi mîinile mici și albe, cu mirare, le încrușiă iarăși pe măciulia bastonului și strigă spre maior :

— Eu n-am absolut nici un amestec în crima asta odioasă ! Vă rog să mă lăsați să plec acasă. Nu mai pot să rezist. Mi-e peste putință !

— S-ar putea să mai avem nevoie de prezența dumneavoastră. Ar fi nu numai neplăcut, dar și

obositor să vă deplasați din nou din Constanța pînă aici. Vă mulțumim pentru informații. Aveți un spirit de observație foarte dezvoltat, încheie maiorul cu intenția de a o flata.

Spre surprinderea lui Crăciun, care se aștepta să o audă protestînd împotriva faptului că nu avea voie să părăsească orașul, ea roși, emoționată de ultima frază a maiorului, apoi se ridică încet de pe scaun și porni către ușă. Înainte de a ieși, se întoarse pe jumătate, ridică bastonul și indică locul de unde fusese furată arma crimei.

— Cînd l-ați văzut ? întrebă locotenentul.

— La cîteva ore după ce tovarășul Alexe a plecat în excursie. Aveam treabă cu îngrijitoarea, venisem să-i cer un fier de călcat. Tocmai mătura în camera asta. Atunci am zărit și cuțitul atîrnat pe perete iar acum m-a frapat lipsa lui. Sînteți siguri că o femeie putea să minuiască o asemenea armă, atît de incomodă ?

— De ce nu ?

— Bine, dar femeile n-au forța necesară să... Conform statisticilor, în cele mai numeroase cazuri ele întrebuintează otrăvurile cînd vor să...

Tăcu brusc, remarcînd atenția cu care o priveau cei doi anchetatori. Se întoarse către ușă, cu mișcări aferate, și ieși mai gîrbovită de cum intrase.

CAPITOLUL 8

— Ce mai aiureală ! izbucni locotenentul. Îți vine pur și simplu să te dai cu capul de pereți, nu altceva. Hm !... Era gata-gata, la un moment dat, să mă impresioneze cu poveștile ei lugubre, atît de convingătoare părea. Se vede că a fost internată la un spital de boli nervoase. Auzi vorbă ! Vrea să ne bage în cap că a zărit în camera lui Necula „un braț decărnat, eteric“. Și, pe desupra, „plutind în aer“...

— Cine știe... murmură Alexe dus pe gînduri. Oricum, nu putem pune la îndoială că are o sensibilitate ascuțită la maximum.

— E prea sensibilă din cauza nervilor ei zdruncinați. Nu pot să accept atît de lesne balivernele ei. Are halucinații Și, pe deasupra, se mai consideră și detectivă. N-aveți impresia că a citit prea multe romane polițiste ?

— Ne vom lămuri în curînd dacă a spus adevărul sau nu. Sînt curios să aud explicațiile lui Necula. În cazul unei negări îl vom confrunta cu Doîna.

— Îl chem numaidecît. Apropo, sugestia ei în legătură cu arma folosită de ucigaș mi se pare, totuși,

interesantă, chiar demnă de luat în considerație. Credeți că o femeie avea putere să minuiască pumnalul acela ?

— E posibil. Doar ai văzut arma. Un cuțit de vânătoare, ascuțit ca un brici și greu. Era periculos chiar și în mîna unui copil, mai ales dacă avea oarecari cunoștințe de anatomie.

— Printre locatarii Garofiței avem o farmacistă care se poate să aibă destule cunoștințe în domeniul anatomiei, spuse Crăciun cu jumătate glas. Mă duc să-l chem pe Necula.

— Nu este nevoie să te duci, vine și neanunțat, spuse Alexe contrariat, apropiindu-se de fereastră. Se îndreaptă spre noi.

Într-adevăr, peste cîteva momente, se auziră niște ciocănițuri ferme în ușă și, înainte de a apuca vreunul din ei să răspundă, în încăpere își făcu apariția Necula Dumitru. În ciuda părului încăruntit și a tenului măsliniu brăzdat de cute adînci, se deplasa cu agilitate, fără gesturi de prisos, părea un altet care se pregătește să ia startul într-o cursă de viteză. Era îmbrăcat într-un costum negru impecabil, care îl făcea să pară mai înalt și mai uscățiv decît în realitate, din buzunarul de la piept ieșea la iveală marginea unei batiste imaculate, iar sub gulerul cămășii avea un papion de mătase neagră, care lucea stins de cîte ori se mișca. Se înclină sprinten în fața celor doi anchetatori și rămase în picioare, cu capul plecat înainte, într-o atitudine de pîndă și de așteptare respectuoasă. Alexe îi făcu semn să ia loc, apoi îl întrebă :

— De ce v-ați grăbit să veniți, domnule Necula ?

— Eram sigur că mă veți chema...

Își frecă palmele lungi deasupra mesei, își drese vocea și continuă :

— Nu numai pentru faptul că eram ultimul dintre locatari care n-a fost reaudiat, dar și fiindcă adi-neauri a ieșit de aici duduia Stamate. Eram obligat să vin imediat. Cu cît voi lămuri mai repede o anumită chestiune, cu atît va fi mai bine pentru mine... și pentru cazul pe care îl cercetați. Îmi cer iertare și totodată sînt gata să suport consecințele purtării mele nesăbuite de ieri. În definitiv, vă rog să mă credeți, scopul meu a fost să văd cum reacționează duduia Doina. O încercare nevinovată și nimic mai mult. N-aveam de unde să știu că în aceeași dimineată se pune la cale asasinarea unei colocatare. De altfel, sînt în stare să declar cu exactitate tot ce am făcut în cursul dimineții de ieri.

— Pînă la ce oră ați rămas în vilă ?

— După ceasul meu era nouă fără cinci minute. Am încuiat camera, am lăsat cheia la tabloul de la intrare, apoi am părăsit vila ieșind pe poarta din spate, cea care dă spre malul rîului. Nu se poate să nu mă fi zărit nimeni. După cîte îmi amintesc, treceau pe acolo o mulțime de copii, însoțiți de niște profesori. Doi dintre copii au rămas în urma grupului. Se fugăreau și țipau cît îi ținea gura. Unul din ei s-a împiedicat și a căzut la picioarele mele. Se lovise la genunchi și a trebuit să-l ridic și să-l liniștesc, pînă a sosit un pedagog căruia i l-am dat în primire. Va recunoaște, nici nu mă îndoiesc de asta, că eu am fost cel care a trecut pe acolo.

— Este adevărat, aprobă locotenentul. Dar cînd am discutat cu dumneavoastră prima dată, ați afirmat că v-ați petrecut dimineața în restaurantul

Apuseni cu o prietenă. La ce oră trebuia să vă întâlniți cu dînsa ?

— La nouă.

— Atunci ar fi fost mult mai normal, pentru a nu întîrzia la întîlnire, să ieșiți pe poarta principală. La restaurantul Apuseni se poate ajunge cu un avans de zece minute dacă o luați pe drumul din fața vilei. Pe cărarea de pe malul Oltului trebuie străbătut mai întîi tot cartierul Izvor. Nu sînteți de aceeași părere ?

— Ba da, dar mă tem că s-a produs o mică neînțelegere. Ieri m-ați întrebât cum mi-am petrecut timpul și v-am spus : la restaurantul Apuseni. Se cuvine însă să fac o precizare. Nu m-am dus direct la restaurant deoarece hotărisem să ne întîlnim lîngă chioșcul de răcoritoare, pe strada Kogălniceanu, din cartierul Izvor. Din fericire, un cunoscut m-a văzut acolo și la nevoie ar putea să depună mărturie. Am ajuns la vreme în fața chioșcului, adică la orele nouă și un sfert, și am mai așteptat puțin pînă a venit și prietena mea.

— Cum se numește și care este adresa ei ?

— Vă spun imediat, n-am de gînd să fac un secret din întîlnirea asta. Se numește Olga Ionescu. În prezent locuiește la o gazdă, pe strada Kogălniceanu, la numărul 18. Dacă doriți, vă dau și adresa ei din București, stă în același bloc cu mine, în Drumul Taberei. O cunosc de mai multă vreme. Am zărit-o întîmplător aici, vineri dimineața. M-am bucurat, a fost o surpriză plăcută, nu știam că intenționa să-și petreacă vacanța în stațiunea asta. Pe scurt, ne dădusem întîlnire în fața chioșcului. După sosirea mea, s-a produs un mic incident la care am asistat fără voie. Doi tineri, nu știu ce aveau de împărțit,

s-au luat la bătaie în mijlocul străzii și într-o clipă s-au adunat în jurul lor o grămadă de curioși, printre care se număra și frizerul la care mă tund eu de cîte ori vin în această localitate. Am stat de vorbă cu el un minut sau două, pînă a apărut doamna Ionescu, pe urmă am pornit cu ea agale spre centrul orașului. Ne-am plimbat pe bulevard iar pe la orele zece și jumătate am intrat la restaurant. În felul acesta mi-am petrecut dimineața.

Alexe notă ceva în carnețel, rămase cîteva clipe cu stiloul ridicat, îndreptat spre pieptul prestidigitatorului, mormăi ceva care nu se înțelese apoi înălță din umeri și își reluă locul de lîngă fereastră. Părea tulburat și în același timp nemulțumit. Crăciun continuă audierea :

— Domnișoara Stamate susține că a intrat în camera dumneavoastră în jurul orei nouă. Nu vă aflați acolo, iar ușa era descuiată. Ne-a relatat cîteva „detalii“ în legătură cu care sînteți dator să ne dați o explicație.

— Chiar la acest lucru mă gîndeam și eu, ripostă Necula oarecum intimidat de tonul aspru cu care locotenentul pronunțase ultima frază.

Suspînă, mîhnit, își feri ochii de privirea locotenentului dar în secunda următoare păru să-și dea seama că atitudinea lui poate fi interpretată greșit și cu un efort extraordinar își recăpătă întreaga stăpînire de sine. Figura îi deveni o mască de nepătruns, imobilă și rece. Începu să vorbească rar, cu voce seacă, aproape impersonală :

— Spre deosebire de ceilalți vecini din vilă, eu n-am venit aici numai cu intenția să petrec un concediu obișnuit, adică să mă odihnesc sau să mă dis-

trez. Nu ! Am venit cu gîndul să și lucrez, să pun la punct un nou program de iluzionism, mai precis spus, o anume parte a programului, și tocmai despre asta am să vorbesc acum. După cum știți, sînt prestidigitator sau iluzionist, mă rog, cum doriți să-i ziceți, în definitiv totuna este. Așadar, scopul meu a fost să repet asiduu și totodată să perfecționez o nouă experiență...

Zîmbi ușor, privindu-i pe rînd pe cei doi anchetatori, își mîngîie barba încetișor, apoi întrebă pe neașteptate :

— Ați auzit de Cabinetul Negru ?

Alexe făcu o figură nedumerită iar Crăciun încruntă sprîncenele și își stăpîni o mișcare de nerăbdare, iritat de intonația condescendentă din glasul lui Necula.

— De fapt, este și normal ca persoanele neavizate să nu fi auzit de așa ceva. În profesia noastră, a prestidigitatorilor, există o anumită categorie de iluzii care sînt denumite „marile trucuri“. Aș putea să enumăr cîteva : oglinda magică, zîna florilor, circula-rul morții, casa Daga, Astra și altele. Dintre aceste trucuri face parte și așa-numitul Cabinet Negru, pe care îl voi include în noul program. Duminică dimineata, cînd a intrat la mine duduia Stamate, lucram tocmai la perfecționarea părții finale a programului. Nu m-am putut stăpîni, m-am gîndit că este momen-tul propice pentru verificarea efectului acestei iluzii. Duduia Stamate apărea la timp și era foarte nime-rită, o știam deosebit de sensibilă și la fel de inte-ligentă. Experiența a fost fructuoasă, a depășit toate speranțele mele, în schimb, fără să intenționez, am fost pus într-o situație delicată, pe care, din păcate, am prelungit-o mai mult decît era necesar...

— Vă rog să fiți mai explicit, îi ceru Crăciun.

— Mai întâi să vă dau unele amănunte despre Cabinetul Negru, replică Nacula, imperturbabil. Acest cabinet nu este altceva decît o încăpere oarecare preparată în prealabil, de pildă scena, sau în cazul de care discutăm camera mea situată la parterul vilei Garofița, deci o încăpere cufundată în întuneric, ai cărei pereți sînt complet acoperiți cu catifea neagră. Probabil vă aduceți aminte, tovarășe Alexe, într-o dimineată am ieșit împreună în oraș și ne-am despărțit în centru.

— Îmi amintesc, zise maiorul.

— Dumneavoastră v-ați văzut de treburi iar eu am intrat într-un magazin de textile. Am cumpărat stofa neagră de care aveam nevoie pentru noua mea experiență. Am lucrat în fiecare zi. Mi-am făcut mai întâi niște schițe.

— Ce fel de schițe ? întrebă locotenentul.

— Planul camerei. Apoi am construit o scenă în miniatură, întocmai cum procedează scenograful cînd prezintă proiectul unui decór. N-am vorbit nimănui despre munca mea, am evitat confidențele, vroiam ca la sfîrșitul concediului să pregătesc o mică surpriză vecinilor. Vă amintiți, într-una din seri doamna Ghețea a insistat să-i arăt cîteva „scamatorii“. Atunci mi-a venit ideea să dau un fel de reprezentație la vilă după ce termin punerea la punct a noului truc. Urma să fie o repetiție cu public, o ultimă repetiție a noului meu program care se încheie cu Cabinetul Negru. În fond, trucul este destul de simplu... însă efectul asupra spectatorilor este de-a dreptul uluitor. Probabil ați avut ocazia să vedeți o variantă a acestei scamatorii. Maestrul Iozefini, de exemplu,

făcea să dispară și să apară în văzul întregului public un cal alb „în carne și oase“. Calul era adus pe scena tapisată în negru, fiind acoperit cu o pânză albă sub care se găsea altă pânză neagră. Bineînțeles, spectatorii n-au cunoștință de existența pânzei negre. O iluminatie specială desăvârșește iluzia optică. După ce este ridicată pânza albă, calul devine invizibil. Duminică m-am sculat mai devreme ca de obicei, cu gândul să termin ultimele pregătiri, pentru a merge apoi la întâlnirea cu doamna Ionescu. Îmi închipuiam că voi pleca mai repede. Când am terminat, m-am uitat la ceas și abia în acel moment am sesizat că sînt gata să întîrzii. Era aproape nouă.

— Știa cumva vreunul dintre locatari pînă la ce oră veți sta în vilă ?

— Știau toți ! Sîmbătă seara, domnul Matache a venit cu propunerea să facem o excursie în grup. Am spus față de toată lumea că la orele nouă trebuie să plec în oraș.

Alexe notă cîteva cuvinte în carnetel, apoi îi făcu semn să povestească mai departe.

— Deci era aproape nouă cînd mă pregăteam să ies în oraș. Am ridicat un colț al perdelei și m-am uitat în curte. În clipa aceea intra pe poartă duduia Doina. Cred că a văzut mișcîndu-se perdeaua. Mi-am închipuit că s-ar putea să treacă pe la mine. Așa s-a și întîmplat. Am rămas îmbrăcat în mantia neagră, mi-am acoperit obrazul cu masca de catifea și am deșurubat becul din plafon. Cînd a bătut la ușă, eu mă aflam într-un colț al odăii. Ceea ce a urmat, v-a povestit probabil dînsa. Am scos una din mănuși, o mănușă mare, specială, care îmi acoperea mîna pînă la cot și am rămas numai cu mănușa albă. Astfel a apărut în aer un braț misterios, detașat de

corp. Repetasem această mișcare de sute de ori în fața oglinzii... A trîntit ușa — cred că era grozav de emoționată și chiar puțin speriată —, am auzit-o cum se depărtează în fugă. Am vrut să alerg după dînsa, dar m-am răzgîndit, spunîndu-mi că voi avea destulă vreme pentru explicații cînd mă voi întoarce din oraș. Din nenorocire, n-am procedat prea înțelept. Dar n-aveam de unde să ghicesc că se pune la cale asasinarea Evelinei și că mai tîrziu va trebui să relatez unui anchetator ce s-a întîmplat în camera mea în realitate. Deci, mi-am schimbat hainele la iuțcală, am încuiat ușa și am depus cheia la tablou. Am ieșit pe poarta din spate. În felul acesta scurtam drumul, ajungeam mai repede în cartierul Izvor. La prînz, cînd m-am întors din oraș, am rămas cu gura căscată, pur și simplu nu-mi venea să cred că femeia aceea superbă fusese asasinată... După amiază am uitat să discut cu duduia Doina despre Cabinetul Negru, eram încă sub influența celor întîmplate de dimineață și abia astăzi mi-am dat seama că mă privește cu suspiciune. Pe scurt, am impresia că mă bănuiește amestecat în crima asta mîrșavă.

— Erați dator, totuși, să vorbiți cu dînsa. Să-i explicați...

— Am ezitat... Acum îmi pare rău ! Am să discut imediat. Vă promit că nu voi mai amîna.

— În orice caz, ați reușit s-o speriați. Gîndiți-vă... Ce vă făceați dacă suferea de inimă și s-ar fi produs un șoc ?

— Am să-i cer iertare.

— Înainte de venirea Doinei Stamate nu v-ați uitat de loc în curte ?

— Absolut de loc. Eram absorbit de munca mea.

— Camera dumneavoastră este situată în apropierea scării principale. N-ați auzit pe nimeni urcînd ?

— N-am băgat de seamă. Sînt aici de mai bine de două săptămîni și în intervalul acesta am avut destulă vreme să mă acomodez cu zgomotul pașilor celor care urcă sau coboară. În primele zile mă deranja, chiar aș fi vrut să schimb camera, dar acum m-am obișnuit.

— Fumați numai țigări Specialitate ?

— Da. De ani de zile sînt țigările mele obișnuite. Tocmai discutam azi-dimineață cu duduia Stamate, dînsa se plîngea că de simbătă n-a mai găsit la nici o tutungerie Specialitate. Fumează același fel de țigări. Eu cumpărasem vineri vreo zece pachete. I-am oferit imediat unul dar n-a vrut să primească, deși am stăruit... Probabil era încă sub impresia celor văzute ieri în camera mea.

— Cîte zile mai rămîneți în localitate ?

— Încă o săptămînă. Intenționez să mă întorc la București simbătă seara, sau cel mai tîrziu duminică dimineața. Sper că pînă atunci se vor clarifica lucrurile iar asasinul va fi arestat. Aș mai sta aici cu plăcere dar pe la mijlocul săptămîinii viitoare Cercul de Stat începe un turneu în Ungaria și pe afiș este înscris și numele meu. Ar fi păcat să ratez o asemenea ocazie. Este prima mea deplasare în străinătate.

Se uită la ceas, pîrînd surprins de poziția indicatorilor, și continuă grăbit :

— Știți, am primit un aviz telefonic din partea fratelui meu. Peste zece minute va trebui să vorbesc din holul vilei cu Craiova.

Se scotoci prin buzunare și scoase un aviz pe care îl întinse maiorului. Acesta înclină capul în semn de aprobare și spuse :

— Vă cred... vă puteți întoarce la vilă.

Necula se ridică sprinten, îi salută respectuos și ieși.

— Va să zică am lămurit și enigmatică apariție a brațului detașat de corp conchise Alexe.

— Îl credeți ?

— De ce nu ! Ai altă părere ?

— În orice caz, pînă la proba contrarie, eu încă îl socotesc un vinovat prezumtiv.

— Proba... proba, repetă Alexe enervat. Depinde ce înțelegi prin asta. Nu uita că noi sîntem cei care trebuie să găsim probele.

— N-am uitat nici o clipă, spuse Crăciun uimit de iritarea maiorului. Mă gîndeam însă că nu este exclus să existe o înțelegere între el și Stamate Doina. O complicitate...

În ochii maiorului se aprinse o licărire de interes. Se așeză pe scaunul părăsit de scamator și-l îndemnă pe locotenent :

— Continuă ! Este o idee ispititoare.

— Singurele persoane care se aflau în mod cert în vilă la ora crimei și care de fapt nici n-au negat prezența lor acolo sînt ei doi : Stamate și Necula. Ideea complicității nu mi se pare nicidecum hazardată, mai ales dacă observăm că alibiul lui Necula este susținut doar de declarația Doinei Stamate.

— Și viceversa, completă Alexe.

— Exact. Ca atare, încă nu avem dreptul să considerăm declarațiile lor niște adevăruri indiscutabile.

Știm, de asemenea, că cineva, probabil asasinul, se găsea în camera victimei încă de la orele nouă fără un sfert. Poate presupunerea mea este riscantă, dar îmi închipui că Stamate s-a întors la vilă nu pentru țigări ci pentru a crea o „acoperire” complicei ei, adică lui Necula, conform unui plan stabilit anterior. De la începutul anchetei a reieșit clar că infracțiunea a fost premeditată. Dar să revin la cele spuse mai înainte. Evelina a deschis fereastra și a rugat să i se aducă două cafele. Asasinul n-a avut posibilitatea să oprească acest gest. Și cine se găsea în vilă la acea oră ?

— Pentru moment, să admitem că numai Necula.

— Cum pentru moment ?

— Pînă nu stabilim cu exactitate în ce fel și-au petrecut timpul ceilalți, nu-i scoatem din cauză pe toți. Mă refer mai cu seamă la Ghețea și la Violeta Iacoban, ale căror alibiuri nu sînt confirmate de nimeni pînă în prezent. Să facem o scurtă recapitulare, lăsînd la o parte, deocamdată, pe Doina Stamate și pe prestidigitator. Nevasta lui Ghețea deține un alibi inatacabil. A stat toată dimineața cu două persoane în a căror mărturie putem avea deplină încredere. Așadar, pe ea o eliminăm. Îngrijitoarea își vedea de treburile sale în bucătăria de alături.

— Ar fi ridicol s-o bănuim tocmai pe ea !

— Ridicol, neridicol, asta-i situația. Să nu neglijăm nici un aspect al problemei, oricît de absurd ni s-ar părea acest aspect la prima vedere. Dacă nu m-aș fi dus în excursie la Piatra Albă, ar fi trebuit să dau și eu socoteală cum mi-am întrebuințat timpul. Nu ! Nu rîde ! Vorbesc foarte serios...

Scoase un trabuc și se pregăti să-l aprindă. Se răzgîndi în ultima clipă. Suflă în flacăra chibritului și mormăi înciudat :

— Am început din nou să fumez ca un turc. Dacă m-ar vedea colegii, ar avea de ce să ridă. Mai ales maiorul Irimescu... Nu poate suferi trabucurile. Astăzi am avut impresia, de cîteva ori, că nici n-am plecat din București...

Înălță din umeri și privi cu încordare către locul de unde fusese luat cuțitul de vînătoare. Își dresе vocea și spuse :

— Va să zică prezența tovarășei Mocanu în bucătărie a fost confirmată de Matache și de Doina. O înlăturăm și pe ea de pe lista suspectilor... Matache nu s-a mișcat de pe șezlongul din mijlocul curții. A fost văzut de îngrijitoare. În cîmpul lui vizual intra și ușa garajului în care lucra Danciu. Nici unul dintre acești trei martori n-aveau posibilitatea să supravegheze intrarea din spatele vilei. Dar cei patru educatori care însoțeau grupul de copii de pe celălalt mal al riului au afirmat fără tăgadă că numai o singură persoană a ieșit pe porțiță, în jurul orei 9. Adică Necula. Pe de altă parte, Doina Stamate se afla, de asemeni, în vilă la ora crimei. Iar Ghețea și Iacoban — deși nu au fost văzuți de nimeni intrînd sau ieșind din vilă la ora indicată de medicul legist — nu posedă alibiuri. Nevasta lui Ghețea a putut să justifice cum și-a petrecut timpul în tot cursul dimineții. Reiese din cele spuse de mine că avem patru vinovați prezumtivi : Necula, Stamate, Ghețea și Iacoban. Ceilalți, conform cercetărilor de pînă acum, sînt în afara oricărор bănuieli.

Crăciun își aprinse o țigară și după ce trase un fum vorbi cu voce ușor iritată, parcă necăjit pe sine însuși :

— Ce ne facem cu acel personaj misterios care se afla în camera Evelinei ? Ați uitat cafelele ? Doar nu s-a făcut nevăzut ? Cum a izbutit să intre sau să iasă de acolo fără să fie observat de Matache și de îngrijitoare care vedeau mereu ușa principală, sau cei patru educatori care vedeau intrarea secundară ?

— Se poate emite și ipoteza că Evelina Măruță avea stabilită o întâlnire cu viitorul asasin la o anumită oră și că tocmai din această pricină a cerut două cafele. Desigur, ea n-avea de unde să știe că cel pe care îl aștepta va atenta la viața ei... Și, în definitiv, de ce n-am accepta și ideea că Doina Stamate a mințit când a declarat că a auzit acea frază...

Se întrerupse și înălță iarăși din umeri. Pe fața lui se întinse o expresie de nemulțumire. Făcu cinci-șase pași, apoi se opri înaintea lui Crăciun și murmură dus pe gânduri :

— Totul pare absurd... Nimic nu se leagă... nimic. Mă întreb mereu dacă agenda aceea slinoasă reprezenta o miză atât de importantă încît pentru obținerea ei să se ajungă pînă la omor. Există, de asemenea, o sumedenie de elemente cărora nu le găsesc locul în perimetrul problemei : deplasările nocturne și furișate ale victimei, insomnia bruscă a majorității locatarilor, Ariton Scutaru, mutarea lui Danciu, refuzul lui Ghețea de a spune cum și-a petrecut timpul...

— În privința lui Ghețea, cred că ar fi fost necesar să procedăm mai energic.

— Depinde. Îl putem rechema să stăm de vorbă cu el oricând. După părerea mea el ne-a dat un ajutor furnizându-ne informații interesante despre viața victimei și despre unchiul ei. Putea foarte bine să nu pomenească de fosta lui familie.

— E posibil ca în cursul zilei de mâine să primim datele referitoare la fostul stăpîn al vilei și la șoferul său.

— Cu cit le vom avea mai curînd, cu atît va fi mai bine. Trebuie să existe un raport între Ariton Scutaru și moartea violentă a nepoatei sale. Din cele observate de mine însumi înainte de crimă și din declarațiile celorlalți, reiese clar că Evelina Măruță ținea enorm la afurisita aceea de agendă cenușie moștenită de la unchiul ei. Mă întreb ce rost a mai avut percheziționarea camerei Evelinei cu cîteva zile înainte de asasinat. Oare cel care a intrat acolo nu și-a dat seama că Evelina păstra agenda în poșetă și că nu ieșea niciodată fără poșetă? Ce rost avea să riște să pătrundă în cameră? Putea fi surprins în orice moment.

— Dacă a înfruntat acest risc înseamnă că era obligat să procedeze astfel. Dar nu pentru a căuta agenda.

— Dar ce?

— Și dacă a luat totuși altceva? Un anume obiect sau document, iar Evelina n-a spus că-i lipsește tocmai pentru a nu da în vileag cine știe ce taină.

— Se poate... Dar eu nu accept presupunerea dumitale. Dacă s-ar fi întîmplat cum sugerezi dumneata, Evelina n-ar mai fi povestit nimic îngrijitoarei. Dar ea a făcut scandal, s-a plîns că cineva a pătruns în cameră profitînd de absența ei. Toți aflaseră incidentul acesta. Iar cel care i-a răscolit

lucrurile a lăsat și urme : dulapul deplasat cu doi centimetri spre ușă și fotoliul în mijlocul odăii. S-ar părea că cel care s-a furișat acolo săptămîna trecută este una și aceeași persoană cu asasinul. Oare nu cumva s-a efectuat un fel de repetiție generală a crimei ? Dulapul și fotoliul se poate să fi fost urnite intenționat. După ce Evelina a reclamat îngrijitoarei pătrunderea cuiva în camera ei, mobila a fost aranjată la locul său inițial. Iar acum este din nou deplasată. Și acum, înseamnă după crimă. Înțelegi ? Criminalul a făcut o greșală care poate să-i fie fatală. Noi trebuie să exploatăm această greșală. Să-mi lași cheia camerei. Am s-o mai cercetez încă o dată... Merg și eu în oraș. Mi s-au terminat țigările.

După ce ieșiră pe poartă, la cîteva sute de metri de vilă, o ajunseră din urmă pe farmacistă și meraseră împreună pînă în fața hotelului Excelsior unde ea se despărți de ei spunîndu-le că are întîlnire cu Danciu. Era foarte veselă și volubilă, vorbea cu glas ascutit și uneori se oprea brusc și izbucnea într-un hohot de rîs răsunător care atrăgea atenția trecătorilor asupra ei. Se părea că uitase definitiv îngrijorarea de care fusese cuprinsă în timpul audierii și nu făcu nici o aluzie la moartea Evelinei Măruță.

Locotenentul se uită după ea, urmărindu-i mișcările suple, mersul elastic, și cînd dispăru în interiorul hotelului ridică brațele și spuse :

— Nu știu ce să mai cred... Adînciori am avut impresia că-și bate joc de noi... Sau joacă teatru, sau e...

— Nevinovată ? Asta ai vrut să spui, nu ? Vom lămuri în curînd și problema alibiului ei.

Mai discutară cîteva minute apoi își strînseră mîinile și se despărțiră urmînd să se revadă a doua zi, de dimineață.

Maiorul își cumpără o cutie de trabucuri și cîteva ziare. Era prea devreme pentru a se întoarce la vilă. Rătăci pe străzi, fără vreo țintă precisă și cînd începu să se întunece intră la prima braserie ivită în cale. Comandă o sticlă de bere. După vreo cinci minute își făcu apariția în ușa localului familia Ghețea. Zărindu-l pe Alexe, Virgil avu o tresărire puternică și se aplecă spre nevastă-sa pentru a-i șopti ceva la ureche. Ea își mușcă buzele pîrînd nemulțumită, apoi îl prinse de braț și îl împinse către o masă din celălalt capăt al sălii, nu însă înainte de a face o plecăciune și un semn amical spre maior care le răspunse cu un suris.

Își bău berea și ieși din braserie constatînd ușurarea lui Ghețea cînd îl văzu ridicîndu-se pentru a pleca.

Porni spre Garofița fără să se grăbească, cu mîinile în buzunare, gîndindu-se mereu la zilele dinaintea crimei. Revedea în minte fiecare minut petrecut cu locatarii vilei, gesturile lor, înfățișarea lor, și era din ce în ce mai convins că soluția enigmei va fi găsită mult mai rapid dacă va reuși să desprindă dintr-o serie de întîmplări banale anumite fapte petrecute în zilele de dinaintea morții Eveliniei. Fu smuls din concentrarea sa de claxonul strident al unei mașini cu care se încrucișă și care îndată ce-l depăși, frînă scurt. Întoarse capul, mirat.

Din mașină coborî locotenentul Crăciun trîntind portiera cu furie.

— Tovarășe maior, permiteți să raportez : A dispărut Danciu.

— După interogatoriu, a mai rămas vreo jumătate de oră în hol, pe urmă a plecat în oraș. Cel care avea ordin să-l supravegheze l-a văzut urcîndu-se într-un taxi. L-a urmărit, bineînțeles, cu ajutorul altei mașini. Părea că n-are vreo țintă precisă. S-a plimbat pe mai multe străzi mărginașe cu viteză redusă, aproximativ 20 de minute. Apoi, mașina în care se afla Danciu a luat-o spre centru și s-a oprit în spatele cinematografului Pacea tocmai cînd ieșeau de la film spectatorii. Cîteva sute de oameni. Radiologul a coborît aproape din mers, a pătruns repede în mulțime și pînă să se dezmeticească omul nostru, s-a și făcut nevăzut. Parcă a intrat în pămînt ! E posibil să se fi strecurat în unul din imobilele dimprejurul cinematografului și pe urmă să fi ieșit pe o ușa de serviciu.

— Sper că ai discutat cu Violeta Iacoban. Avea întîlnire cu Danciu.

— Avea... Trebuia să-l întîlnească la orele 20 în holul hotelului Excelsior. L-a așteptat vreo zece minute apoi, văzînd că nu mai apare, s-a adresat portarului. Acesta i-a spus că ultima dată l-a zărit la orele 17,30 cînd a ieșit din hotel. Adică, atunci cînd a plecat spre Garofița, ceea ce corespunde și cu declarația celui care îl urmărea.

— Neplăcută situație ! Îți dai seama... Trebuie să-l găsim neapărat. Să mi-l scoți de unde știi... Din pămînt, din iarbă verde !

— Am și transmis semnalmentele lui la toate punctele de ieșire din oraș, precum și la celelalte circumscripții din țară.

— Să mă înștiințezi îndată ce vei primi vreun răspuns. Ducea vreun pachet sau alt bagaj cu el ?

— Nimic. Valiza i-a rămas la hotel. Va fi căutat pretutindeni. Nu va reuși să se ascundă prea mult timp.

— Să se ascundă, zici ? Din nefericire și această presupunere nu este fondată pe nimic real. Nici cel puțin nu știm dacă a fugit... Dacă nu cumva...

Se întrerupse înciudat și aruncă trabucul fumat numai pe jumătate, strivindu-l cu călcâiul. Fața lui bronzată, îngustă, devenise aproape palidă și în priviri îi lucea o flacără de minie.

— Hm ! Asta ne mai lipsea ! Nu era de ajuns un asasinat... Acum ne-am trezit și cu o dispariție.

— Mă întreb ce rost are fuga lui. Modul cum a procedat pentru a se face nevăzut demonstrează că se știe supravegheat. Sau, bănuia... Probabil avea motive puternice să evite autoritățile.

— Ceva, totuși, nu merge...

— Ce anume ? Se miră locotenentul.

— Încă nu-mi dau seama. Dispariția lui mi se pare absurdă, cu totul riscantă din moment ce nu se știe acuzat de crimă. Atunci de ce a fugit ? Și un copil poate realiza faptul că purtându-se astfel devine dintr-o dată suspectul nr. 1. Se temea oare de cineva și a vrut să se pună la adăpost ? Nu cumva a fost atras într-o cursă ? Sau avea întâlnire cu o anume persoană despre care noi nu trebuia să aflăm cu nici un preț ? Prea multe întrebări... Uneori am senzația că ne-am transformat în niște spectatori nepu-

tincioși, inerți, care asistă la desfășurarea unei farse de prost gust fără să poată interveni cu nimic... Dacă primești vreo știre în legătură cu radiologul mă anunți imediat, indiferent de oră. Minutele au devenit atât de prețioase încât nu ne mai putem permite nici o clipă de răgaz. În seara asta am să mai cercetez încă o dată locul crimei. Ne vedem mâine dimineață. Dacă între timp nu se va întâmpla altceva, bineînțeles...

CAPITOLUL 9

Se apropia miezul nopții. În ceașca mare mai rămăsese puțină cafea pe care Alexe o sorbi pînă la ultima picătură. Mîna i se întinse automat către cutia cu trabucuri, apoi degetele se crispară și se retraseră încet, cu un gest de silă. Fumase prea mult.

Rezemă din nou de ceașcă fotografia de mărimea unei cărți poștale care reprezenta o vedere de ansamblu a camerei victimei, o privi cu încordare pînă ce simți zbaterea pleoapelor. De fapt, nici nu mai era nevoie să se uite la ea. Învățase pe dinafară absolut toate detaliile, îi era de ajuns să închidă ochii și brusc îi apărea în gînd imaginea locului crimei cu toate amănuntele sale.

După ultima discuție cu locotenentul Crăciun, se întorsese la vilă într-o dispoziție cît se poate de proastă și numai bunăvoința stăruitoare a mătușii Filofteia, care îl îndemna mereu să mănînce ceva, reușise să-i alunge treptat îngrijorarea.

Băgă fotografia în buzunar și trecu prin holul vilei. În afară de Doina, care sta și citea pe ban-

cheta de lângă masa de șah, ceilalți locatari erau plecați în oraș. Urcase pentru a doua oară în camera victimei și șezuse nemișcat, fumind fără întrerupere, proptit de tocul ușii. După o jumătate de oră revenise în clădirea anexă fără a reuși să descopere vreun indiciu revelator.

Își frecă pleoapele obosite și îndepărtă scîrbit scrumiera plină vîrf. Fumul gros, albăstrui, plutea în rotocoale deasupra mosei și se scurgea lent către fereastra deschisă. Locatarii Garofiței se întorseseră din oraș, rînd pe rînd, și acum, cu excepția lămpilor din hol, toate celelalte lumini erau stinse și doar strălucirea rece a lunii se revărsa peste curtea întuneată și peste contururile albe ale vilci.

Vru să se culce dar simți că nu va adormi imediat din pricina cafelei. Stătu cîteva clipe în prag, pe urmă străbătu curtea și urcă treptele verandei. Un ciine jigărit, apărut nu se știe de unde, dădea tîrcoale garajului. Pocni din degete și fluieră ușor pentru a-l ademeni, dar ciinele după ce dădu de cîteva ori din coadă o tuli în direcția porții și se făcu nevăzut. Își aminti de noaptea cînd fusese trezit de ivirea neașteptată a Evelinei Măruță și de convorbirea ei cu Gheța. Fusese convinsă că cineva din vilă o urmărise. Dar cine? Matache sosise la puțin timp după ce iar Violeta în zorii zilei. Care din ei? De altfel, nu era de loc exclus ca în noaptea aceea să fi ieșit „la plimbare” și alți locatari...

Dinspre malul riului bătea un vînt rece și subțire. Intră în hol cu speranța că va găsi pe cineva cu care să stea de vorbă pînă il va apuca somnul. Acum îi părea rău că băuse cafeaua chiar înainte de culcare. Lămpile erau aprinse și mirosea îngrozitor a fum de

țigară. O zări pe Stamate citind o carte la masa de șah. Avea fața palidă și umerii firavi îi erau înveliți cu un șal gros de lână. Ezită o clipă, înainte de a se apropia de ea, temîndu-se de o discuție plicticoasă, dar fu prea tîrziu să se mai retragă căci ea ridică privirile și-i surîse cu amabilitate.

— Îmi pare bine că vă văd, îl întîmpină ea. Mă simțeam prea singură și somnul mă ocolește cu încăpăținare.

Își rezemă coatele de masă pentru a-și stăpîni tremurul mîinilor și continuă înfrigurată :

— Sînt îngrozită... Cînd trec prin fața camerei unde a fost ucisă biata Evelina...

— Dar nu există nici un pericol ! o liniști Alexe așezîndu-se pe scaunul din cealaltă parte a mesei. Camera moartei este încuiată și sigilată. Nu trebuie să vă fie teamă.

— Oh ! Am senzația că dintr-un moment într-altul iese cineva de acolo și se repede la mine. Îmi închipui cît de ridicolă vă par...

— Doar n-aveți de gînd să stați toată noaptea în hol ?

— Nici vorbă ! Cînd mi se va face somn voi merge la domnișoara Violeta. Ne-am înțeles să dormim împreună.

— Da... E o soluție... aprobă Alexe abia stăpînindu-se să nu zîmbească. Oricum, veți scăpa de singurătate.

— Nu-i așa ? A fost foarte drăguță. De altfel, sînt gata să fac prinsoare că ceilalți s-au baricadat în camere. Poate ar fi fost mai nimerit să urmez exemplul domnului Danciu și să mă mut și eu la hotel. Apropo, ce spuneți de cele întîmplate domnișoarei Iacoban ?

— Ce a pătit ?

— Cum ? Nu știți ? Mi-a povestit cînd s-a întors din oraș... Trebuia să se vadă astă-seară la ora opt cu domnul Danciu, în holul hotelului. A făcut-o să aștepte ca o caraghioasă. Avea impresia că e om serios. Nici nu vrea să mai audă de el !

— Probabil a fost reținut în altă parte, sugeră maiorul.

— Se poate...

Peste vreo zece minute se despărțiră, urîndu-și noapte bună. Alexe o asigură încă o dată că poate să doarmă liniștită și o urmări cu privirile cum urca scările. Pășea încet, parcă ostenită, se sprijinea în baston și își potrivea mercu șalul în jurul umerilor.

Se trezi tîrziu, după orele nouă, mîncă la repezeală și o întrebă pe mătușa Filofteia dacă n-a fost căutat de locotenentul Crăciun. Nu, nu fusese căutat de nimeni. Îngrijorat de tăcerea locotenentului, bănuind că Danciu încă nu fusese găsit, vru mai întîi să dea un telefon apoi își spuse că va fi mai bine să plece el însuși la miliție.

Necula discuta cu farmacișta pe verandă, iar în curte, așezați pe o pătură, Ghețea și Doina jucau table în plin soare. Zornăitul zarurilor îi răsună în urechi pînă dincolo de poartă.

Crăciun era tras la față și sub ochi avea pungi mari. Părea că nu dormise toată noaptea. Vorbea la telefon, repetînd de cîte trei ori cuvîntul „Da“, încet, cu voce răgușită. Întrerupse convorbirea cîteva clipe pentru a-l invita să ia loc pe unul din scaunele incomode din fața biroului. Alexe îi făcu semn să termine și trecu lîngă fereastra deschisă. Privi absent

strada însorită, teii care începeau să pălească și ornamentele pretențioase de pe fațada hotelului Excelsior. Glasul locotenentului îl trezi din visare.

— N-am dormit decît două ore... La un moment dat am fost informați că un cetățean ale cărui semnalmente corespund cu cele ale lui Danciu ar fi fost văzut puțin după orele 19 pe o stradă din apropierea Oltului. Nu l-am găsit. De un lucru putem fi siguri : n-a părăsit orașul. Au fost controlate toate mijloacele de transport. Și, bineînțeles, gara și stația de autobuze. Parcă a intrat în pămînt, afurisitul !

— Continuați cercetările. Trebuie să dăm de urma lui.

— În schimb, am aflat cum și-a petrecut Ghețea dimineața de duminică.

— Cum ?

— S-a întîlnit cu Violeta Iacoban într-o cameră pe care o închiriaseră încă de la începutul săptămîinii trecute, la o gazdă, pe strada Făgetului. Se întîlneau acolo în fiecare zi, uneori dimineața, alteori după-amiaza.

— Deci asta era, spuse Alexe dezamăgit. Bănuiam... Va să zică dețin și ei un alibi solid.

— Dețin și nu dețin. Aveau cheia camerei și puteau intra acolo oricînd. Duminică dimineața stăpîna casei a fost plecată la biserică și s-a întors abia pe la orele 12. Afară de ea nu mai locuiește nimeni la adresa respectivă. Casa este situată într-o fundătură, un loc foarte ferit de priviri indiscrete. N-au fost văzuți de nimeni la ce oră au venit. Nu știm dacă au sosit împreună sau pe rînd. Și, ceea ce este mai complicat, este faptul că de acolo pînă la vila Garofița este o distanță scurtă. Se poate ajunge în cinci minute.

— Hm... Într-adevăr, lucrurile se complică. Deși... În mod normal ar fi trebuit să fie văzuți de îngrijitoare sau de Matache dacă unul dintre ei se reîntorcea la vilă. Cel mai mult mă preocupă însă absența lui Danciu. Cu cât se prelungește, cu atât devine mai suspectă. Spui că a fost zărit în apropierea Oltului?

— Da. Pe la 19 și 10 minute s-a oprit în mijlocul străzii, în fața unei tonete unde se vînd lozuri în plic. Vinzătorul și-a adus aminte de el deoarece a cumpărat zece bilete și nu le-a desfăcut imediat. Le-a băgat în buzunar, i-a făcut semn cu ochiul și a spus : „Presimt că voi da o lovitură“. Pe urmă a luat-o agale în josul străzii, spre rîu, rupînd lozurile unul cîte unul. După ce a parcurs vreo cincisprezece metri l-a pierdut din vedere.

— Curios... Chiar foarte curios ! Reușește să scape de cel care îl supraveghea, apoi se poartă cît se poate de natural, de parcă nu s-ar teme de nimic...

— Tocmai voiam să verific încotro se putea duce după ce omul cu lozurile în plic l-a văzut ultima oară.

— Mergem împreună...

Era din ce în ce mai cald și nu izbutiseră să descopere în ce direcție apucase Danciu. Se apropia ora prînzului și amîndurora li se făcuse o foame de lup. Colindaseră tot cartierul fără să obțină noi informații. Un cartier mărginaș, cu case mici și rare, cu străzile prost pavate, sau nepavate, cu copii care se zbenguiau la marginea apei și cu mulți bătrîni care ședeau pe băncile din fața porții și priveau apatici trecerea fiecărui pieton.

— Să mîncăm ceva, propuse locotenentul.

— Dacă vrei să mănânci o ciorbă de pește grozavă, ești invitatul meu. Mergem la vilă.

— Aș zice să trec mai întâi pe la birou. Poate a intervenit ceva nou, între timp.

— E-n regulă. Atunci te aștept la Garofița.

Trecu încet, toropit de arșiță, pe lângă clădirea scundă a unei fabrici de sifon, apoi pe lângă niște lanuri de porumb și, după un sfert de ceas, ajunse la vilă. Mătușa Filofteia îi zîmbi, ușurată parcă de o povară și-i zise :

— Dacă veneai cu cîteva minute mai înainte o găseai la mine pe duduia Stamate. Vroia să vă spună ceva.

— Mie ?

— Dumitale sau tovarășului locotenent Crăciun. Adineaori a plecat la cantină. Era necăjită... Abia s-a îndurat să iasă pe poartă.

— A plecat singură ?

— Singură. A invitat-o tovarășul Necula să meargă cu dînsul dar ea i-a răspuns că nu prea i-e foame, că va mîncea ceva în cameră. Pînă la urmă tot s-a îndurat să plece la cantină...

În așteptarea locotenentului bău un pahar cu țuică, întrebîndu-se intrigat ce dorea să-i comunice Doina Stamate.

Crăciun sosi cu oarecare întîrziere. Ochii îi sclipeau înfrigurați și se părea că oboseala îi pierise ca prin farmec. Ciocăni cu arătătorul în mapa pe care o ținea la subțioară și spuse :

— Ni s-au trimis informații despre fostul proprietar al vilei. Unele lucruri încep să se lămurească.

— Perfect ! Și aici s-a mai întîmplat ceva. Dacă veneam mai devreme o mai prindeam încă la vilă pe Doina Stamate. Se pare că are să ne comunice

niște observații de-ale ei în legătură cu cazul nostru. Întii să mîncăm...

În timpul mesei nu discutară nimic. Crăciun trăgea mereu cu coada ochiului spre mapa depusă pe pat, de parcă ar fi dorit să se asigure că nu i-a sustras-o nimeni. Se agita pe scaun din pricina nerăbdării și înfuleca grăbit aproape fără să-și dea seama ce înghite.

După ce mîncară, trecură în camera de alături și abia cînd mătușa Filofteia se retrase — lăsîndu-le cafelele pe masă — Alexe își reluă locul său obișnuit din fața ferestrei și-i făcu semn locotenentului să înceapă. Acesta își șterse transpirația de pe frunte cu o batistă tivită cu albastru și zise :

— În anul 1942, ziarele din regiune și cîteva din capitală s-au preocupat în mod deosebit de așa-numita afacere „Caliani“. Ni s-au expediat extrase din presa vremii precum și cîteva explicații legate de acel caz. Prin aspectul său neobișnuit, cazul a preocupat multă vreme opinia publică și organele judiciare...

Scoase din mapă cîteva foi dactilografiate pe care le întinse maiorului. Acesta își aprinse un trabuc, se rezemă de pervazul ferestrei și surîse.

— Prefer să ascult. Citește-mi dumneata !

Crăciun își dresă vocea, sorbi o înghițitură de cafea și începu să citească rar :

„Tragedia de la vila Garofița

În noaptea de vineri 23 oct. a.c. un pașnic orășel de pe Valea Oltului a fost teatrul unor întîmplări singeroase care au tulburat pe neașteptate liniștea cotidiană a localnicilor. În dimineața aceleiași zile, puțin înainte de orele 7,00 o bătrînă lăptăreasă a dat buzna în sediul poliției țipînd îngrozită, printre

hohote de plîns : «Garofița ! Veniți... Sînge !» Apoi s-a prăbușit sleită de puteri pe bancheta de lîngă biroul sergentului de serviciu și, în următoarele minute, numai din gesturile ei disperate s-a putut înțelege că se refcea la vila Garofița situată la marginea orașului, în apropierea Oltului.

Sesizat de către sergentul de serviciu, șeful comisarariatului local s-a deplasat de urgență la locul mai sus amintit. Energicul comisar Vasiliu este binecunoscut cititorilor noștri încă de acum doi ani, cînd s-a făcut remarcat cu prilejul arestării periculosului bandit internațional Truță Frumușelu, zis Mihelis Drakopoulos, zis Bruno Dupont etc.

Așadar, putem afirma cu tărie că tenebroasa afacere Caliani a încăput pe mîini bune.

Dar mai întîi să facem cunoștință cu scena tragicelor evenimente declanșate în cursul nopții. Vila Garofița este înconjurată de un fermecător peisaj riveran și chiar ceața groasă, ploaia rece care cădea fără încetare, și norii grei, amenințători, de deasupra orașului nu reușeau să estompeze gingășia romantică a clădirii albe și zvelte ce se înalță în spatele arborilor din imediata apropiere a Oltului. Proprietatea aparține domnului Caliani Arghir, financiar, președintele unor societăți anonime din capitală și, mai ales, celebru prin pasiunea sa pentru arta veche orientală și pentru miniaturi. Cîteva piese rare din colecția domniei-sale au stîrnit un binemeritat interes în urmă cu patru ani, în cadrul unei expoziții retrospective de artă persană, organizată la Londra.

Comisarul Vasiliu nu este nou în meserie, a avut deci ocazia să vadă de-a lungul carierei sale destule scene neobișnuite, sinistre, dar ceea ce l-a întîmpinat de îndată ce a pășit în curtea vilei, l-a forțat să

exclame stupefiat : Dumnezeu ! Ce mai măcel ! Un adevărat abator...

La lumina cenușie a zorilor, s-au distins mai întâi contururile unui corp prăbușit peste treptele clădirii anexe, afectată personalului de serviciu. S-a dovedit curînd că este vorba de bucătăreasa domnului Caliani — Angela Chiricuță — care fusese ucisă cu cruzime, aplicîndu-i-se în cap o lovitură puternică cu un obiect contondent. Privirea ei rece, sticloasă, exprima o spaimă teribilă amestecată cu o uimire copilărească. Nu departe de cadavrul țeapăn al bucătăresei, lîngă ușa garajului, pe gazonul de un verde întunecat, mustind de apă, zăcea trupul uriaș și însîngerat al șoferului casei, Ariton Scutaru. Două răni grave indicau la prima vedere că viața se scursese de mult din trupul bietului om : o tăietură adîncă la șoldul drept pansată sumar cu un prosop năclăit de sînge și altă rană tot atît de serioasă la baza occipitalului, provocată, se pare, de un glonte. După o rapidă examinare, medicul și-a dat seama cu uimire că, printr-o inexplicabilă minune, șoferul mai trăiește și a dispus să fie transportat imediat la spitalul din localitate.

Există puține șanse de a mai fi salvat, dar comisarul Vasiliu speră că o ieșire din comă ar ridica cel puțin un colț al vâlului care ascunde misterul din cursul nopții, lămurind mai degrabă faptele petrecute în vilă.

Dar șirul surprizelor din această mohorită dimineață de toamnă tîrzie n-avea să se oprească aici.

Ușa intrării principale era descuiată și în holul vilei domnea o dezordine de necrezut. Două scaune răsturnate, un covor deplasat, firul telefonic tăiat și cioburile unei frumoase vase de cristal venețian

risipite pe parchet sînt numai cîteva din neregulile ce i-a frapat pe anchetatori în primele clipe. Și, chiar lîngă masa din centrul holului, zăcea un al doilea cadavru. Pînă în prezent nu s-a stabilit identitatea mortului din hol dar se bănuiește că ar fi un spărgător.

Cele trei dulapuri blindate în care se aflate etalată, colecția domnului Arghir Caliani fuseseră descuiate și o bună parte a conținutului lor dispăruse. Se mai găseau încă, lîngă ușile vitrinelor și pe rafturi, unele miniaturi pe care spărgătorii nu și-au dat osteneala să le ridice, considerîndu-le probabil fără prea mare importanță. Urmează să se efectueze un inventar minuțios pentru a se stabili cu exactitate valoarea obiectelor de artă sustrase.

Urmele de sînge de pe scară l-au îndreptat numai-decît pe comisar către camerele de la etaj, mai precis, către dormitorul stăpînului casei.

Și de data aceasta realitatea îngrozitoare a depășit orice imaginație.

Pe patul somptuos, răvășit, zăcea întins de-a curmezișul corpul unui bărbat a cărui față era acoperită cu o pernă. Identitatea sa a fost cunoscută din primul moment. Era stăpînul vilei, celebrul colecționar Arghir Caliani. Spuma roșiatică de la colțurile gurii și culoarea albastră-vineție a cadavrului nu lăsau nici o îndoială asupra modului cum fusese asasinat : asfixiat cu perna.

În sfîrșit, o ultimă descoperire tot atît de macabră în încăperea de alături, adică în cabinetul de lucru al regretatului colecționar : cel de-al treilea și ultimul cadavru, întins la picioarele căminului de marmură. Dacă n-ar fi existat rana mică de la timpla mortului și pata de sînge de la baza căminului s-ar

fi putut crede că bărbatul acela s-a lungit pe parchet cu intenția nevinovată de a se odihni, atât de firească părea poziția corpului său. În spatele biroului se afla o impozantă casă de bani cu ușa larg deschisă și interiorul golit în întregime.

Cercetarea camerei șoferului, aflată la același etaj, a scos la iveală alte indicii: urme de sînge pe covorul de lingă pat și bucățile unei frînghii solide, azvîrlite într-un colț al odăii.

Vila Garofița a fost construită în anul 1934 și de atunci în fiecare vară regretatul financiar venea aici pentru a petrece o lună sau două de concediu, însoțit de un grup de invitați; sosea pe neașteptate și rămînea doar două-trei zile, numai cu devotatul său șofer Ariton Scutaru, un bărbat dotat cu o putere fizică neobișnuită, care îndeplinea și alte munci — grădinar, valet, paznic etc. — și care se bucura de încrederea nemărginită a stăpînului său.

Din informațiile culese s-a dovedit că financiarul sosise împreună cu șoferul în seara zilei de joi a aceleiași săptămîni și că intenționa să se odihnească pînă duminică.

În absența proprietarului, vila era întotdeauna încuiată și doar bătrîna bucătăreasă locuia în clădirea anexă. Un sistem electric de alarmă, bine pus la punct, și ușile blindate ale dulapurilor ce conțineau prețioasa colecție de miniaturi făceau imposibilă orice încercare de efracție.

Sistemul electric de semnalizare a fost deconectat cu multă dibăcie iar ușile dulapurilor au fost descuiate folosindu-se o dublură a cheilor originale. Această primă constatare a dus la concluzia că spărgătorii făceau parte dintr-o bandă perfect organizată care pregătise lovitura cu minuțiozitate.

Cercetările continuă.“

Crăciun făcu o scurtă pauză și-l privi pe maior care exclamă surescitat :

— Foarte interesant ! Continuă !

„Potera din pădurea Dumbrava.

În numărul de ieri al ziarului nostru, am relatat cititorilor o serie de elemente în legătură cu afacerea Caliani. Astăzi sîntem în măsură să le oferim noi amănunte senzaționale.

În spatele vilei Garofița, dincolo de malul Oltului, a fost descoperită o mașină abandonată, marca Mercedes, tip 1936. Din fericire, pămîntul nisipos dimprejurul automobilului a conservat aproape intacte urmele de încălțăminte ale unui bărbat. Aceste urme duceau către liziera pădurii Dumbrava, binecunoscutul loc de agrement al turiștilor care vizitează regiunea.

Unul dintre supraviețuitorii bandei încerca deci să se facă nevăzut, refugiindu-se în pădure, sperînd că în felul acesta va reuși să scape de mina justiției.

În cel mai scurt timp s-a organizat o ceată de hăițași care au înconjurat pădurea ca un clește gata să se strîngă la un semnal dinainte stabilit. Lanțul strîns al urmăritorilor a început să avanseze cu prudență. Potera era formată din forțele polițienești locale, din jandarmi ai satelor din împrejurimi, din ostași ai batalionului de vînători de munte din oraș, precum și din cîțiva curajoși cetățeni care s-au oferit voluntar, înarmați cu puști de vînătoare și însoțiți de ogari.

Puțin după orele nouă ploaia a încetat și razele palide ale unui soare de sfîrșit de toamnă au început să se strecoare printre crengile copacilor seculari ai Dumbravei.

Trebuia să se procedeze cu maximă atenție, întrucît nu era exclusă posibilitatea ca banditul urmărit să fie înarmat și, în disperare de cauză, să facă uz de armă.

După o înaintare istovitoare care a durat mai bine de trei ore și jumătate — uneori nu lipsită de peripeții amuzante — urma fugarului a fost depistată. Se ascunsese într-un pavilion de vînătoare și aștepta probabil căderea nopții pentru a se strecura mai departe. S-a lăsat arestat fără să opună nici o rezistență și a fost expedit sub escortă la comisariatul din localitate.

Starea sănătății șoferului Scutaru suscită o vie și îndreptățită compasiune printre cetățenii orașului. La chemarea medicilor, o mulțime de binevoitori s-au prezentat să doneze sînge. De asemeni, aproape din minut în minut, se primesc telefoane din partea unor cetățeni care se interesează de soarta bravului șofer. A fost operat de urgență și se pare că datorită constituției sale formidabile există șanse de însănătoșire. Deocamdată, medicii nu permit să fie ches-tionat.

Printre obiectele de artă sustrate din colecția Caliani (asupra banditului arestat în pădure s-a găsit numai o mică sumă de bani) se află unele opere de o inestimabilă valoare: o cupă de aur bătută cu diamante, lucrată de Benvenuto Cellini, celebrul sculptor florentin din epoca Renașterii, două statuete reprezentînd personaje din pantheonul budist (dinastia Ming 1368—1644), o oglindă chinezească din bronz (dinastia Han 206 î.e.n. — 220 e.n.), picturi japoneze pe hîrtie, sec. XIV, vase persane din anii 226—637, un fetiș funerar african, numeroase bijuterii vechi.

Cercetările continuă.“

— Urmează un articol la două săptămîni după precedentul, zise locotenentul.

— Ei ? să-l ascultăm !

Crăciun zîmbi, își aprinse o țigară și citi mai departe :

„Enigmatica dispariție a obiectelor de artă.

În dimineța zilei de sîmbătă comisarul a putut sta de vorbă cu Ariton Scutaru, a cărui stare a început să se amelioreze. Se pare însă că va rămîne cu o infirmitate pentru tot restul vieții.

Din mărturia șoferului, din interogatoriul banditului arestat în pădurea Dumbrava și din cercetările efectuate, s-a reușit să se reconstituie o parte a misterului care timp de două săptămîni a planat asupra afacerii Caliani. Spunem o parte, deoarece, pînă în prezent, în ciuda strădaniilor depuse de energicul comisar Vasiliu, nu s-au descoperit încă obiectele de artă sustrase din vila Garofița.

Dar să nu anticipăm. Iată cum s-au petrecut faptele :

Vineri, 23 oct., la orele 4 dimineța, au pătruns în curtea vilei, pe poarta din spate, doi infractori : Valer Ludovic zis Delfinul, spărgător notoriu căutat de polițiile mai multor țări, și Postolea Edy, recidivist.

Cel de-al treilea membru al bandei, Beldea Anton, de profesie șofer, a parcat automobilul (furat cu șase ore mai înainte din București) în spatele vilei și urma să aștepte acolo întoarcerea primilor doi care aveau să se înapoieze cu prada și, apoi, să se depărteze cu viteză maximă de locul infracțiunii.

Vila era cufundată în cel mai deplin întuneric iar spărgătorii erau convinși că odată imobilizată bă-

trîna bucătăreasă, totul va decurge cît se poate de simplu și de rapid după deconectarea sistemului de alarmă. Se pare, însă, că bătrîna a reușit să se smulgă din mîinile lor și a fost lovită mortal de unul din cei doi bandiți.

În continuare, cităm un fragment din declarația lui Ariton Scutaru :

«Am sosit cu domnu' Caliani pe la orele nouă și jumătate seara. Boierul a făcut o baie, a mîncat și pe urmă a urcat în dormitor. Era foarte obosit. Eu am mai fumat cîteva țigări, m-am uitat pe un ziar și cînd mi s-a făcut somn m-am dus în cameră. Madam Chiricuță încă nu adormise. Cînd m-am despărțit de ea cîrpea niște ciorapi. Am somnul foarte ușor. M-a trezit un zgomot de pe culoar. Mi-am închipuit că domnu' Caliani coboară în hol și poate are nevoie de mine. Cîteodată suferea de insomnie, se trezea în toiul nopții și nu se mai culca pînă în zori. Îmi cerca să-i fac o cafea sau să-i aduc ceva de băut. Nu mă gîndeam de loc la hoți. Știam că sistemul de alarmă funcționează perfect de îndată ce încearcă cineva să pătrundă în hol.

Pe coridor m-au întîmpinat doi hoți. Unul din ei era înarmat. Am țipat cît am putut de tare «Domnu' Caliani ! Atenție !» Cel cu pistolul a zis : «Nu striga, idiotule, că tot nu se mai trezește». N-am înțeles ce-a vrut să spună cu asta. Mi-au băgat un prosop în gură, mi-au legat mîinile și picioarele și m-au dus în camera mea. Nu m-am opus. Mă amenințau cu pistolul și știam că pentru mine va fi un fleac să mă dezleg mai tîrziu și să-i atac prin surprindere. Am așteptat cîteva minute. Apoi mi-am pus planul în aplicare. M-am eliberat și am pășit în virful picioarelor pe coridor. Se vedea o diră de lumină de

sub ușa biroului și se auzeau niște zgomote ușoare. Am ascultat puțin dar n-am auzit vorbindu-se și atunci mi-am zis că trebuie să fie un singur hoț. Am deschis ușa brusc. Individul era întors cu fața către casa de bani deschisă și cotrobăia prin ea. Când m-a văzut, a făcut un pas spre dreapta și a dus mîna la buzunar dar a alunecat subit pe parchet de unde nu s-a mai mișcat. Nici nu l-am atins. Am intrat în dormitorul conașului și mi-am dat seama că îl omorîseră. De furie nici nu mai știam unde mi-e capul. Am coborît scările tiptil și l-am surprins pe celălalt (n.r. Valer Ludovic) în timp ce golea dulapurile din hol. M-a simțit în ultima clipă și a apucat să scoată un șis cu care m-a tăiat la șold. Era dibaci, ticălosul ! Dacă nu reușeam să-l izbesc în cap cu o vază de flori cred că m-ar fi dat gata. M-am întors în cameră și m-am legat cu un prosop pentru a opri sîngele care curgea șiroaie.

Pe urmă, primul meu gînd a fost să anunț poliția. Telefonul nu funcționa. Intenționeam să ajung la vila cea mai apropiată. Bucătăreasa zăcea moartă pe treptele clădirii anexe. Cu eforturi mari m-am tîrît cîtiva pași, apoi am căzut în iarbă la marginea alciei. Nu știu cîtă vreme am stat așa. Când mi-am revenit am văzut alt hoț ieșind din vilă cu o servietă în mîină. M-am repezit la el dar a scos un pistol și a tras în mine. Am simțit o arsură la cap și m-am prăbușit din nou...»

Cel de al treilea bandit, șoferul Beldea Anton, a declarat că toată operațiunea nu trebuia să dureze mai mult de o jumătate de ceas. După scurgerea acestui timp a mai așteptat puțin, apoi, la orele 4,40, s-a apropiat cu prudență de vilă pentru a vedea de ce întîrzie ceilalți doi.

A trecut pe lângă Ariton Scutaru pe care l-a crezut mort. După o scurtă ezitare, intrigat de lumina aprinsă din hol și de ușa larg deschisă, s-a hotărît să intre în vilă.

N-a avut nevoie se prea multă vreme pentru a constata moartea celor doi complici precum și a stăpînului casei. Îngrozit de cele văzute, temîndu-se că în cazul cînd va fi prins va fi acuzat de crimă, a căutat să se depărteze cît mai grabnic de locul infracțiunii, nu însă înainte de a lua pistolul mortului și cele cîteva mii de lei găsite în casa de bani.

La toate interogatoriile a declarat că nu știe absolut nimic despre obiectele de artă, că nu s-a atins de dulapurile din hol pe care le-a observat goale cînd a intrat în vilă.

A existat oare un alt membru al bandei care a izbutit să scape ducînd cu sine valoroasele piese ale colecției Caliani ?

Au fost luate totuși de Beldea Anton și ascunse într-un loc sigur pe care nu vrea să-l destăinuie ?

Nu cumva în intervalul de timp dintre leșinul lui Ariton Scutaru și dispariția lui Beldea, s-a ivit un alt personaj care a profitat de situație și a sustras obiectele de artă ?

Sînt întrebări la care, pînă în prezent, nu s-a reușit să se dea vreun răspuns satisfăcător.

Cercetările continuă.“

— Cam asta ar fi principalul, spuse locotenentul fluțurînd filele dactilografiate. Încetul cu încetul, interesul ziarelor pentru afacerea Caliani a scăzut. Rubrica faptelor diverse a fost ocupată de alte știri senzaționale. Peste trei luni Scutaru a părăsit spitalul, pe jumătate infirm, și s-a retras la Ploiești,

unde avea o casă moștenită de la părinți. Pînă la sfîrșitul vieții sale s-a deplasat numai cu ajutorul unui cărucior pentru invalizi. Numele i-a mai fost pomenit o singură dată; cînd a fost transportat la tribunal pentru a depune mărturie în procesul lui Beldea Anton. Iar obiectele de artă n-au mai fost recuperate pînă în ziua de azi. Vila a fost vîndută de moștenitorii lui Caliani și pînă la naționalizare și-a mai schimbat stăpînul de două ori.

— Ce s-a întîmplat cu Beldea ?

— A murit la închisoare în anul 1949.

— Comisarul Vasiliu mai trăiește ?

— Nu. A murit și el anul trecut, chiar aici în oraș. Îmi amintesc de figura lui. Un bătrînel scund, uscățiv, cu ochi mari, iscoditori. În fiecare dimineață, vară-iarnă, sta pe una din băncile din fața poștei și privea trecătorii dus pe gînduri...

— Mă întreb cum de nu l-a bănuit nimeni pe Scutaru. Dacă ne gîndim bine la agenda păstrată atîția ani, putem trage concluzia că în ea era notat locul unde sînt ascunse faimoasele piese ale colecției. Și atunci devine clar mobilul uciderii Evelinei Măruță.

— A fost bănuit și el, deși ziarele n-au pomenit nici un cuvînt referitor la această ipoteză. După ce s-a mutat la Ploiești, purtarea i-a fost supravegheată cu strășnicie dar nu s-a întîmplat nimic suspect și în cele din urmă ideea amestecului său a trebuit să fie abandonată. N-a dus-o niciodată prea strălucit. Dimpotrivă, se poate chiar afirma că a murit sărac lîpît pămîntului. De altfel, datorită răniilor căpătate la cap, se pare că memoria i-a slăbit considerabil. Presupun că faptele s-au petrecut în modul următor : constatînd moartea lui Caliani și a celor doi

spărgători, știindu-se singurul supraviețuitor, Scutaru ascunde bijuteriile undeva în incinta vilei. Spun în incinta vilei, bazîndu-mă pe faptul că nu se putea deplasa prea departe din pricina primei răni. Pentru a-și îndeplini planul, noi știm că nu avea la dispoziție mai mult de 10, maximum 15 minute. Aici este cazul să folosim și informația scăpată de Evelina în fața Doinei. Ea dorea să afle cum ar proceda Doina dacă ar vrea să ascundă niște obiecte în incinta vilei sau în împrejurimi, și ar dispune de cel mult un sfert de ceas. Părerea mea este că Scutaru n-a depășit curtea vilei. În starea în care se găsea, oricît de robust ar fi fost el, n-ar fi rezistat la un efort mai îndelungat.

— Asta este și părerea mea.

— Deci le ascunde în incinta Garofiței și se pregătește să anunțe spargerea dar nu mai ajunge s-o facă, deoarece leșină. La orele 4,40, cînd apare cel de al treilea membru al bandei, Scutaru zace în curte iar dulapurile din hol sînt goale. Se trezește din leșin în momentul cînd Beldea iese pe ușă ducînd cu sine ce mai rămăsese, adică o mică sumă de bani găsită în biroul lui Caliani. Îl atacă pe Beldea, nu atît pentru a salva banii, care de fapt nici nu-l interesau, cît speriat de existența acestui martor neașteptat care poate observa în ce loc a ascuns bijuteriile.

— Putem presupune și următoarele : Beldea avea în mînă o servietă și Scutaru și-a închipuit că noul venit găsisese obiectele de artă ascunse de el. În definitiv, Scutaru nu știa cîtă vreme a zăcut leșinat.

— Desigur. Și apoi, de pe urma năpustirii asupra lui Beldea, se alege cu o rană foarte gravă la cap. Lucru curios, acest ultim episod îl face să apară

brav și cinstit, îl transformă într-un fel de erou în ochii opiniei publice, și probabil chiar în fața unor anchetatori. Ceea ce nu pot înțelege absolut de loc este de ce n-a încercat el în decursul atîtor ani să intre în stăpînirea „comorii“.

— Este greu de presupus ce gîndea el după ce a părăsit spitalul. Poate îi era imposibil să scoată singur obiectele de artă din locul unde le ascunsese, în starea aceea de invaliditate și, probabil, nu dorea să destăinuie nimănui secretul lui. Sau, pierzîndu-și memoria parțial, nu-și mai amintea cu exactitate unele amănunte și i se întipărise în minte doar faptul că agenda reprezenta un lucru prețios de care este legată descoperirea unei „comori“. La drept vorbind, se poate accepta și presupunerea că în clipa cînd a ascuns bijuteriile stăpînului său nici nu se gîndea să le păstreze pentru el ci doar să le pună la adăpost pînă la sosirea autorităților. În sfîrșit... toate aceste presupuneri sînt mai mult sau mai puțin niște divagații, care pe noi n-au de ce să ne preocupe în stadiul actual al anchetei. Cert este că Măruță a venit la vilă cu agenda cenușie, intenționînd să pună mîna pe piesele celebrei colecții. După cîte îmi dau scama, ascunzătoarea căutată de ea era notată cifrat în agendă. Din declarațiile lui Ghețea, din observațiile Doinei Stamate, ale îngrijitoarei și ale mele, ea lucra intens pentru a găsi locul respectiv. Dar iată că intră în scenă un nou personaj care cunoaște adevăratul motiv al venirii Evelinei la Garofița și care premeditează moartea ei pentru a captura agenda.

— Atunci de ce să-i scoatem din cauză pe Ghețea și pe Stamate, din moment ce ei cunoșteau preocupările Evelinei ?

— Nici n-am afirmat că-i vom scoate. Dar să nu-l uităm nici pe Danciu. În ultimele zile el se împrietenise cu Evelina și probabil observase ceva în legătură cu agenda.

— E foarte posibil. Trebuie să-l găsim neapărat pe Danciu. Nu credeți că ar fi necesară o percheziție minuțioasă a vilei pentru a descoperi noi înșine unde sînt ascunse obiectele de artă ?

— Nu sînt prea convins că le vom găsi. Îmi imaginez că au fost căutate și de comisarul Vasiliu.

— Da... și nu numai în incinta vilei ci și în împrejurimi. S-au ciocănit pereții, s-a săpat fiecare centimetru pătrat în curte. S-a cercetat pivnița, garajul, orice colțișor fie el cît de neînsemnat. S-a desprins pînă și parchetul din fiecare cameră.

— Tocmai... murmură maiorul.

Se sculă de pe scaun și luă de pe masă filele dactilografiate. După ce le parcurse atent, înălță din umeri și vorbi încet parcă numai pentru sine :

— Dacă ne apucăm acum să răscolim toată vila, asasinul își va da seama ce intenții avem și va sta cuminte în banca lui, ferindu-se să acționeze. Am altă idee... Să supraveghem vila... dar în așa fel încît criminalul să nu observe manevrele noastre... Poate astfel îl vom scoate din anonimăt. De fapt, sîmbătă este ziua cînd expiră termenul de ședere al tuturor locatarilor Garofiței. Pînă atunci, asasinul va trebui să pună mîna pe comoară cu orice preț. Paralel cu supravegherea vilei, vom continua și cercetările pentru descoperirea autorului crimei. Ai să te muți în fiecare noapte în fosta cameră a lui Danciu. De acolo se vede cu ușurință cine iese din vilă. Plutonierul Florescu va sta de pază la poarta

din spate iar eu voi continua să-i urmăresc din interior. Ce s-a întâmplat ?

— S-a întors de la cantină Doina Stamate, răspunse locotenentul arătînd cu capul către fereastră. S-o chem ?

— Bineînțeles. Invit-o să vină aici... Numai de nu ne-ar împuia capul cu cine știe ce teorie de-a ei cu privire la asasinat.

Intră îngîndurată, urmată de Crăciun și brusc se așază la față cînd îl zări pe maior. Acesta îi zîmbi încurajator și spuse :

— Ne-a înștiințat îngrijitoarea că ne-ați căutat. Vă neliniștește ceva ?

— Știu eu !... șopti ea nehotărîtă sprijinindu-se cu ambele mîini de mîciulia bastonului. În definitiv, poate mi s-a părut și nu este cazul să vă deranjez pentru un fleac. Mă gîndeam totuși...

Oftă și privi abătută într-o parte iar nările îi fremătară.

— Vă ascultăm, zise maiorul. Orice ar fi, e preferabil să ne comunicați tot ceea ce vi se pare neobișnuit.

— Cam așa am judecat și eu. Vedeți... Sînt sigură că azi-noapte a umblat cineva prin camera mea !

Ultima frază o pronunțase foarte repede, aproape fără pauză între cuvinte, ca și cînd i-ar fi fost teamă să nu se răzgîndească. Se lăsă încet pe un scaun, parcă doborîtă de un efort prea mare iar umerii îi fură scuturați de un fior.

— Cum v-ați dat seama de lucrul acesta ?

— După cum v-am povestit aseară, azi-noapte am dormit la domnișoara Iacoban. Cînd m-am reîntors în camera mea, pe la orele 7,30, am observat că unul din bibelourile de pe etajera de deasupra patului

nu se mai găsește la locul lui. E vorba de un tigru de porțelan. Era mutat cu câțiva centimetri mai la stînga. Pe același raft țin și un teanc de reviste de modă. Am luat două dintre ele în camera domnișoarei Iacoban, voiam să-i arăt niște modele de taior, înainte de culcare. Cînd le-am adus înapoi mi-am dat seama imediat că cineva deplasase bibeloul.

— Camera a fost încuiată ?

— Firește. Iar cheia am avut-o cu mine, în buzunarul capotului.

— Hm ! Cine mai știa unde veți dormi ?

— Toată lumea. Aseară, după ce ne-am întors de la cantină, ne aflam toți în hol. Am spus că mi-e frică să mai stau singură în odaie. Cred că nici domnișoarei Iacoban nu-i prea venea la îndemînă să stea singură toată noaptea. A avut amabilitatea să mă invite la dînsa.

— Afară de bibelou n-ați mai înregistrat nici o neregulă ?

— Nimic. Chiar m-am uitat cu atenție pentru a descoperi vreo urmă a persoanei care a intrat în lipsa mea, dar n-am observat nimic suspect. Nu știu ce să mai cred... Poate amănuntul nu e prea important... Mi-am zis, totuși, că n-ar strica să discut cu dumneavoastră. N-am mai spus nimănui !

— Bine ați făcut. Tovarășul locotenent vă va însoți în cameră pentru a arunca o privire asupra mobilierului. O să vă deranjeze doar cîteva minute.

— Nu mă deranjează cîtuși de puțin. Să poftescă ! Noroc că mi-am dat seama la timp că a intrat cineva la mine. În noaptea asta voi dormi tot la domnișoara Iacoban.

Crăciun se înapoie destul de repede. Își frecă ochii roșii de nesomn și spuse :

— Tovarășe maior, are dreptate. Omul nostru a început să se agite. Odaia i-a fost vizitată, într-adevăr. Etajera a fost golită și scoasă din perete pentru a se cerceta locul din spatele ei. Am dat patul la o parte și am zărit pe parchet câteva bucăți minuscule de tencuială. Alte urme n-a lăsat. Nu este exclus să fi fost urnit și dulapul... Pe Stamate Doina am liniștit-o, i-am spus că probabil n-a ținut minte poziția inițială a bibeloului. În hol am vorbit cu tovarășa Mocanu. M-am interesat cine ocupa camera Doinei pe vremea când trăia Caliani.

— Perfect! Ai aflat ceva interesant ?

— Era locuită de Scutaru, mai ales în zilele când în vilă ședeau numai Caliani și el.

— Aha ! Asta-i o dovadă în plus că omul nostru procedează sistematic. Ideea lui nu e de loc rea. Se poate presupune că Scutaru a ascuns bijuteriile chiar în odaia sa. Sper că încă n-a dat de urma „comorii“...

— Dar dacă Stamate a înscenat ea însăși povestea asta cu bibeloul numai pentru a se elimina dintre suspecti ?

— Se poate și asta... Să vedem ce se va mai întâmpla la noapte. Pentru a fi în formă, te duci acasă numaidecît și te culci.

— Dar nu mi-e somn ! protestă Crăciun.

— Observ... nu ți-e somn dar pici de oboseală. Ai să te întorci la orele opt când toți locatarii sînt plecați la cină. Pînă sîmbătă, asasinul mai are la dispoziție patru nopți și în aceste patru nopți va fi obligat să acționeze. În timpul zilei nu va avea curajul să scotocească vila. Am să dorm și eu puțin. Discută și cu plutonierul Florescu. Salut !

CAPITOLUL 10

Noaptea se scurse lent, chinuitor de lent, într-o lîncezeală deplină și, în zorii zilei, cei doi anchetatori părăsiră posturile de observație; admiseră în sinea lor că pînda părea de prisos. Poate din această pricină, cea de a doua noapte li se păru amîndurora și mai anostă și la un moment dat maiorul Alexe se întrebă dacă nu cumva planul său are vreo fisură de care să profite infractorul. Recapitulă tot ceea ce cunoștea despre cazul „Agenda Cenușie“. În cele din urmă ajunse la concluzia că nu trebuie să renunțe la supravegherea locatarilor. Afară de faptul că toți se culcaseră foarte tîrziu, nu se întîmplă nimic deosebit. Agitația lor îi aduse aminte de o noapte asemănătoare din săptămîna trecută.

Violeta Iacoban se întoarse din oraș mult după miezul nopții. Cel care avea sarcina s-o urmărească raportă că nu observase nimic suspect în purtarea ei. Asistase la un spectacol al Teatrului de Estradă iar după aceea intrase la un bar și băuse mai multe cocteiluri în compania unor cunoscuți de la vilele din vecinătate. Doina Stamate se instalase comod într-un fotoliu din hol și citise pînă la orele două.

Necula jucase nenumărate partide de șah cu Matache care se văitase că nu poate dormi. Soții Ghețea urcaseră în cameră ceva mai devreme decât ora lor obișnuită dar după puțin timp Virgil revenise în hol unde rămăsese mai bine de trei ceasuri, când asistînd la partidele de șah, când stînd la taifas cu Doina.

De cîteva ori, Alexe și-l imaginează pe Crăciun, stînd singur pe întuneric, în camera lui Danciu. Probabil își pusese un scaun lângă fereastră și privea de după perdele curtea, clădirea anexă, garajul și la intervale regulate lua legătura prin radio cu plutonierul Florescu pentru a se interesa dacă totul este în ordine în sectorul acestuia. Plutonierul era instalat într-o tonetă, nu departe de poarta secundară a vilei.

A doua zi, după cum era de așteptat, majoritatea locatarilor se sculară tîrziu. Doar familia Ghețea se duse la cantină, ca de obicei, la orele opt și jumătate.

După masa de prînz, Alexe se pregătea să scrie o scrisoare cînd intră la el mătușa Filofteia și-l anunță :

— A telefonat tovarășul locotenent Crăciun. Vă trimite o mașină să vă ia în oraș...

— Altceva nimic ?

— Nu. Atîta m-a rugat să transmit.

Bănuî îndată că au intervenit noi elemente în legătură cu misterioasa dispariție a lui Danciu. Ieși la drum și se plimbă nerăbdător prin fața porții, înfruntînd căldura toridă a soarelui, și uneori oprindu-se pentru a privi grupul de pe verandă. Farmacista, Doina, Matache ședeau în jurul mesei rotunde de răchită și discutau amical.

Șoferul care conducea I.M.S.-ul miliției nu știa de ce a fost chemat Alexe. Locotenentul Crăciun îi ordonase să-l ducă la marginea orașului, în spațele depozitului de cherestea.

Își aprinse un trabuc și se lăsă pe bancheta fierbinte, încrucișându-și brațele pe piept. Străbătura orașul în viteză iar după vreo cinci minute în depărtare se iviră stivele uriașe de scînduri din curtea depozitului. Dincolo de depozit, la cîteva sute de metri distanță de gardul vopsit cu catran, se vedea un grup de oameni lîngă care staționă mașina. Și îndată ce zări forma lunguiață întinsă pe nisip, acoperită cu o prelată, pricepu ce se întîmplase încă înainte de a da mîna cu Crăciun. Ridică un colț al prelatei și examinează încruntat chipul osos al lui Danciu a cărui piele era albită de apă.

— Cum l-ați găsit ?

— Doi copii pescuiau raci sub sălciile de pe celălalt mal. La o scufundare, unul din ei a scos un pantof iar mai tîrziu s-a împiedicat de picioarele cadavrului. Au dat de știre părinților care la rîndul lor ne-au anunțat pe noi.

— Sinucidere ?

— În nici un caz. Și nici accident. Avea legat de gît un bolovan iar buzunarele i-au fost umplute cu pietre. Autopsia va lămuri cauza precisă a morții. Am vrut să-l vedeți înainte de a-l lua în primire legistul.

— Poate să-l ia. Să nu se facă vîlvă în jurul descoperirii cadavrului. N-aș vrea să știe nimeni din vila Garofița că Danciu nu mai trăiește. Sper că n-a aflat prea multă lume.

— Am și discutat cu părinții copiilor. Le-am atras atenția să nu flecărească. Din fericire, locul este destul de pustiu. Foarte puțini oameni trec pe aici...

Într-adevăr, locul nu era numai pustiu, dar și dezolant. În spatele sălciilor se zăreau zidurile ruinate ale unor foste cuptoare de cărămidă, acum năpădite de buruieni și parcă ocolite chiar și de razele soarelui. Un corb singuratic plana deasupra zidurilor măcinate, croncănind răgușit. Își aminti că locul acela era preferat de Stamate Doina de câte ori venea la râu. Bizară ființă !

— Cred că a fost ucis ceva mai sus, dar corpul a fost tirât de forța curentului. S-a oprit în mîlul de vizavi. Nenorocitul ! Mă întreb ce legătură există între asasinarea lui și aceea a Evelinei Măruță. Situația se complică...

— Dimpotrivă, mormăi maiorul.

— Cum ați spus ? se interesă locotenentul avînd impresia că n-a auzit prea bine răspunsul maiorului.

Alexe aruncă în nisip chiștocul trabucului, îl luă de umeri pe Crăciun și-l trase către mașină.

— Am spus : dimpotrivă. Adică începe să se simplifice. Asasinul a făcut o greșală capitală.

— Credeți că este una și aceeași persoană cu uci-gașul Evelinei ?

— Nicidecum. Dar moartea lui Danciu pune cazul nostru sub o nouă lumină. Acum încep să pricep o mulțime de lucruri care zilele trecute mi se păreau pur și simplu absurde. Dacă la noapte nu se înîmplă nimic, mîine vom acționa fățiș. Să mergem !

Următoarele 12 ore fură socotite de maiorul Alexe drept cele mai stranii momente din viața sa. Multă vreme avea să se gîndească la ele și, pe viitor, de

cîte ori avea să plece în concediu avea să-și amintească de vila Garofița, de ciudații ei locatari și de încordarea cu care așteptase să se adeverească presupunerile sale.

Îngrijorarea dispăruse de pe fețele tuturor. Nimeni nu mai făcea nici cea mai mică aluzie la uciderea Evelinei și, dacă n-ar fi existat sigiliul de pe fosta ei cameră, s-ar fi putut crede că evenimentul tragic din dimineața zilei de duminică este un vis îndepărtat și efemer. Chiar Doina, care de obicei tresărea la cel mai mic zgomot dînd dovadă de o nervozitate excesivă, acum își regăsise liniștea și anunțase că va dormi iarăși în odaia ei. Nevasta lui Gheța, care altădată se lăsa cu greu antrenată în conversații, de data aceasta părea că se dezbrășase definitiv de acreală sa și cînd farmacistă coborî îmbrăcată într-o rochie străvezie, extrem de decoltată, uită să mai emită obișnuitele comentarii ironice pe seama farmecelor Violetei. De altfel, toată seara discută prietenește cu ea și Alexe fu de-a dreptul uimit cînd o auzi exprimîndu-și cîteva aprecieri măgulitoare la adresa vecinei sale.

Seara începu printr-un spectacol de iluzionism dat de Necula. Prestidigitatorul se hotărîse, în sfîrșit, fără să se mai lase rugat, să ofere colocatarilor întregul său arsenal de trucuri. Se aliniară toate fotoliile din hol pe două rînduri, se improvază un fel de scenă în fața camerei lui Necula de unde acesta ieșea ca din culise, făcînd o plecăciune adîncă înaintea executării fiecărei scamatorii. La două, trei trucuri mai complicate, Doina acceptă fără ezitare să-i devină asistentă. Într-una din pauze, Matache aduse două sticle de vin negru Cabernet Sauvign-

non. Le desfundă cu gesturi ceremonioase și rugă pe toată lumea să guste cîte puțin.

— Din păcate, se scuză el, nu am posibilitatea să vă ofer mai mult de un pahar, două. Sînt ultimele sticle pe care le-am mai găsit la Alimentara din centrul orașului. E un vin grozav !

Într-adevăr vinul era excelent și chiar Adela Ghețea, care se plînsese că suferă de ulcer, acceptă să bea un pahar. Și din nou, Alexe simți nevoia să-l compătimească pe locotenent care sta singur în fosta odaie a lui Danciu. Auzea desigur rîsetele din hol și aplauzele care subliniau dexteritatea prestidigitatorului. La un moment dat, Ghețea se aplecă spre Alexe și-i spuse cu voce scăzută :

— Păcat că nu-i aici și tovarășul Danciu. Are să-i pară rău cînd va auzi cît de bine ne-am distrat. Nu trebuia să se mute la hotel. S-a pripit...

— Într-adevăr, s-a pripit.

— De două zile n-a mai dat de loc pe aici. Nu știți ce-i cu el ?

— Habar n-am...

Cînd se termină spectacolul, Adela lipsi cîteva minute luînd-o cu ea pe mătușa Filofteia. Se întoarse victorioasă cu o tavă imensă pe care trona un tort de ciocolată cu aspect grozav de apetisant, și declară cu falsă modestie :

— V-am pregătit și eu o mică surprinză. Ajutată de tovarășa Mocanu, bineînțeles. Vă rog să nu mă refuzați.

Pe la orele zece începură să se retragă în camerele lor. Mai întîi Adela și Violeta care urcară împreună ținîndu-se de braț și discutînd de parcă ar fi fost prietene de cînd lumea. Le urmă Doina, după ce își ceru iertare că nu mai poate să rămînă, cu toate

că Necula îi propusese să joace o partidă de șah. Peste cîteva minute, intrară în camere Necula și Matache. Înainte de a-i strînge mîna lui Alexe, prestidigitatorul îl luă de o parte și-l întrebă cu timiditate :

— Luni dimineța trebuie să fii neapărat în București... Credeți că voi putea pleca mîine ?

— Firește...

— Vă mulțumesc. Mă temeam că vom fi obligați să mai stăm cîteva zile din cauza cercetărilor.

Ultimul care părăsi holul fu Ghețea. Fumă o țigară numai pe jumătate, o lăsă în scrumieră încă fumegînd și se ridică alene, cu mișcări obosite. Își înăbuși un căscat și-i zise lui Alexe :

— A fost o seară formidabilă. Mă duc și eu la culcare... Nu știu ce-i cu mine... niciodată nu mi-a fost atît de somn. Îmi vine să mă lungesc aici, pe covor. Noapte bună !

— Noapte bună !

Încetul cu încetul, întreaga vilă fu cufundată într-o tăcere desăvîrșită. Simți cum trupul îi este cuprins de o toropeală dulce, inexplicabilă, aproape o letargie, și fu nevoit să facă un efort pentru a ridica mîna să privească ceasul. Era abia zece și un sfert. Mai întîrzie cîteva minute în fotoliu luptînd împotriva senzației de înțepeneală, apoi se ridică încet.

„Trebuie să-mi fac repede o cafea și să mă spăl pe obraz cu apă rece. Ce dracu ! Doar n-o să mă apuce somnul chiar în noaptea asta.“

Dar picioarele refuzau cu încăpăținare să-l mai asculte și pleoapele îi atîrnau ca niște obloane de plumb. Se prăbuși din nou în fotoliu, scăpă o înjurătură, și în clipa cînd adormi cu capul în piept, își aduse aminte fulgerător de vinul lui Matache și de

tortul Adelei. Pricepu că fusese drogat și că nu apucase să-l avertizeze pe Crăciun.

„Vinul, sau tortul?” fu ultima întrebare pe care și-o puse, apoi liniștea perfectă din hol fu tulburată doar de respirația-i sonoră și egală.

Se trezi buimăcit. Avea impresia că o greutate uriașă îi apasă pe piept sufocându-l și trebui să facă efortări chinuitoare pentru a deschide ochii. O rază de soare îi juca în obraz. Se afla în camera sa din clădirea anexă și alături de pat ședea locotenentul. Ținea într-o mână țigara, iar în cealaltă o ceașcă de cafea din care se ridicau aburi îmbietori. Îl auzi exclamînd ușurat :

— Ați dormit, nu glumă!

— Cît e ceasul ?

— Zece fără un sfert.

Sări din pat ca ars și se clătină pe picioare încă amețit de somnul artificial.

— Tovarășe maior, permiteți să raportez : infractorul a fost arestat !

— Matache ?

Crăciun fu gata să cadă de pe scaun cînd auzi întrebarea maiorului. Se înecă cu cafeaua și cîțiva stropi îi pătară vestonul.

— Sînteți formidabil !

— Ia încetează ! Sînt un... Îți spun eu acum ce sînt. M-am lăsat drogat ca o mazăre. Raportează-mi imediat cum l-ai arestat.

— Ședeam la postul meu de observație, conform indicațiilor date de dumneavoastră. Am auzit toată tevatura din hol. După orele zece s-a instaurat în hol o liniște mormîntală. Pe la unsprezece, ușa principală s-a deschis încetîșor și în conul de lumină de

sub becul de pe verandă și-a făcut apariția Matache. A traversat curtea cu pași de pisică, precaut, oprindu-se mereu pentru a verifica dacă este urmărit. Se îndrepta către clădirea anexă. Să vă spun drept, nu știam ce vi s-a întâmplat, cu alte cuvinte de ce nu apăreați în spatele lui. Mi-am închipuit că-i observați mișcărilor de la una din ferestrele holului. Mă întrebam ce caută aici. Imediat am luat legătura prin radio cu plutonierul Florescu și i-am ordonat să vină în fața porții principale pentru a-l supraveghea dacă eventual ar fi ieșit din raza mea de vedere. Nu după mult timp a părăsit clădirea anexă și a apucat-o către garaj. Am priceput ce căutase în bucătărie : cheia garajului. A descuiat, a mai aruncat o ultimă privire circumspectă apoi a dispărut înăuntru. L-am chemat pe plutonier și ne-am postat amândoi lângă ușa garajului. Pe sub ușă răzbătea din când în când câte o diră subțire de lumină și de câteva ori am auzit niște zgomote înăbușite de unelte, ca și când s-ar fi lucrat la demontarea unui mecanism. Începusem să ne cam pierdem răbdarea. Leșisem din camera lui Danciu nu pe fereastră cum ar fi fost mai puțin riscant în cazul când vreun complice de-al lui Matache ar fi stat de pază în hol, ci pe ușă. Vroiam să știu unde sînteți. Mă neliniștea faptul că încă nu dăduseți nici un semn de viață. Dormeați liniștit în fotoliu, ca un prunc. Am încercat să vă trezesc dar n-am reușit.

Exact la orele 0,30, Matache s-a ivit din nou în pragul garajului. De data aceasta, purta sub braț o casetă metalică, ceva mai mare decît un magnetofon. Am bănuir că trebuie să fie vorba de faimoasele obiecte de artă pentru capturarea cărora cursese atîta sînge... I-am făcut semn plutonierului și în

aceeași secundă ne-am repezit amîndoi la Matache. Surprinderea lui n-a durat mai mult de o clipă, apoi a încercat cu disperare să scape. Florescu s-a ales cu un ochi învinețit și cu doi dinți spărți. Pînă la urmă, am izbutit să-i punem cătușele. Am chemat mașina și un doctor. Doctorul, pentru dumnea-voastră... Mă temeam să nu aibă cine știe ce urmări somnul acela atît de profund. Medicul m-a liniștit, m-a asigurat că nu vi se va întîmpla nimic grav și că cel mai nimerit lucru ar fi să vă las să vă treziți singur. De altfel, împreună cu el am trecut prin fiecare cameră și am constatat că toți dormeau duși, puteai să tai lemne pe ei. Chiar și îngrijitoarea.

— Ne-a drogat. Ar fi trebuit să-mi închipui, prea stăruia să guste toată lumea din vinul lui grozav...

— Nu vinul a fost de vină. Din fericire, tovarășa Mocanu nu avusese răgazul să spele paharele și farfuriile. Le-am dus la analiză chiar azi-noapte. O să rîdeți, dar să știți că vinul nu conținea nimic suspect. În schimb, în tort s-a turnat o porție serioasă de somnifere.

— Ce vorbești ? ! se miră Alexe. La asta nu m-aș fi așteptat. Cam pricep ce socoteală și-a făcut, blestematul. Astăzi tot am fi cercetat cauza somnului și am fi bănuț amestecul Adelei sau al îngrijitoarei, pentru că ele au pregătit tortul. Probabil că Matache a intrat în bucătărie, a profitat de o clipă de neatenție din partea lor și a vărsat somniferele în cremă. Este foarte abil, n-am ce zice.

— Tocmai... Din păcate, cazul nu s-a clarificat complet. N-a mărturisit crima și n-am încă dovezi certe contra lui, deși îl știm vinovat. L-am interog-
gat toată noaptea, dar n-am izbutit să-l fac să

mărturisească uciderea Evelinei. Susține că Evelina i-ar fi destăinuit secretul ei, cu o zi înainte de a muri, cu scopul de a-l face s-o ajute la căutarea bijuteriilor. Recunoaște că-i vinovat de furt, dar nu și de asasinat.

— Unde era ascunsă caseta ?

— O ascunzătoare foarte ingenioasă. Trebuia demontată chiuveta din garaj iar în spatele ei, sub țeava de apă, era un fel de nișă mascată cu dibăcie unde se afla caseta. Nu lipsește nimic, am verificat fiecare piesă conform listei primite din București. Voi propune ca obiectele de artă să fie expuse de acum încolo în muzeul din orașul nostru. Ceea ce nu sînt în stare să înțeleg este cum de ați presupus vinovăția lui Matache înainte de a fi arestat.

Alexe își aprinse un trabuc, deschise fereastra și privi îngîndurat fațada vilei, fără să răspundă imediat. Casa părea nelocuită, toate ferestrele erau închise și nici un zgomot nu tulbura liniștea dimineții. Într-un târziu, se întoarse, îi zîmbi locotenentului și spuse :

— Prea des apărea numele lui Matache în depozitiile celorlalți locatari. Mai ales, în momentele decisive. Îți amintești, el a avut ideea să organizeze în ziua de duminică o excursie în grup la cabana Piatra Albă. N-a propus acest program cu prea mare entuziasm. De fapt, voia numai să afle cam cum își petrece dimineața fiecare locatar. În seara cînd Virgil Ghețea și-a pierdut nasturele sacoului, printre cei care se găseau lîngă el și care au participat la căutare era din nou Matache. De asemeni, în noaptea cînd Evelina a fost surprinsă de mine furișîndu-se în curte, a apărut și Matache la scurtă

vreme după ea. Și în toate deplasările ei nocturne era urmărită fie de Matache, fie de Danciu.

— În sfârșit ! Bine că am ajuns și la Danciu. Acum, după arestarea lui Matache, putem emite ipoteza complicității dintre el și Danciu. Crima a fost comisă de Danciu al cărui alibi era confirmat în întregime numai de declarația lui Matache. Îngrijitoarea a fost de față când s-a încuiat în garaj în dimineața zilei de duminică, dar ea n-a avut posibilitatea să știe cu certitudine la ce oră a părăsit garajul.

— Firește. Și nici nu avea de unde să știe că atunci când Matache a bătut în ușa garajului pentru a-l chema în vilă pe Danciu, acolo nu se mai găsea nimeni. Gestul lui Matache trebuia să creze aparența prezenței certe a lui Danciu în garaj. Din nefericire, ideea complicității lor devine evidentă abia în momentul de față. Este adevărat, noi ne-am gândit că ucigașul Evelinei putea să fie acoperit de o a doua persoană. Ne-am gândit la Stamate și Necula sau la Iacoban și Ghețea Virgil, însă niciodată la cuplul Matache-Danciu. Matache a fost „creierul“, cel care a organizat pînă în cele mai mici amănunte planul uciderii, iar Danciu a fost executantul. Prima dumitale concluzie era : asasinul trebuie căutat printre locatarii vilei Garofița. Perfect adevărat ! Și atunci, devenea evident că unul din cei șapte locatari a depus mărturie falsă. Dar care dintre ei ? La drept vorbind, încă din prima zi unii aveau cîte ceva de ascuns și poate acest fapt ne-a încurcat pe noi, a prelungit ancheta și, involuntar, l-a ajutat pe criminal. Doina nu voia să spună ce văzuse în camera lui Necula. Îi era frică sau, poate,

îl simpatiza pe scamator și în sinea ei nu simțea amestecul lui în uciderea Evelinei. Ghețea și Violeta aveau și ei ceva pe conștiință. Se temeau ca de foc de scandalul pe care l-ar fi declanșat Adela aflînd de întîlnirile lor. Și aici, trebuie să recunosc că Matache s-a folosit de toate aceste atuuri, i-a studiat temeinic pe colocatari și a contat pe psihologia lor. El știa, desigur, de întîlnirea lui Virgil cu farmacistă în dimineata de duminică precum și faptul că nu vor divulga atît de repede taina lor. Din cauza aceasta a și lăsat la locul crimei acele corpuri delictive : nasturele și baticul. Iar chiștocul de Specialitate implica în același timp două persoane : pe Stamate și pe Necula. Ca să fiu sincer, eu am exclus la început „asocierea“ dintre Matache și Danciu. Planul lor era bine întocmit. S-au certat cu bună știință, ambii au făcut mult tapaj în jurul dușmăniei dintre ei, cu intenția ca nimeni să nu se gîndească la vinovăția amîndurora. Luați separat, fiecare dintre ei putea fi bănuît, dar bănuiala era înlăturată îndată ce se verificau declarațiile celorlalți. De altfel, ancheta va trebui să dovedească în primul rînd complicitatea lor. Poate nu va fi atît de dificil să se stabilească de cîtă vreme se cunoșteau.

Părăsi locul de lîngă fereastră și începu să se plimbe agitat în jurul mesei. Se opri o clipă pentru a scutura scrumul alb al trabucului, reluă plimbarea și continuă cu voce aspră :

— Dacă mă gîndesc bine, pot să afirm că cel mai mult m-a preocupat mobilul crimei. În realitate, ar fi trebuit să-mi îndrept atenția în altă direcție. Asupra modului cum s-a înfăptuit asasinatul...

— Eu nu pricep cum a fost rezolvată de ei problema dispariției lui Danciu din camera victimei. Avem de-a face cu un clasic loc închis.

— Hmm ! Tocmai acest caracter aparte al „locului închis“, mai rar întâlnit în practica noastră judiciară, m-a încurcat enorm. După cum știm, cele trei soluții posibile ale unei enigme dintr-un loc închis sînt următoarele :

- crima este comisă după ce a fost deschis ;
- în timp ce se deschide ;
- înainte de a fi deschis.

Analizînd cu maximă atenție momentul descoperirii cadavrului, putem elimina fără nici o remușcare primele două posibilități. Cînd îngrijitoarea și Matache au intrat în cameră, era cert că Evelina Măruță nu mai trăia. Pumnalul înfipt în inimă pîna la plăsele și sîngele scurs din rană te făceau să admiți, fără nici o îndoială, moartea ei. Chiar presupunînd că îngrijitoarea s-ar fi înșelat, sau că ar fi fost înșelată cu bună știință, tot mai rămînea o dovadă : raportul medicului legist care susținea că victima a fost ucisă în jurul orei 9—9,30. Era deci valabilă cea de a treia ipoteză, și anume că Evelina a fost ucisă înainte de a se deschide camera. Dar acum se ivea un fapt care devenea de-a dreptul de necrezut, aproape de domeniul fantasticului : cum a reușit asasinul să devină invizibil dat fiind că locul fusese închis pîna la sosirea primilor martori ? Firește, se putea admite și altă variantă : ambii martori au mințit. Dar eu locuiam aici de mai multe zile, o văzusem și discutasem mereu cu mătușa Filofteia și mi-am dat seama cu ușurință că nu poate fi o ucigașă sau complicea ucigașului. Așadar, se putea conta pe sinceritatea ei.

Oare asasinul a stat ascuns în cameră fără să fie văzut și a plecat numai după ce Matache și îngrijitoarea au coborât pentru a telefona la miliție? Dacă faptele s-ar fi petrecut astfel, însemna că el trebuia să părăsească vila trecând în mod obligatoriu prin fața celor doi martori după ce cobora scările. Altă cale nu exista deoarece fereastra fusese găsită închisă. Când ai sosit dumneata se aflau în vilă numai trei persoane: îngrijitoarea, Matache și Danciu. Primii doi descoperiseră cadavrul iar cel de al treilea intrase în hol venind dinspre curte, conform spuselor îngrijitoarei. Deci Danciu nu coborîse de la etaj după ieșirea celor doi martori din camera victimei. Mătușa Filofteia a declarat că pînă la venirea dumitale nici un obiect nu fusese mutat de la locul său. Singurele locuri în care asasinul ar fi putut sta ascuns erau dulapul și dormeaza. Dulapul avea ușa larg deschisă și, fără să fi fost un observator prea perspicace, constatai îndată că nimeni nu se afla acolo. Cutia dormezei, de asemeni, era goală. Somiera era dată la o parte, parcă dinadins, pentru a demonstra că nici o ființă nu se ascunde în ea. Nu exista absolut nici o intrare sau ieșire secretă. Atunci? Cum se explica enigmatică dispariție a asasinului? Reușise el să devină invizibil? Fi-rește că nu... În cazul acesta, problema trebuie privită din alt unghi de vedere. Singura rezolvare era următoarea: locul nu a fost închis, iar asasinul nu se mai găsea în cameră în clipa cînd primele două persoane au pătruns înăuntru. Înscenarea era bine realizată, totul trebuia să ne convingă pe noi că avem de-a face cu un loc închis și că infractorul s-a volatilizat pur și simplu. Această soluție, unica soluție valabilă, putea fi luată în considerație numai

în cazul cînd Matache era complicele ucigaşului. Dar cine era ucigaşul? Ieri, după ce am fost, în sfîrşit, în posesia ultimelor alibiuri, şi după ce s-a descoperit cadavrul lui Danciu, am realizat faptul că el trebuie să fi fost autorul crimei. La începutul anchetei n-am sesizat un amănunt preţios, anume că numai Danciu (în afară de îngrijitoare şi Matache care s-au văzut unul pe altul în tot cursul dimineţii) se afla în incinta vilei, şi înainte de descoperirea morţii Evelinei, şi după. El a rămas în garaj doar cîteva minute, n-a putut fi văzut decît de Matache. În cîmpul vizual al îngrijitoarei se înscrisa numai curtea şi uşa principală. Va să zică, iese din garaj, ocoleşte clădirea şi se strecoară înăuntru pe uşa de serviciu. Probabil între el şi Matache a existat o înţelegere, un cod sonor prin care i se comunica momentul ieşirii din garaj. Urcă deci scara tiptil, atent la cel mai mic zgomot, şi bate la uşa viitoarei victime. Îmi închipui că dacă din întîmplare ar fi apărut pe neaşteptate Necula sau alt locatar întors din oraş, planul lor s-ar fi schimbat complet, sau ar fi fost amînat. Poate era pregătită altă variantă... În sfîrşit... Danciu avea întîlnire cu Evelina care începuse să aibă încredere în el. Conform planului, infractorul îşi exprimă dorinţa să bea o cafea iar Evelina deschide fereastra şi o roagă pe îngrijitoare să-i aducă două cafele, la ora 11. Din nefericire, nu vom şti niciodată ce au discutat ei pînă cînd Danciu a ucis-o. Doina a auzit numai un fragment de frază, pronunţat de viitoarea victimă. Între orele 9 şi 9 şi jumătate se comite crima. Apoi, Danciu este nevoit să rămînă încă în cameră, pînă cînd va sosi îngrijitoarea care mai tîrziu va declara că găsise uşa încuiată şi cheia în

broască, pe dinăuntru. Reacția ei în fața acestei situații nu era greu de ghicit. Avea să se alarmeze imediat, să discute cu unicul locatar aflat în incinta vilei, deci cu Matache, care ședea în curte la postul său de observație. Așa s-a întâmplat. Și dintr-o dată, Matache devine foarte activ, foarte întreprinzător. Îi cere șperaclul, știa că există, apoi bate la ușa garajului (unde nu se află nimeni) și-i strigă lui Danciu să vină în vilă. Pe urmă, urcă scara însoțit de mătușa Filofteia și se opresc în fața camerei Evelinei. Între timp, Danciu ieșise din cameră, coborâse scara și ședea undeva în hol, ascuns. De data aceasta mătușa Filofteia nu mai încearcă ușa, fiindcă Matache preia conducerea operațiunilor. El se uită pe gaura cheii, o strigă pe Evelina cu disperare, apasă pe clanță, se face că împinge cu umărul în ușă, avînd însă grijă să n-o deschidă. Este ușor de mimat acest gest și probabil a fost repetat mai înainte de nenumărate ori pentru a părea cît mai natural. O înscenare, pentru a o convinge pe îngrijitoare că situația a rămas la fel ca în momentul cînd ea adusese cafelele, cîteva minute mai înainte. Împinge cu limba briceagului cheia din broască și „descuie“ cu șperaclul. Ceea ce a urmat, cunoaștem perfect și nu mai constituie un mister pentru anchetă. Pentru a rămîne singurul posesor al miniaturilor, și pentru a face să dispară un complice periculos, Matache stabilește o întîlnire secretă cu Danciu și îl ucide. Își imagina că, procedînd astfel, ultima legătură dintre el și cazul Evelinei Măruță a fost ruptă cu desăvîrșire.

— Acum înțeleg, spuse Crăciun cu voce gravă. Sînt sigur că fără ajutorul dumneavoastră cercetările ar fi durat multă vreme...

— Cine știe?! În ceea ce mă privește sînt fericit că totul s-a terminat. Mătușa Filofteia poate să-și vadă în liniște de treburile ei. De azi înainte cazul îți aparține în întregime numai dumitale. A sosit și ziua cînd pot să-mi reiau concediul. Mfine plec iarăși într-o excursie de cîteva zile. De data asta, în munții Făgărașului. La întoarcere, îmi va face plăcere să ne mai vedem. Cînd ești liber, îmi dai un telefon și discutăm unde să ne întîlnim.

Locotenentul oftă și vru să spună ceva dar în ultimul moment se răzgîndi, înălțînd din umeri, parcă supărat pe sine însuși. Înainte de a ieși, zîmbi cordial și-i ură :

— Vă doresc o excursie cît se poate de plăcută !

Se întoarse din excursie pe la mijlocul săptămîinii, spre seară. Cînd intră pe poarta vilei văzu cîțiva tineri adunați în jurul mesei de pe verandă și în aceeași clipă își aminti de prima dimineată petrecută la Garofița. În acea dimineată urcase cele șase trepte din fața intrării principale și asistase la partidele de șah dintre Necula și Doina, fără să bănuiască evenimentele în care avea să fie amestecat mai tîrziu.

Vechii locatari plecaseră, acum alții le luaseră locul și se bucurau din plin de concediu. Totul re-intrase în normal.

Mătușa Filofteia îl întîmpină cu căldură, emoționată, ca pe o veche cunoștință, se învîrți bine dispusă în jurul lui și-i povesti pe nerăsuflăte ceea ce se mai întîmplase la vilă, dar el o ascultă numai pe jumătate, distrat, gîndindu-se la excursie.

A doua zi, își luă undița și plecă la pescuit. Peste câteva ore, apăru locotenentul Crăciun, care, după ce-l salută regulamentar, zise :

— V-am căutat la vilă. Mi-a spus tovarășa Mocanu unde vă găesc...

Se așază alături de maior și începu să deseneze, preocupat, cu degetul, cercuri concentrice în nisipul auriu.

— Hai, dă-i drumul ! îl îndemnă Alexe. Văd că arzi de nerăbdare să-mi relatezi mersul anchetei. Cum stai ?

— Bine. Cazul „Agenda cenușie“ s-a încheiat. Matache a mărturisit uciderea lui Danciu și complicitatea sa în asasinatul Evelinei Măruță.

— Cum ai reușit să-l faci să mărturisească ?

— Am studiat de mai multe ori toate datele și în cele din urmă am ajuns la concluzia, recitind dosarul, că Matache trebuia să fi aflat de existența miniaturilor pe vremea când își ispășea pedeapsa pentru contrabandă. Într-adevăr, la închisoare a stat o perioadă în aceeași celulă cu Beldea Anton și acesta i-a descris ce s-a întâmplat în noaptea când a fost jefuită vila, în 1942, precum și bănuiala sa că Scutaru trebuie să știe de soarta obiectelor de artă. Un ajutor prețios l-am primit din partea tovarășei Ionescu Emilia, adică a femeii cu care Necula s-a văzut în dimineata crimei. Probabil vă amintiți, ea locuiește la București în același bloc unde șade Necula și unde șade și Matache. Era chiar vecină de apartament cu acesta din urmă. De la Necula ea a auzit de arestarea lui Matache. S-a prezentat la miliție și mi-a relatat că fostul ei vecin de **palier** fusese deseori vizitat de un bărbat ale cărui semnalmente erau identice cu cele ale lui Danciu. În

felul acesta am putut dovedi că Matache era bun prieten cu Danciu, că se cunoșteau de mai mulți ani. Deci, a căzut afirmația lui referitoare la faptul că pînă a sosi aici nu-l văzuse niciodată pe Danciu. Apoi, după ore întregi de căutări minuțioase, am dat de un martor care îl zărise pe Matache în compania radiologului, pe malul Oltului, în seara cînd Danciu a izbutit să scape de supravegherea noastră. După aceste probe, Matache a fost nevoit să se recunoască înfrînt. A mărturisit. Totul s-a petrecut întocmai cum ați descris dumneavoastră...

Urmară cîteva clipe de tăcere, întrerupte brusc de exclamația lui Alexe care trase undița din apă. La capătul ei se zbătea un pește. Îl desprinse cu îndemînare și-l aruncă în coșul de lîngă el, mormăind încîntat :

— O să iasă o ciorbă grozavă. La masa de prînz ești invitatul meu...

Lector : IOANA ANDREESCU
Tehnoredactor : IONEL GHEORGHIU

Apărut 1971. Format 700×1000/32. Coli ed. 9,45.
Coli tipar 7. A. nr. 22 897/1970. C.Z. pentru bi-
bliotecile mari și mici 33—330.

Tiparul executat sub comanda nr. 1088
la Combinatul Poligrafic „Casa Știin-
ței”, Piața Științei nr. 1, București,
Republica Socialistă România

Editura Eminescu

În colecția „CLEPSIDRA“

au apărut:

**Liviu Rebreanu CIULEANDRA o Petre Sălcudeanu UN BIET BUNIC ȘI O BIATĂ CRIMĂ
o Victor Eftimiu KIMONUL ÎNSTELAT**

vor apărea:

**Liviu Rebreanu AMÎNDOI o Francisc Carco
ROMANUL VIETII LUI FRANÇOIS VILLON
o Eugen Barbu ROȘII CU CAFEA o Theodor
Constantin ASTĂ-SEARĂ, RELACHE**

Lei 4,75